

Ankara Barosu

**YARATICI DRAMA YÖNTEMİYLE
AVUKATLARIN DURUŞMALARDA
İLETİŞİM BECERİLERİ VE
İLETİŞİM ENGELLERİ
KONUSUNDAKİ
FARKINDALIKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ**

Av. Ayşen Merih Acar

Ankara Barosu

**Yaratıcı Drama Yöntemiyle
Avukatların Duruşmalarda
İletişim Becerileri ve
İletişim Engelleri Konusundaki
Farkındalıklarının Geliştirilmesi**

Av. Ayşen Merih Acar

**Ankara
2008**

ISBN : 978-9944-234-92-4

Av. Ayşen Merih Acar

**YARATICI DRAMA YÖNTEMİYLE AVUKATLARIN DURUŞMALARDA
İLETİŞİM BECERİLERİ VE İLETİŞİM ENGELLERİ KONUSUNDAKİ
FARKINDALIKLARININ GELİŞTİRİLMESİ**

©Ankara Barosu 2009

Birinci Baskı : 1000 Adet

Ankara Barosu Başkanlığı

Adliye Sarayı 5. Kat Sıhhiye-Anara

Tel : (0.312) 310 21 91 (Pbx), 310 55 26 • Faks : (0.312) 309 22 37

<http://www.ankarabarusu.org>

e-mail : ankarabarusu@ankarabarusu.org

Kapak Tasarımı

Ahmet Tayyar Vako

Uygulma ve Baskı

Afşaroğlu Matbaası

Selanik (2) Caddesi No. 64/2 Kızılay-Ankara

Tel : (312) 425 22 44

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1	Projenin Adı	9
1.2	Projenin Uygulayıcısı.	9
1.3	Projenin Danışmanı ve Jüri Üyeleri	9
1.4	Projenin Tanımı	9
1.5	Projenin Yapıldığı Yer	10
1.6	Projenin Süresi	10
1.7.	Projede İşbirliği Yapılan Kişi ve Kuruluşlar	10
1.8	Projenin Katılımcıları	11
1.9	Proje ile İlgili Anahtar Sözcükler	11
1.10.	Projenin Gerekçesi	13
1.11	Projenin Amaç/ları	16
1.12	Projede Kullanılan Araç ve Gereçler	17

2.BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1	Duruşma	18
2.2	İletişim	22
2.3	Duruşmalarda İletişim Becerisi ve Yaratıcı Drama	25

3.BÖLÜM

PROJENİN UYGULAMASI

I. OTURUM	30
II.OTURUM	35
III.OTURUM	51
IV.OTURUM	63
SONUÇ VE ÖNERİLER	68
KAYNAKÇA	70
EKLER:	
1. Ön Paylaşım	72
2. Dilekçeler ve Savunmalar	84
3. Geri Bildirim Paylaşımı	104

SUNUŞ

“Kendi yaşadığı zamanda elinden gelen en iyi şeyi yapan, bütün zamanlarda yaşayacaktır.” Bu maksim usta yazar, şair ve edebiyat kuramcısı *Friedrich Schiller*’e ait. Hemen tüm eserlerinde özgürlük kavramını merkeze koyan, insanın kendisiyle ve çevresiyle barışık, mutlu ve üretken olabilmesi için estetik yönden kendisini iyi eğitmesi ve geliştirmesi gerektiğine vurgu yapan *Schiller*’in bu maksimi ile söze başlamamın nedeni, *“kişinin elinden gelenin en iyisini yapması”* ilkesinin bireysel gelişimin ve başarının anahtarı olduğuna olan inancımdır.

Hangi işi yaparsa yapsın kişinin elinden gelenin en iyisini yapabilmesi, her şeyden önce başka insanlar için değer ifade eden bir şey üretme faaliyeti içinde olmasını zorunlu kılar. Bu ise bir düşünme ve üretim faaliyeti olan *yaratıcılığı*, yanı sıra *bedensel çalışmayı* ve başkalarına yararlı olmak, başkalarının sevinç ve acılarını paylaşmak anlamına gelen *sosyalleşmeyi* gerektirir.

Yaratıcılık, bedensel çalışma ve sosyalleşme işlevlerinin hakkını verebilmenin, bu yöndeki beceri ve çabaları hem geliştirmenin ve hem de başarılı kılmının kuşkusuz en etkili aracı *eğitimidir*.

Başka pek çok alanda olduğu gibi dünden farklı olan günümüzün eğitim anlayışı, bireysel yaratıcılığı geliştirmek konusunda etkisiz ve yetersiz kaldığı için terk ettiği klasik eğitim anlayışının ve yöntemlerin yerine daha çok aktif, daha çok katılımcı ve çok daha yaratıcı modelleri kullanmaya başlamıştır.

Günümüzde kullanılan bu yeni eğitim ve öğretim modellerinin en başında *“yaratıcı drama”* gelmektedir. Tiyatro/drama tekniklerinden yararlanan ve takım çalışması biçiminde yapılan *yaratıcı drama*, takımda yer alan her bir oyuncunun kendi rolünü doğaçlama biçimde oynamak suretiyle kendisini özgürce ifade etmesine, bir olayı, bir fikri, bir duyguyu canlandırmasına ve anlamlandırmasına olanak sağlamaktadır.

Bir grup içinde, yani başkalarıyla birlikte yapılması nedeniyle bireyin hem kendi beceri ve yeteneklerini keşfedip geliştirmesine, hayal gücünü kullanması-

na ve hem de başkalarını tanımasına, başkaları ile iletişim kurmasına, başkalarına güven duymasına, empati yeteneğinin gelişmesine ve bu yolla “ötekine/öteki düşünceye” açılmasına olanak sağlayan yaratıcı drama modeli, bizzat yaşayarak ve yaparak öğrenmenin günümüzdeki en etkili ve yararlı yöntemidir.

Tam da *Schiller*’in öğüdüne uygun biçimde ve hemen her konuda “*elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışan*” Baromuz adına övünerek ifade etmek isterim ki; günümüzde daha henüz çok yaygın biçimde kullanılmamakla birlikte uygulanma ve kullanma alanı giderek genişleyen ve yaygınlaşan “*yaratıcı drama eğitim tekniği*” ülkemizdeki Barolar içersinde sadece *Ankara Barosu*’nda uygulanmaktadır.

Anılan eğitim tekniğinin avukatlık mesleğine uyarlanarak kullanılması amacıyla *Çağdaş Drama Derneği* ile birlikte yürüttüğümüz proje çerçevesinde Baromuz bünyesinde 2007 yılında oluşturulan *Yaratıcı Drama Topluluğu* tarafından “*Hukukçular İçin Yaratıcı Drama Liderlik Programı*” konulu çalışma başlatılmıştır. Baromuz üyesi avukatlar tarafından başarı ile uygulanan bu çalışmanın kazandırdığı deneyim ve bilgi birikimi sonrasında yaratıcı drama tekniği Baromuzun staj eğitiminde de kullanılmaktadır.

İşte! “*Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerileri ve İletişim Engelleri Konusundaki Farkındalıklarının Geliştirilmesi*” isimli bu çalışma: *Ankara Barosu Yaratıcı Drama Topluluğu* tarafından “*Hukukçular İçin Yaratıcı Drama Liderlik Programı*” adıyla yürütülen projeye en başından itibaren emek veren, rehberlik eden Baromuzun değerli üyesi Sayın *Ayşen Merih Acar* tarafından hazırlanmış olup, anılan projenin yürütülmesi aşamasında kaynak olarak kullanılmıştır.

Bütün bu hususları göz önüne alan Yönetim Kurulumuz, konuya ilgi duyan Meslektaşlarımıza yararlı olacağı inancıyla Sayın *Ayşen Merih Acar* tarafından hazırlanan bu kitabın basılmasına karar vermiştir. Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarım adına, kendi adıma kitabın tüm Meslektaşlarımıza yararlı olmasını diler, Sayın *Acar*’a emekleri ve kitabının Baromuzca basılmasına verdiği izin için teşekkür ederim.

ÖNSÖZ

Tasarım ve uygulama aşamasında rehberlik etmeye çalıştığım; Çağdas Drama Derneği Yaratıcı Drama Liderliği/Eğitmenliği Bitirme Projesini “Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerisi ve İletişim Engelleri Konusunda Farkındalıklarının Geliştirilmesi” konusunda yapan Sevgili Merih; Hukuk ve yaratıcı drama anlamında öncü bir çalışmaya imza atmıştır.

Projesinde yaratıcı drama yöntemiyle avukatların duruşmalardaki iletişim becerisi, iletişim engelleri ve engellerin aşılması konusundaki farkındalığı geliştirmeyi amaçlayan Ayşen Merih Acar tasarladığı özgün atölyeler ve uygulamaları ile amaca hizmet eden bir çalışma yapmıştır. Projenin uygulama bölümünde yer verilen atölyelerin, kullanılan teknikler ve izlenen yaratıcı drama aşamaları açısından bir sistem izlediği ve bu nedenle tasarlanan programın hukuk alanında yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılması açısından doğru bağlantılar ve etkinliklerle yapılandırmıştır. Özellikle atölyelerin sonunda yapılan değerlendirme çalışmalarının özgünlüğü ve çeşitliliği ile katılımcıların dönütleri projenin en çarpıcı taraflarından birisidir.

Projenin hazırlık ve uygulama sürecinde uygulayıcı olarak; özenli, disiplinli ve üretken yaklaşımı projenin hızlı ilerlemesine ve niteliğinin üst düzeye taşınmasına katkı sağlamıştır. Projenin değerlendirilmesi konusunda yapılan ön paylaşım ve geri bildirim paylaşımları ile sözlü değerlendirmelerden yola çıkılarak yaratıcı dramanın hukuk eğitiminde etkili bir yöntem olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle uygulayıcının, yaratıcı dramanın hukuk fakültelerinde temel yaratıcı drama derslerinin başlatılmasını, hukukçularla temalı yaratıcı drama atölyelerinin devam edilmesini,

hukukçulara yönelik programların geliştirilmesini önermesi her iki alana uzun vadede katkı getirecektir.

Ayşen Merih Acar'ın projesi alan yazını açısından bakıldığında avukatlarla yapılan ilk proje olması nedeniyle de ayrı bir önem taşımaktadır. Hem nitelik, hem de ilk olma özelliği taşıması nedeniyle Sevgili Merih'e yaratıcı drama ve hukuk alanına yaptığı katkılardan ötürü çok çok teşekkür ederim.

Blm.Uzm.Ö.Özlem Gökbulut
ÇDD Yönetim Kurulu Üyesi

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 Projenin Adı

Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerileri ve İletişim Engelleri Konusundaki Farkındalıklarının Geliştirilmesi

1.2 Projenin Uygulayıcısı

Adı Soyadı	Av.Ayşen Merih Acar
Adresi	Hatay Sok. 8/31 06650 Kızılay /Ankara
Telefon	0 312 418 36 14
Belge geçer	0 312 418 36 15
E-posta	merih@merihacar.av.tr

1.3 Projenin Danışmanı ve Jüri Üyeleri

Danışman	Bil.Uzm.Ö.Özlem Gökbulut
Jüri Üyesi	Yılmaz Erdal
Jüri Üyesi	Zeki Özen

1.4 Projenin Tanımı

Bu proje, Ankara Barosu ile Çağdaş Drama Derneği'nin ortak etkinliği "Hukukçular için Yaratıcı Drama Liderlik Programı" nın birinci aşamasını bitiren Ankara Barosu Yaratıcı Drama Topluluğu üyesi avukatlar, avukat, stajyer avukatlar, toplam 22 katılımcı ile yaratıcı drama yöntemiyle, Türk Yargı sistemindeki duruşmalarda iletişim becerisi ve iletişim engelleri konusunda 10 Ocak –28 Şubat 2007 tarihleri arasında toplam 12 saatlik farkındalık gelişimi çalışmasıdır.

Projenin amacı; yaratıcı drama yönetimi kullanılarak, duruşmalardaki iletişim becerisi ve iletişim engellerinin aşılması konusunda avukatların farkındalığını geliştirmektir.

1.5 Projenin Yapıldığı Yer

Proje içindeki atölye çalışmaları, Çağdaş Drama Derneği'nin Uğur Mumcu Cad.No: 87 / 12 Gaziosmanpaşa/Ankara adresindeki drama atölyesinde yapılmıştır.

1.6 Projenin Süresi

Proje, 10-29 Ocak 2007 tarihleri arasında "Hukukçular için Yaratıcı Drama Liderlik Programı" nın birinci aşama katılımcısı olan avukatlar ile Ankara Barosu'ndan gönüllü avukatlara uygulanan "İpucu Anket" çalışması ile başlamıştır.

31 Ocak 2007, 15 Şubat 2007, 21 Şubat 2007 ve 28 Şubat 2007 tarihlerinde; 19:00-22:00 saatlerinde olmak üzere toplam 12 saatlik atölye çalışması yapılmıştır.

- 10.01.2007 İpucu anket çalışmasının başlangıcı
- 29.01.2007 İpucu anket çalışmasının tamamlanması
- 31.01.2007 Yaratıcı Drama atölye çalışması (Birinci oturum)
- 15.02.2007 Yaratıcı Drama atölye çalışması (İkinci oturum)
- 21.02.2007 Yaratıcı Drama atölye çalışması (Üçüncü oturum)
- 28.02.2007 Yaratıcı Drama atölye çalışması (Dördüncü oturum) ve projenin bitiş tarihi

1.7 Projede İşbirliği Yapılan Kişi ve Kuruluşlar

Yrd.Doç.Dr. H.Ömer Adıgüzel	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
Hakim Hayrettin Türe	Adalet Akademisi Başkan Yrd.

Av. Vedat Ahsen Çoşar	Ankara Barosu
Av. Ö.Atila Sav	Ankara Barosu
Av.Fahrettin Kayhan	Ankara Barosu
Ankara Barosu	
Fikri Mülkiyet Hukukçuları Derneği	

1.8 Projenin Katılımcıları

Projenin katılımcıları, “Hukukçular için Yaratıcı Drama Liderlik Programı”nın birinci aşamasını bitiren onüç avukat, bir stajyer avukat , proje öncesi drama deneyimi bulunmayan gönüllü altı avukat, iki stajyer avukat olmak üzere toplam 22 kişi.

Birinci oturuma 15 kişi;
İkinci oturuma 14 kişi;
Üçüncü oturuma 18 kişi;
Dördüncü oturuma 17 kişi katılmıştır.

1.9 Proje ile İlgili Anahtar Sözcükler

Projenin hukuk ve yaratıcı drama alanında yapılmış ilk çalışmalardan biri olması nedeniyle her iki alandaki anahtar sözcüklerin açıklanması uygun bulunmuştur.

Duruşma, yargılamalarda iddia ve savunma makamlarının delillerine dayanarak tartıştıkları süreçtir

İletişim, duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişim.(1)

Duruşmalarda iletişim, duruşma sürecindeki bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma sürecidir.

Duruşmalarda İletişim Engelleri, duruşmalardaki etkin iletişim sürecini kesen, iletilerin doğru aktarılıp, doğru anlamlandırılmasını engelleyen her türlü unsurdur.

Yaratıcı Drama, her hangi bir konuyu, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanarak, bir grupla ve grup üyelerinin birikimlerinden , yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalar yapmaktır (Adıgüzel;2006).

Dram, hem sahnede oynanmak üzere yazılmış,konuşmalar ve devinimlerle gelişen, karşıt oluşların çatışmasıyla sonuçlanan oyun,yapıt olarak hem de mecazi anlamda acıklı olaydır (Adıgüzel;2006).

Drama, sözcüğünün kökeni Yunanca “dran”dır. Dran, itmek, çekmek, yapmak, etmek,eylemek anlamındadır. Fransızca “Drame” kavramı burjuva tiyatrosu anlamına gelir (Adıgüzel;2006).

Dramatik, sahne oyununa özgü olan, içinde gerilim, çatışma,çeşitli olaylar ve karşıtlıklar bulunan,insanla ve insan ilişkileriyle gelişen yapıt ya da olay, mecazi olarak da duyguları kamçılayan,coşku verici, gerilim yaratıcıdır (Adıgüzel;2006).

Dramatizasyon, yazılı bir metne dayalı bir konunun, öykünün, masalın ya da durumun canlandırılmasıdır. Yaratıcı drama ile en çok karıştırılan kavramlardan biridir. Katılımcılar, öğretmen tarafından verilen rollere bağlı kalarak, beden dili ya da sözel olarak canlandırmalar yapar, kendilerine verilen metinde bulunan karakterleri canlandırırlar (Adıgüzel;2006).

Oyun, bir bakıma belli kuralları olan bir eğlencedir. Kimine göre fiziksel ve ruhsal enerjinin çıkar amacı olmaksızın herhangi bir biçimde dışavuruluşudur (Adıgüzel,1993). Oyun oynamak, sonuca götürmede daha yeterli olanı yasaklayıp daha az yeterli olanı serbest bırakan, yalnızca bu tür etkinliği olanaklı kıldığı için kabul edilen, kuralların izin verdiği araç ve yöntemleri kullanarak belli bir duruma ulaşmaya yönelik bir etkinliğe girmektir (Nutku,1998).

Yaratıcılık, genel olarak daha önceden kurulmamış ilişkiler arasındaki ilişkileri kurabilme, böylece yeni bir düşünce şeması içinde, yeni yaşantılar, deneyimler, yeni düşüncüler ve yeni ürünler ortaya koyma yetisidir (Adıgüzel;1993;San,1985). Eğitimcilerin yaratıcılığa yaklaşımları; araştırmacı, özgür düşünen,soru soran, uygulucu olmayan insan yetiştirme yönündedir (Adıgüzel;1993).

Avukat, hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi, mahkemelerde, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimsedir.

Müdafi, şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukattır (CMK.md.2).

Yargıç, millet adına, yargı yetkisini kullanarak yasaya aykırı davranışlarda veya uyuşulmayan işlerde yasayı yerine getirmekle, adaleti gerçekleştirmekle görevli kimsedir.

Savcı, Devlet adına ve yararına davalar açan, kamu haklarını ve hukuku yerine getirmek üzere yargıç katında sanıkları kovuşturan görevlidir.

Tanık, duruşmada bilgisine, görgüsüne başvuru kimsedir.

Davacı, dava eden kimsedir.

Davalı, dava edilen kimsedir.

Mübaşir, Mahkemede duruşmaya girecekleri ve tanıkları çağıran, yargıcın emirlerini bildiren, kâğıtları getirip götürme görevlidir.

Katip, duruşmalarda tutanakları yazan, mahkemenin yazı işlerini yürüten yazmandır.

Duruşma salonu, duruşmaların yapıldığı mekandır.

Adliye, hukuk ve adalet işlerinin görüldüğü resmi yapıdır.

1.10 Projenin Gerekçesi

Türk yargılama hukuku sisteminde, adil ve sağlıklı bir yargılamanın önemli unsurundan biri olan duruşmalar, genel olarak ceza yargılamasında yargıç, savcı, avukat, katip, mübaşir, sanık, tanık ve şikayetçinin; hukuk yargılamasında ise yargıç, davacı, davalı, davacı ve davalı avukatları, katip, mübaşir, tanık rollerindeki kişiler arasında iletişim ve/veya iletişimsizliğin yoğun olarak yaşandığı süreçlerdir.

Duruşmalarda iletişim becerilerinin etkili kullanılması önemli midir? Genel olarak, etkili iletişim önemli bir amacın gerçekleşmesini ve bir sonuca ulaşmayı sağlar. İletişim, amaçlanan etkiyi oluşturmaya, içeriği amaçlanan biçimde karşı tarafa iletmeye katkı sağlıyorsa ve birey tarafından tatmin edici bulunuyorsa etkilidir. İletişimin uygunluğu, ilişki ya da durumla ilgili kabul edilmiş, varsayılan kurallara uymayı gerektirir. İlişkisel uygunluk, iletişimde toplumsal kabul edilebilirlik ve yapıcı olma niteliğine işaret eder. Nezaketsiz, kaba sözcükler kullanan, düşüncesizce yorumlarda ve eleştirilerde bulunan bireyler ilişkisel iletişim yeterliği düşük bireyler olarak değerlendirilir. Durumsal uygunluk, karşılıklı bir konuşmayı akıcı bir biçimde sürdürebilme, konuşmanın akışını duruma göre uyarlayabilme ve bireyin iletişim tarzı ile ilgilidir (Karip,2003). Duruşmalardaki iletişimde özellikle taraf avukatlarının amacı, adil ve sağlıklı bir yargılama yapılabilmesine yardımcı olmak amacıyla temsil ettikleri müvekkillerinin haklarını ve taleplerini yargı makamına doğru ve mümkün olduğunca eksiksiz olarak anlatabilmektir. Yazılı usul gereği, her ne kadar tarafların hak ve talepleri yazılı olarak yargı makamına sunuluyorsa da, duruşmalar, avukatlara yazılı iletişimde ortaya çıkabilecek olası eksik ve yanlış anlamaları düzeltme, müvekkillerinin hak ve taleplerini etkili bir şekilde savunma fırsatı vermektedir. Avukatların müvekkillerini duruşmalarda etkili bir şekilde temsil edebilmesinde etkili iletişim becerilerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Ülkemizde gerek okullarımızdaki genel eğitimde, gerek hukukçu yetiştiren hukuk fakültelerinde, gerek yargıç, savcı ve avukatların staj eğitimlerinde, gerekse adli personelin meslek içi eğitiminde, yargılamada rol alan mesleki görevlilerin (yargıç, savcı, avukat, yardımcı personel) doğrudan iletişim becerileri ve iletişim engelleri konusunda farkındalıklarını geliştirmeye yönelik eğitim uygulamaları bulunmamaktadır.

Bu durumda da duruşmalarda iletişim becerisi, duruşma aktörleri olan, yargıç, savcı, avukat, mübaşir ve katiplerin özel bir eğitim almaksızın uygulamada kendi deneyim ve çabalarıyla gelişmekte ya da meslek yaşamı boyunca bu konudaki farkındalığın gelişmesi mümkün olamayabilmektedir.

Yargılamalarda tartışma yapılan süreç, ya bir kişi ile bir başka kişi ya da toplum ile kişi arasındaki hukuki ilişki dengesinin bozulduğu iddiası ve eski haline getirilmesi talebi ile başlar ve iddia karşısındaki tarafın bu iddiaya karşı savunmaları ile gelişir. Ceza yargılaması hariç, bir iddia ile karşılaşan tarafın iddiayı kabul etmesi halinde uyuşmazlık sona ereceğinden, tartışma süreci başlamayacaktır. Oysa bir iddiaya karşı savunma başladığında; tartışma, bir başka anlatımla “dramatik süreç” de başlamış olur.

Türk Medeni Yargılama Hukukunda ağırlıklı olarak yazılılık ilkesi uygulanmakla birlikte, gerek medeni gerekse ceza yargılama hukukunda tarafların ve varsa vekillerinin katıldığı, tarafların iddia ve savunmalarını, delillerini, bir yargılama mekanında ve mahkeme önünde sözlü olarak tartışma imkanı buldukları “duruşma”lar, aksi görüşler de olmakla birlikte hala yargılama kültüründe önemini korumaktadır. Yargılama tarihi boyunca, duruşma, adaleti temsil ettiği için kutsal sayılan bir “mekan”da; bozulan terazinin dengesine varacakları yargı ile adalet ayarı yapmakla görevli kişi/ kişiler ile çatışan tarafların, daha çok geleneksel olarak yerleşmiş ve kısmen de yargılama yasalarınca belirlenmiş, istinai durumlar dışında izleyiciye açık bir düzen içindeki rollerini canlandırmaları açısından, yaşanan, üretilen, paylaşılan ve izlenen bir süreç ve ritüel olmuştur.

Duruşmalarda yaşanan iletişim sorunlarında, yargıçların bakmakla yükümlü olduğu dava yükünün fazlalığı, yargılamanın gecikmesi (2), mahkemelerin bir günde ortalama 30-40 duruşma yapmaya çalışmaları, zaman baskısı olumsuz etki yapmaktadır. Yargıçlar genellikle bir an önce bir duruşmayı bitirip, diğerine başlama telaşında iken, duruşmanın diğer aktörlerini yeterince dinleme ve gözlemleri çok kolay olamazken, aynı gün birkaç duruşması olan taraf avukatlarının da duruşmanın bir an önce bitirilip, diğer duruşmalarına yetişme telaşı içinde olduğu gözlenmektedir. Bu zaman baskısı ve telaş içinde duruşma aktörlerinin iletişimlerinin de beklenen düzeyde olmasını engelleyebilmektedir. Yargılama sürecindeki sorunlara, yargı personeli sayısını artırmak, uzlaşma kültürünü geliştirip yaygınlaştırma suretiyle dava sayısını azaltmak, yargılama kurallarını gereği gibi uygulamak, yargı personeli ve avukatların mesleki becerilerini geliştirme amaçlı eğitimler

düzenlemek gibi bütüncül bir yaklaşımla çözüm aramak gerçekçi olmakla birlikte, mevcut kaynak ve verilerde yakın gelecekte beklenen bir değişiklik olmasa dahi, iletişim becerisi ve iletişim engelleri konusunda farkındalığın geliştirilmesi ile duruşma sürecinin daha sağlıklı ve etkin bir düzeye getirilebileceği umulmaktadır.

Ülkemizde duruşmalarda iletişim konusunda yeterli bilimsel araştırma bulunmadığından, sorun ve çözümü hakkında bilimsel dayanak zayıflığı kabul edilmek zorunda kalınarak, avukatlarla yapılan birebir sözlü görüşmeler, ipucu anket çalışması, proje uygulayıcısının bir avukat olarak kendi yaşantısı ve duruşma gözlemleri sonucunda Türk Yargı sistemindeki duruşmalarda avukatların iletişim sorunları yaşadıkları saptanmıştır.

Proje ile yukarıdaki verilere dayanarak duruşma ritüelinde avukatların iletişim becerisi, iletişim engelleri ve iletişimde kendi rolleri konusunda yaratıcı drama yöntemi ile farkındalığın geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1.11 Projenin Amaçları

Projenin amacı; yaratıcı drama yöntemiyle avukatların duruşmalardaki iletişim becerisi, iletişim engelleri ve engellerin aşılması konusundaki farkındalığını geliştirmektir.

Kazanımlar;

- Duruşmalardaki sözlü ve sözsüz iletişim konusunda farkındalığı gelişir.
- Duruşmalarda yaşanan iletişim sorunlarını saptar.
- Duruşmalarda sesini etkin kullanmanın önemini anlar.
- Beden dilini bilinçli kullanmanın önemini anlar.
- Etkin dinlemenin önemini farkederek.
- İletişimde sosyal roller, rol bulaşması ve rol katılımı kavramları hakkında farkındalığı gelişir.

- Duruşma mekanının iletişim üzerindeki etkisi konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişimde saldırgan, çekingen ve atılgan tutum konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişim sorunlarının etkin çözümünde kendi rolünü belirler.

1.12 Projede Kullanılan Araç ve Gereçler

CD çalar, Müzik CD'si (Nigel Kennedy and Kroke Band Albümü) fotoğraf makinesi, kamera, kraft kağıdı, A4 kağıt, kalem, kitap, fermuar, flar, pusula, şemsiye, bir kutu ataç, terlik, bir paket pamuk.

2. BÖLÜM

PROJENİN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

“Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerileri ve İletişim Engelleri Konusundaki Farkındalıklarının Geliştirilmesi” projesinin kuramsal dayanakları ve gerekçesini açıklayabilmek için “Yaratıcı Drama”; “Duruşma” ve “İletişim” ana kavramlarına, proje sınırları içinde daha ayrıntılı bakılacaktır.

2.1 DURUŞMA

Yargılama, çelişkili iki tezden (davanın tarafları) üçüncü bir kişi aracılığıyla (yargıç) sonuç çıkarıldığı, böylece yargı kararı –istisnalar dışında- yeni bir sentez oluşturmaktan çok, iki taraftan birinin öznel gerekçelerinin haklı bulunduğu, kısaca iki çelişki arasından bir seçim yapıldığı süreçtir (Can,2002).

Duruşma, yargılamalarda iddia ve savunma makamlarının delillere dayanarak tartıştıkları sürece denir. Yargılamalarda tartışma yapılan süreç, ya bir kişi ile bir başka kişi ya da toplum ile kişi arasındaki hukuki ilişki dengesinin bozulduğu iddiası ve eski haline getirilmesi talebi ile başlar ve iddia karşısındaki tarafın bu iddiaya karşı savunmaları ile gelişir.

Duruşma, yargılamada tarafların, vekillerinin, yargıcın ve izleyenlerin bir mekanda (duruşma salonu), görevleri gereği yargılamada rol alanların (yargıç, savcı, avukat) özel bir giysileri ve belirlenmiş kurallarla gerçekleştirdiği bir ritüeldir.

Türk Yargılama Sisteminde ilke olarak Mahkemeler duruşma yaparak karar verirler. Mahkemelerin duruşma yapmadan karar vermeleri ancak ihti-

yati haciz ve ihtiyati tedbir gibi acele ve geçici işlere ilişkin olarak yapılabilir. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu md.150 ve Ceza Muhakemesi Kanunu. md. 203 hükümlerine göre duruşmayı yargıç yönetir. Çok yargıçlı mahkemelerde duruşmayı yönetme yetkisi başkana aittir. Yargıç ya da mahkeme başkanı, mahkemenin disiplinini bozan kişileri duruşmadan çıkarabilir. Mahkeme, duruşma sırasında uygun olmayan söz ve davranışta bulunanların tutuklanmasına karar verebilir (HUMK.md.150; CMK.md. 203). Duruşma, aksi haklı bir nedenle kararlaştırılmadıkça alenidir bir başka deyişle herkese açıktır (HUMK.md.149;CMK.md.182).

Duruşmadaki sözlü yargılama süreci, yargıç yönetimi altındaki zabıt katibinin kaydetmiş olduğu tutanak ile kanıtlanır. Yargıç, tarafların sözlerini özetleyerek tutanağa geçirir, yoksa tarafların sözleri aynen tutanağa geçirilmez (HUMK.md.151;CMK.md.192). Ceza yargılaması duruşmasındaki ritüel, yasa ile açıkça düzenlenmiştir (CMK.md.191). Buna göre, duruşmaya sanığın ve müdafinin hazır bulunup bulunmadığı, tanık ve bilirkişilerin gelip gelmedikleri saptanarak başlanır. Sanık, duruşmaya bağımsız olarak alınır. Mahkeme başkanı veya yargıç, duruşma başkanı duruşmanın başladığını, iddianamenin kabulü kararını okuyarak açıklar. Tanıklar duruşma salonundan dışarı çıkarılırlar. Duruşmada sırasıyla, sanığın açık kimliği saptanır, kişisel ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alınır, iddianame okunur, sanığa yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının yasal hakkı olduğu ve yasadan doğan diğer hakları bildirilir, sanık açıklamada bulunmaya hazır olduğunu bildirdiğinde usulüne göre sorgusu yapılır. Hukuk yargılamasında duruşma da taraf ve vekillerinin hazır bulunup bulunmadıklarının saptanması ile başlar, yargıç sırasıyla davacı ve davalı tarafa söz verir, taraf veya vekillerinin sözlerini katibe özetleyerek tutanağa geçirir (HUMK.md. 150) .

Duruşmalarda yargıç ve savcılar, Hakim ve Savcılar Kanunu md. 112' ye dayanarak hazırlanan "Hakim ve Savcıların Kıyafet Yönetmeliği" (R.G. 29.03.1998 tarih ve 23301 sayı) gereği ve avukatlar da Avukatlık Kanunu md.49'a dayanarak Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan "Avukatların Resmi Kılık Yönergesi" gereği cübbe giymek zorundadırlar. Cübbe, hukukçuları ya

da belli aşamaya ulaşmış bilim adamlarının, bazı din memurlarının elbise üstüne giydikleri, uzun, yenleri geniş, düğmesiz giysinin adıdır. Cübbeler, eski çağlardan bu yana önemli yeri olan giysilerdir. Ayinlerde kullanılmak üzere yaratılan ancak daha sonra hukukçuların devlet törenlerinde ait oldukları kurumları temsil etmesine ve yargılama sırasında farklılığı ve azameti ortaya koymak için kullanıla gelmiştir (Bozkurt,2006).

Yukarıda özetlenen genel düzenlemeler dışında, duruşma süreci ayrıntılı olarak yasalarda ayrıca düzenlenmemiştir. Günümüzde duruşma süreci uzun yıllardır uygulanarak yerleşmiş gelenekler ile yürütülmektedir. Duruşmalarda, yargıçların ve savcılarının zeminden daha yüksek bir kürsüde oturmalarının, hukuk yargılaması duruşmalarında davacı ve avukatının yargıca göre sağ tarafta, davalı ve avukatının da sol tarafta bulunacağı, ceza yargılaması duruşmalarında, keza savcının yargıcın sağ tarafında oturması, sanığın yargıcın karşısında, sanık müdafinin yargıca göre sol tarafta, şikayetçi ve vekilinin sağ tarafta bulunması bu geleneklerdendir. Özellikle savcılarının yargıç ile aynı kürsüde oturması, duruşma aralarında genellikle yargıçla birlikte bulunması, hatta savcılarının, yargıçların dava hakkındaki görüşmelerine katılması uygulamada mevcuttur ve yargılamada “silahların eşitliği ilkesinin” ihlali olarak, eleştirilmektedir. TBMM’nin 4 Aralık 2004 tarih, 22. Dönem ve 27.Birleşimi’nde milletvekili Muharrem Kılıç, *“Duruşmadaki oturma düzeniyle ilgili olarak, usul kanunlarımızda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Adalet Bakanlığında yaptığım araştırmada, bu konuda, Adalet Bakanlığınca hazırlanmış herhangi bir tüzük ve yönetmelik de göremedim. “Acaba ben mi bilmiyorum” diye Bakanlığın sayın yetkililerine sorduğumda da, bu konuda herhangi bir yasal düzenlemenin, herhangi bir mevzuatın olmadığı açıkça ifade edildi.”* şeklinde konuyu TBMM’nde dile getirmiştir.(3)

Projenin bu bölümünde, yukarıda yapılan açıklamalar “duruşma” kavramına giriş için yeterli görülmüş olup, proje amacının sınırları içinde, iki kısa anlatı ile kavrama geçmişten geleceğe derinlik katılması amaçlanmıştır. Gelecekte günümüze armağan edilebilecek, projeye katkı getireceği düşünülen olası öykülerden birine aşağıda yer verilmiştir.

“Bir duruşmaya başlama öyküsü:

*Yargıç, yargılama merkezinin, yüzbirinci katındaki “Eski Mahkemeler ve Yargılamalar” müzesinden, kırkdokuzuncu katındaki odasına inerek bilgisayarı-
nın karşısına oturuyor. Göreve başladığından beri ilk kez bu müzeyi
merak ederek gezmiştir. Şaşkındır. Yıllar önce yargılamalarda kullanılan
kitap, kâğıt, kalem, daktilo gibi araçları ilk defa yakından görmüştür. Ayrıca
müzenin mahkeme salonlarını canlandıran balmumu heykel bölümü de çok
ilginçtir. Üzerinde mübaşir yazan bir heykel salonun girişinde durmakta ve
elinde bir liste tutmaktadır. Heykelin ağzı açık yapılmıştır. Herhalde, bu
mübaşir denilen kişiler sürekli bağıryorlardı diye düşünür. Bir kürsünün
arkasında üzerinde yargıç yazan bir heykel durmaktadır. Bunun önünde bir
masa ile katip yazan bir heykel bulunmaktadır. Bu heykelin elleri daktilo
denen bir makinenin üzerinde, başını yana çevirmiş, sanki yargıcı duymaya
çalışıyor şeklindedir. Ayrıca davacı ve davalılara ait yerlerde de üzerinde
siyah giysileri olan avukat heykelleri var. Birden yargıç kendine gelir, müze
gezisinin etkisinden kurtulmak için bilgisayarının içecekler seçeneğindeki
kahve tuşuna basar ki, robot sekreteri kahve hapını getirmiştir bile. Kahve
hapını yutar, o gün yapacağı ilk yargılamanın başlamasına iki saniye kalmış-
tır. Bir numaralı duruşmaya tıklayarak, duruşmayı açar, taraf vekilleri, tanık-
lar ve bilirkişiler bürolarındaki bilgisayarlarının başında hazırdır. O gün bilir-
kişiler görüşlerini bildireceklerdir. Duruşma başlar.....*

*Gelecekte gerçekleşmesi olası, bu tür bir yargılama resmiyet ve ciddiyet
ile ne kadar bağdaşabilir ve adaleti nasıl gerçekleştirebilir sorularını sorma-
ya hazırlanırken, günümüzdeki yargılamaların ciddiyeti ve adaleti gerçekleşt-
irme konusundaki kaygılarımın yeniden canlanması üzerine sorularımı geri
aldım.” (Acar,2003).*

Geçmişten günümüze yolculuk eden anlatılardan bir kısmı da
Mit’lerdir. Mit’lerin kahramanları Tanrılardır. Yunanca düzen anlamına gelen
“Themis” bir elinde terazi, diğerinde kılıç tutan Adalet Tanrıçası’dır. Mitolojiye
göre ilk mahkemeyi kurduran Savaş Tanrısı Ares ile Deniz Tanrısı
Posseidon’dur. Posseidon’un oğlu Ares’in kızına saldırır. Saldırı gören Ares

müthiş hiddetlenir. Kızına saldırıyı öldürür. Poseidon çok üzgün ve öfkeli biçimde Olympos tanrılarının toplanmasını ister. Ares Tepesi denilen yerde mahkeme toplanır. Bu tepe Atina Akropolis'in batısındaki tepedir. Mahkeme Adalet Tanrıçası Themis başkanlığında toplanır. Gergin ortam yargılamanın devamı süresince sürer. Ares, kızının saldırıya uğraması nedeniyle namusunu korumak için saldırıyı öldürdüğünden beraat eder (Bozkurt, 2006). Bu kısa anlatı ile de yargılama ve duruşma kavramının geçmiş derinliği kısaca hatırlatılmak istenmiştir.

2.2 İLETİŞİM

İletişim, kısaca "bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilir (Dökmen,2000). İletişim sürecinde taraflar düşüncelerini, duygularını ya da bir bilgiyi sözcüklerle, ses tonuyla, fizyolojik görünüm, hareket ve duruşlarıyla karşı tarafa iletmeye çalışır (Karip;2003). İletişim bir kavram olarak, çok değişik anlamlarda kullanılmaktadır. Bir yazar değişik alanlardan ve değişik yazarlardan yola çıkarak iletişimin önce 4.560 adet kullanımını toplamış, sonra bunları 2.612'ye indirmiş, en sonunda da kavramsal içerikleri bakımından aşağıdaki 15 terimleştirmeyi yapmıştır. (Oskay,1993)

1-simge/sözsellik/konuşma bakımından, düşüncenin, fikrin sözsel karşılıklı mübadelesi;

2-anlama bakımından, total konum içinde iki kişinin birbirini anlaması, birbirine kendisini anlatabilmesi;

3-etkileşim/ilişkilene/toplumsal süreç bakımından biyolojik anlamda bile ortak edime olanak veren, karşılıklı-etkileşim ;

4-belirsizliğin indirgenmesi (azaltılması) bakımından ego'yu savunmak, etkin eylemde bulunmak için belirsizliğin azaltılması;

5-süreç olması açısından, enformasyonun, ideaların, hissiyatın, becerilerin simgeler kullanımı ile aktarımı;

6-içinden-değiştirim/aktarım/mübadele olma açısından, bir şey yada bir kişinin bir şey/ bir kişi iken, başka bir şey/bir kişiye dönüşmesinin/dönüşme işleminin ya da hem değişimin hem de değişim sürecinin kendisi;

7-ilintileme/bağıntılama açısından yaşayan bir evrenin kesikleşmiş parçalarını bağıntılama süreci;

8-harcı alemleştirme açısından bir kişinin tekelinde olanın iki ya da daha çok kişinin kılınması süreci;

9-kanal, taşıyıcı, aracı/yol olma özelliği açısından mesajın, komutun gönderimi, olanak, usul ve teknikler (askeri terminolojide)

10-belleklenenlerin yanıtla dönüştürülmesi işlevi açısından, alımcı tarafta, onun dikkatini uyandırarak, daha önceden belleklendirdiklerinin, gönderimcinin beklentilerine uygun yanıtlara dönüştürülmesi işlemi;

11-farkedişçi yanıt/davranış uyarlayıcı/yanıt/ değişim olarak, organizmanın ortamdaki uyarıya verdiği, onu farketirici yanıt, çevredeki, ortamdaki değişime uyarlanmacı yanıt, bu yanıtla diğerinin davranışını etkilemek;

12-uyarı özelliği açısından, kaynaktan çıktıktan itibaren alımcı taraf için bir uyarı olan edim;

13-gönderimcinin, alımcı tarafta onun davranışlarını etkilemeyi erekleyen/ amaçsal bir edim;

14-zaman/konum olması açısından bir yapılanmış konumdan, tüm olarak bir diğerine aktarım süreci.

15-güç (yetke-iktidar) olması açısından ise gücün uygulandığı mekanizma.

Psikoloji kapsamında çeşitli iletişim sınıflamaları vardır Yaygın olarak kullanılan bir sınıflamaya göre iletişim, *I-Kişi-içi iletişim ve çatışma; II-Kişilerarası iletişim ve çatışma; III-Örgüt-içi iletişim ve çatışma; IV-Kitle iletişimi ve çatışma* olarak dört gruba ayrılır (Dökmen;2000). Proje kapsamında, daha çok kişilerarası iletişim üzerinde çalışılmıştır.

"İlişki ve iletişim genelde çok karıştırılan iki kavramdır. İlişkide herhangi bir değer oluşması, sonuçta bir üretimin gerçekleşmesi zorunluluk değildir.

Oysa iletişimde mutlaka üretimin gerçekleşmesi ve/veya bir değerin oluşması gerekmektedir. Ortada iletişim varsa, mutlaka birşeyler değişmelidir (Saydam;2005).

Bu kuramsal bölümde kişilerarası iletişimde , proje sınırları içinde sözlü ve sözsüz iletişim; yüz ve beden; mekan ve araçların rolüne vurgu yapmak gerekmiştir. 1967 yılında Mehrabian tarafından gerçekleştirilen ve iletişim kitaplarında aynen atıf yapılan bir araştırmaya göre, kişilerarası iletişimde, söz %7; ses %38 ve beden dili %55 oranında paya sahiptir (İzgören,2004; Dökmen;2000, Çakır,2004) .

Başkaları üzerinde bırakılan ilk izlenimin 30 saniye ile 4 dakika arasında kısa bir sürede olduğu dikkate alınırsa, kişisel imajın iletişimdeki önemi daha kolay anlaşılabilir. Kişisel imajı oluşturan öğeler aşağıda sıralanmıştır (Çakır,2004) .

1- Görüntü

2- Sözlü İletişim (konuşma ve ses kullanımı)

3- Sözsüz iletişim (beden dili, mekan ve zaman kullanımı, giysiler, genel görüntü, renkler, çevre ve aksesuarlar)

4- Diğer iletişim özellikleri (yazma, sunum, dinleme)

5- Karakter, karizma, özgüven, özsaygı

6- Yeterlilikler (birikim, kişisel gelişim, deneyim)

7- Davranış ve tavırlar

Proje uygulamasında, sözlü ve sözsüz iletişim şekilleri (i), iletişimde yüz ve beden hareketlerinin (ii) önemi, mekan (iii) kullanımı, iletişimde kullanılan araçlar ve semboller (iv), iletişimde roller (v), iletişim engeli (vi) oluşturan, önyargılar (vii), rol bulaşması (viii) ve rol katılımı (ix) gibi kavramlar konusunda katılımcıların farkındalığının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Proje kapsamı sınırları içinde bu kavramlar hakkında kısaca bilgi verilmiştir. **Sözlü İleti-**

şim, dil ve dil-ötesi olarak iki sınıfa ayrılmaktadır. Dille iletişimde kişiler, ürettikleri bilgileri birbirlerine ileterek anlamlandırır. Sesin niteliği, ses tonu, sesin hızı, şiddeti, hangi sözcüklerin vurgulandığı, duraklamalar ve benzeri özellikler dil-ötesi iletişim sayılır (Dökmen, 2000). **Sözsüz iletişimde** konuşma ya da yazı olmaksızın insanlar birbirlerine bir takım mesajlar iletirler (Dökmen, 2000). Yüzümüzdeki ifade, **el ve beden hareketlerimiz**, bedenimizin duruşu ve göz temasımız, sözsüz iletişimde önemli yer tutar. İnsanlar, kendi çevrelerinde oluşturdukları boş **mekanlar** yoluyla da iletişimde bulundurlar. Başka insanlara olan uzaklığımızı ayarlayarak, onlara uzak ya da yakın durarak bir takım mesajlar iletiriz. Kişilerarası iletişimde, bir takım **araçlar ve semboller** kullanarak örneğin rozetler, takılar takarak, kokular sürerek, aksesuarlar kullanarak, belirli giysilere bürünerek de çevremize çeşitli mesajlar iletiriz (Dökmen, 2000). Grup içinde belli bir pozisyonda bulunan kişiden beklenen işe- davranışlara **rol** adı verilir ki iletişim çatışmalarının önemli kaynaklarından bir tanesi de kişilerin sahip oldukları rollerdir (Dökmen, 2000). Bir insanın, belli bir durumda sahip olduğu rollerden en az ikisini, bu rollerin kalitesini düşürecek şekilde birlikte kullanırsa **rol bulaşmasından** söz edilir. Bir kişinin belli bir rolünü kendisine ait pek çok role bulaştırması, bir başka söyleyişle fazlaca benimsediği bir rolü hemen her ortamda seğılemesi ise **rol katılımı** olarak adlandırılır. İletişimde, ileti gönderen tarafın iletisinin karşı tarafa tam ve doğru olarak iletilmesini ve alıcı tarafın iletiyi tam ve doğru olarak almasını engelleyen durumlar **iletişim engelleri** olarak adlandırılır. **Önyargı**, bir kişi veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargıdır.

2.3 DURUŞMALARDA İLETİŞİM BECERİSİ VE YARATICI DRAMA

Hukuk Fakültelerinde kuramsal hukuk bilgisi ile donanan yargıç, savcı ve avukatlar için, mesleğe girişlerinde kuramla mesleki yaşam arasındaki eğitim köprüsünün staj eğitimi olması beklenirken, gerek avukatlık staj eğitiminin, gerekse yargıç ve savcılarının staj eğitimlerinin kişileri kuramdan mesleki yaşama yeterince donanımlı taşımadığı düşünülmektedir.

Eğitim, bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir . Eğitim tanımındaki yaşantı, bireyin diğer bireylerle ve çevresiyle etkileşiminin bireyde bıraktığı izlenim olarak tanımlanır. Kültürleme ise kültürel değerlerin bireye kazandırılması sürecidir. (Demirel,2006). Yetişkinlerin eğitimi, çocuk eğitiminden bir takım özellikleriyle farklılıklar göstermektedir. “Yetişkin Öğrenci” kitabıyla Malcom Knowles, ayrıntılı bir “yetişkin öğrenmesi” kuramını oluşturdu ve “andragoji” ifadesiyle tanımladı. Yetişkin insan anlamına gelen “andra” ve yol gösterme anlamına gelen “agosos” sözcüklerini birleştirerek , yetişkin eğitimi yöntemini inceleyen bir disiplin oluşturdu. Andragojik öğrenme modelinde beş önemli nokta bulunmaktadır. I-Yetişkinin konuyu öğrenmenin neden önemli olduğunu anlaması sağlanmalıdır. II-Yetişkine yeni bilginin yardımıyla kendisini nasıl daha etkin yöneteceği gösterilmelidir. III- Konuları yetişkinin deneyimleriyle ilişkilendirmeli, olgun kişinin deneyim birikiminin öğrenmede önemli bir kaynak oluşturduğu göz önüne alınmalıdır. IV-Öğrenmeye hazır olmadan ve istek duymadan insanların öğrenmediğinin bilincinde olunmalıdır. V-Öğrenme ile ilgili yerleşik davranışlarını, inançlarını ve endişelerini yenmelerinde yetişkinlere yardımcı olunmalıdır. Yetişkinler öğrenilen bilgiyi uygulamada aceleci davranma eğilimi gösterirler ve öğrenmeye problem merkezli yaklaşırlar (Kışmır,2006) ABD’de yetişkin eğitiminin en önemli filozofu olduğu düşünülen Eduard Lindeman’ın 1926 yılında yayınladığı “*Yetişkin Eğitiminin Anlamı*” (The Meaning of Adult Education) isimli eseri ise alanında hala önemini korumaktadır. Lindeman’a göre “*Eğitilmiş insanlar bilgiyi tecrübe alanına getirmekle tatmin olurlar. Ve en bilgili insan, eğer bilgisi kendi hayatının canlı bir parçası değilse yine cahildir. Ama ‘bilgiyi tecrübe haline getir’ demek tamamen doğru değildir, çünkü daha ziyade bilgi tecrübeden doğar. Hayat tecrübedir ve akıllı yaşayış tecrübeyi eğitsel bir macera yapmanın yoludur*” ve “*İyi bir yetişkin eğitimi ne giriş ne çıkış sınavları gerektirmektedir. Yetişkin öğrenciler kurslara gönüllü katılırlar ve öğrendikleri şey mezuniyete ve diplomaya değil hayata yaklaştırır*” (Bilir, 2004) .

Proje ile Türk Yargılama Sisteminde avukatların duruşmalarda iletişim becerisi ve iletişim engelleri konusundaki farkındalıklarının geliştirilmesi amaçlanmış, bir eğitim yöntemi olarak da “yaratıcı drama” kullanılmıştır.

Geleneksel eğitim yöntemleri yerine neden “yaratıcı drama” yöntemi seçilmiştir? Bir üst paragrafta da açıklandığı üzere, eğitim, bireyleri yaşama yaklaştırmalıdır. Yapılan araştırmalar, eğitimde alıcılık konusunda kişilerin %20’sinin işitme, %30’nun görme, %50’sinin görme ve işitme, %70’nin görme, işitme ve ifade etme, %90’nın görme, işitme ve ifade etme ve yaparak daha etkili öğrendiğini göstermektedir (Can,2005). Özellikle yetişkin eğitiminde geleneksel eğitim yöntemlerinin yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Geleneksel eğitim, bireyi eğitim programının, merkezinin dışında tutar, birey merkezli eğitimin konu merkezli eğitimden farkı insanın oyunlar oynaması ya da izlemesi ile ilgili bir süreç olarak görülmesidir (Üstündağ,1994). Dramaya eğitimde yer vermenin ilk yararı, eğitimin hedeflerinden olan bireyin kendini gerçekleştirme için birlikte çalışma ve sorumlulukları paylaşma fırsatını vermesidir. Eğer birey kendini gerçekleştirebilmişse, yaratıcı, dürüst, iletişime açık ve bağımsız olabilir. Dramada bireyler, kendi geçmiş yaşantılarında kazandıkları kavramların anlamlarıyla, anladıkları düzeyde etkin olarak karşı karşıya gelirler. Bu yüzden her drama etkinliği yeni yaşantılar ve yeni görüşler sağlar (Üstündağ,1994). Yine varolan eğitim sistemleri, öğrenmede yalnızca bilişsel alanın gelişmesine hizmet etmekte, duyuşsal ve devinişsel yönleri ihmal etmektedir (Okvuran, 1995). Yaratıcı drama çalışmalarında çocuklar iletişim kurma becerisi kazanır ve geliştirir. İletişim, yaratıcı drama’nın kapsamında, amaçlarında, tekniklerinde, boyutlarında yer alan bir kavramdır. İletişim, düşünce ve bilginin herkese aynı değerle anlaşılır hale getirilmesi, paylaşılması ve karşılıklı etkinin sağlanmasıdır ve yaratıcı drama tüm özellikleri ile buna katkı getirebilir (Adıgüzel,2006). Yaratıcı drama çalışmalarında uygulanan, güven kazanma, uyum sağlama, beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, beynini ve bedenini duyumsamaya yönelik ısınma ve rahatlama çalışmaları ile iletişim becerisi ve iletişim engelleri konusunda farkındalığın geliştirilmesinde, katılımcıların duyuşsal ve devinişsel yönlerine de ulaşılması amaçlanmıştır.

Duruşmalarda iletişim becerisi ve iletişim engelleri veya yaratıcı drama yönteminin bu alanda kullanılmasına ilişkin doğrudan bilimsel araştırma bulunmamakla birlikte, “Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi” başlıklı yayımlanmamış Yüksek Lisans

Tezi'nde yaratıcı dramanın empatik beceri ve empatik eğilim düzeylerine etkisi incelenmiştir. Yazar, 14 haftalık yaratıcı drama eğitimine katılan bireylerin çoğunlukla kendilerinde olumlu değişiklikler hissettiklerini, ancak yoğun drama eğitim programlarının sonucunda bu değişikliklerin neler olduğunun tam olarak ifade edilemediğini ve araştırmasında anlamlı bir sonuç elde edememesinin nedeninin, dramanın etkilerinin hemen farkedilmemesi olabileceğini düşünmektedir (Okvuran, 1995) Halil Cibran'ın söyleyişi ile "*Eyleme dönüşen biraz bilgi , boş duran fazla bilgiden sonsuz derecede daha değerlidir*" (Barutçugil,2002). Eğitimde yaratıcı drama yöntemi, bilgilerin eyleme dönüştürülmesinde oldukça etkili bir yöntemdir. Doğrudan proje konusunda yapılmış bilimsel çalışmalar olmadığından, bunların katkısı ile desteklenemeyen proje uygulayıcısı 15 yıldır avukatlık yapmaktadır ve 320 saatlik yaratıcı drama liderlik eğitimi almıştır. Yaratıcı drama eğitiminin kendi özel ve mesleki yaşamındaki katkılarını bizzat deneyimlemiş ve deneyimlemektedir. Hukuk eğitimi almış ve avukatlık yapmakta olan, bir kişi olarak proje uygulayıcısı, kendini tanıma, kendinle barışma, yaratıcılık, devinim, dans, oyun, doğaçlama, spontanlık, yaşamdan keyif alma, paylaşma, grup çalışması yapma, kendisi ve grupla iletişim kurma, duygusal ve düşünsel çatışmalara yaratıcı ve etkin çözümler bulma ve uygulama, kendini başkasının yerine koyabilme, empati kurma, insan hakları ve toplumsal barış, toplumsal yaşamdaki gözlem gücünü geliştirme, birey, toplum ve çevreye karşı duyarlılık geliştirme, mizah, gülme ve neşenin "asık suratlı ve ulaşılmaz" olmaktan daha ciddi ve felsefi saygınlığı olduğunu anlama ve tüm öğrendiklerini bizzat mesleğe uygulama konusunda "yaratıcı drama" nın kendisine getirdiği katkıları bizzat deneyimlediğinden, bir ilk olarak hukukçu, avukat, yargıç ve savcılarının eğitiminde bir yöntem olarak yaratıcı dramayı önerme ve avukatlarla bu projeyi uygulama cesaretini gösterebilmiştir.

Proje, duruşma, iletişim, yaratıcı drama ve farkındalığın geliştirilmesi kavramlarının güç birliği ile kendisi, toplum ve yaşamla barışık ve adil hukukçu eğitiminde bir farkındalık oluşturma konusunda başlangıç ya da giriş olarak algılanmalı ve değerlendirilmelidir. Proje, bir hukuk uygulayıcısının deneysel ve sezgisel bir çalışmasıdır. Hukuk, eğitim, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, ekonomi ve siyaset bilimi uzmanlarının ya da alanındaki akade-

misyenlerin bilimsel katkılarıyla sorgulanarak, eleştirilerek, tartışılarak beslenmeyi beklemekte ve kendisini ilgili gören kişileri bu farkındalıkla ilgili başlangıç / giriş çalışmasına katkılarıyla, projenin yaşamda ve toplumda “iz” bırakacağı umut edilmektedir.

UYGULAMA

I. OTURUM

Tarih : 31.01.2007

Süre : 3 saat

Araç-gereç : CD çalar, CD (Nigel Kennedy and Kroake Albümü-
1.parça: Ajde Jano), A 4 kağıt, kalem

Kazanımlar:

- Duruşmalardaki iletişim aktörleri konusunda farkındalığı gelişir.
- Duruşmalarda iletişimin unsurları konusunda farkındalığı gelişir.
- Duruşmalarda yaşanan iletişim sorunlarını saptar.

HAZIRLIK / ISINMA:

1.Etkinlik : Lider katılımcılara müzik eşliğinde mekanda bir süre serbestçe yürümelerini ve yönergeyle yerlerinde sabit kalmalarını söyler. Müzik devam ederken lider dans ederek, dokunduğu bir kişinin elini tutar, sırasıyla dokunduğu katılımcı en arkadaki katılımcının arkasına geçerek bir zincir oluşturulur. Lider son katılımcıya da dokunarak zinciri tamamlar ve bir çember oluşur. Müzik kapatılır. Lider kendini ve projeyi kısaca tanıtır. “İlk kuralımız kendinize zarar vermeyin. Fiziksel ve psikolojik olarak zorladığınızda kendinizi geri çekip ara verebilirsiniz. İkinci kuralımız; fiziksel ve psikolojik olarak başkasına zarar vermeyin. Üçüncü kuralımız, mekana zarar verme-

“yin, burası bizim sorumluluğumuzdadır” diyerek atölye kurallarını katılımcılara hatırlatır.

2.Etkinlik: Çemberde bulunan herkes sırayla çemberin ortasına gelir, heceleyerek ismini söyler ve her heceyle birlikte başlayıp birlikte sonlanan hece sayısı kadar dilediği bir hareketi yapar. İkinci kez ismini söyleyip, hareketini yaparken tüm grup aynı ismi hareketi de yaparak söyler. Tüm grup tamamlayınca çalışma bitirilir.

3.Etkinlik: Katılımcılar büyük bir çember oluşturur. Kendini hazır hissedenden bir katılımcı ile göz göze gelir ve onun ismini bir ezgi ile söyleyerek yanına gider. Tokalaşır. İsmi söylenen teşekkür eder ve kendisi bir başka katılımcı ile göz göze gelerek, onun ismini ezgi ile söyleyerek yanına gider ve tokalaşır. Tüm katılımcıların isimleri söyleninceye kadar oyun devam eder.

4.Etkinlik: Katılımcıların çember olmaları ve minder alarak oturmaları istenir. “Meyve sepeti” oyunu, katılımcıların “avukat”, “hakim”, “savcı”, olarak belirlenmesiyle oynanır. Katılımcılar, hep birlikte avukat, hakim, savcı diyerek ve elleriyle tempo tutarken, gönüllü bir ebe avukat, hakim ya da savcı dediğinde ismi söylenenler yer değiştirir, ebe kendisine yer bulursa açıkta kalan ebe olur. Ebe duruşma dediğinde herkes yer değiştirir.

5.Etkinlik: Lider katılımcılardan iki eş olmalarını, eşlerden birinin diğerini 30 sn. boyunca incelemesini ve liderin “arkanızı dönün” yönergesi ile arkalarını dönmelerini, incelenen kişinin kendi üzerinde üç değişiklik yapmasını söyler. İnceleyenler tekrar eşlerine döner ve yapılarına değişiklikleri bulmaya çalışır. Rol değiştirilir. Katılımcılardan kendilerine yeni bir eş bulmaları söylenir aynı etkinlik yeni eşlerle karşılıklı olarak tekrarlanır.

CANLANDIRMA:

6.Etkinlik: Lider, katılımcılardan mekanın her yerini kullanarak serbestçe yürümeleri söyler. Bir süre sonra, bulundukları yerde sabit kalmaları ister.. Lider, “sabah kalktınız, yüzünüzü yıkadınız ve aynaya bakarken kendinize bir cümle söyleyiniz” der. Yürümelerini ister. “Evden çıkmadan, boy aynasına bakıyorsunuz ve kendinize bir cümle söyleyiniz” der. Evden çıkarken

hoşlandıkları bir komşularıyla karşılaştıklarını söyler ve selamlaşmalarını ister. Hiç hoşlanmadıkları bir komşuları ile karşılaştıklarını, hızlıca yanından geçmelerini, duruşmalarına geç kaldıklarını ve adliye koridorlarının kalabalık olduğunu, hızlıca duruşma salonuna ulaşmaya çalıştıklarını, çok sevdikleri bir meslektaş ile çarpıştıklarını söyler ve o anda bir cümle söylemelerini ister. Lider yönergelerine devam ederek, duruşma listesine baktıklarını, henüz hakim gelmediğinden duruşmalar başlamamış olduğunu, koridorda beklediklerini söyler.

1- İkili eş olmaları ve A - B olarak karar vermelerini, A ların duruşma bekleyen bir avukat, B lerin duruşmasına geç kalan ve bu nedenle koşar adım duruşma salonuna gelirken avukata çarpan bir yargıç olduğunu, çarpıştıkları anda konuşmaya başlamalarını söyler. Canlandırmalar sırasında bir süre sonra rol değiştirmelerini ister.

2- Mekanda yürümelerini, yerlerinde sabit kalarak en uzaklarındaki bir kişi ile eş olmalarını, A-B olarak karar vermelerini, A ların bir başka duruşmaya yetişebilmek için duruşma salonu kapısında mübaşiri ikna etmeye çalışan bir avukat, B lerin de duruşma sırasını bozmak istemeyen ve avukatı hiç dinlemeyen bir mübaşir olduğunu ve doğaçlamaya başlamalarını, önce alçak sesle konuşmalarını sonra seslerini yükseltmelerini söyler. Rol değiştirmelerini ister.

3- Mekanda yürümelerini, yerlerinde sabit kalarak en yakınlarındaki bir kişi ile eş olmalarını, A-B olarak karar vermelerini, A ların duruşmada bulunan yargıçtan havale almak isteyen ve duruşma salonundaki mübaşiri çağırmaya çalışan bir avukat olduğunu, B lerin de avukatı görmezden gelip, duruşma salonundaki işleri yapan bir mübaşir olduğunu, bu doğaçlamada ses kullanmamalarını, sözsüz iletişim kurmalarını ister. Bir süre sonra rol değiştirmelerini söyler.

Katılımcılardan mekanda yürümeleri istenir. Lider, katılımcılara bürolarından çıkıp, akşam yaratıcı drama atölyesine katılacaklarını, acele ettiklerini, yağmurun başladığını, bir arabanın üzerlerine çamur sıçratıldığını, arabalara dikkat ederek ve kendilerini kollayarak yürümelerini, yaratıcı drama meka-

nına geldiklerini, önce kıyafetlerini, sonra da gün boyu üzerlerine yapışan duyguları, düşünceleri, rolleri temizlemelerini söyler. Katılımcılar çember olur. Lider “Hoşgeldiniz” diyerek katılımcıları selamlar. “Ön Paylaşım” sorularının yazılı olduğu kağıtları ve kalemleri katılımcılara dağıtır (Ekte sunulmuştur). Soruları yazılı olarak yanıtlamalarını ister.

7.Etkinlik : Katılımcılara mekanda serbestçe yürümeleri ve bir duruşma salonundaymış gibi yürümeleri ve duruşma salonundaki nesnelerden birini düşünmeleri söylenir. Lider, katılımcıların bulundukları yerde sabit kalmalarını ve kendi seçmiş oldukları nesne gibi durmalarını ister. Lider, her katılımcıya sırayla dokunduğunda, o nesnenin ağzından bir cümle söylemelerini ister. Katılımcılar, tekrar duruşma salonundaymış gibi dolaşır ve kendilerine yeni bir nesne seçer. Lider, kendilerine dokunduğunda o nesnenin cümlesini söylerler.

SEÇİLEN NESNELER: *Mübaşir sandalyesi, Atatürk resmi, sanık kürsüsü, kürsüye çıkan merdiven, bilgisayar, pencere önündeki çiçek, dosya, kalem, bilgisayar kablosu, hakim cübbesi, dosya dolabı, hakim kürsüsü, duruşma defteri, perde, dinleyici bankı, evrak çantası...*

8. Etkinlik: Lider katılımcılardan, diledikleri bir duruşma salonunda dolaşmalarını, dolaşırken de o duruşma salonunda nelerin yaşanmış olabileceğini, hangi duygu, düşünce, karar, davranış ve kavramların iz olarak kaldığını düşünmelerini ister. Lider elindeki topu bir kişiye atarken kendinde iz bırakan bir sözcük söyler. Topu alan kendi sözcüğünü söyleyerek bir başkasına atar, top hızlı bir şekilde sözcükler söylenirken el değiştirir. Lider, katılımcılardan bir “iz” seçerek, o izin heykel formunu almalarını ister ve dokunduğu kişiden o izle ilgili iki cümle söylemesini ister. Katılımcıların bir eş bulmaları ve seçtikleri “iz”le ilgili birlikte bir heykel formu oluşturmalarını ister ve dokunduğu çiftlerin neyi heykeli olduklarını söylemelerini ister.

DURUŞMA SALONU İZİ SÖZCÜKLER: *Adalet, haksızlık, ölüm, parmaklık, mutluluk, özgürlük, kelepçe, tazminat, parasızlık, öfke, intikam, açlık, aydınlık, ferahlık, coşku, başarı, başarısızlık, yas, kutlama, kayıtsızlık, rahatlama, hukuk, yasa, ceza, denge....*

DEĞERLENDİRME:

Katılımcılar, çalışmalarda neler yaşadıklarını, neler hissettiklerini, düşüncüklerini, daha önce dikkat etmedikleri ya da az dikkat ettikleri durumları paylaşırlar. Lider, katılımcıların günlük ve meslek yaşamlarında kimlerle iletişim kurduklarını düşünmelerini ister ve sosyal psikolog Albert Mehrabian'ın (Çakır, 2004) yaptığı bir araştırmaya göre ilk izlenimlerin 30 saniye ile 4 dakika arasında bir sürede oluştuğu ve ilk izlenimlerin %55 ini görüntü ve beden dili, % 38 ini konuşma ve ses tonu, % 7 sini de ne söylediğimizin oluşturduğu bilgisini paylaşır.

Lider, katılımcılara tüm paylaştıkları için teşekkür ederek oturumu kapatır.

II.OTURUM

Tarih : 15.02.2007

Süre : 3 saat

Araç-gereç : Kraft kağıdı, keçeli kalem, A 4 kağıt, kalem

Kazanımlar:

- Duruşmalarda iletişimin unsurları konusunda farkındalığı gelişir.
- Duruşmalardaki sözlü ve sözsüz iletişim konusunda farkındalığı gelişir.
- Duruşmalarda sesini etkin kullanmanın önemini anlar.
- Yüz ve beden hareketlerini bilinçli kullanmanın önemini anlar.
- Etkin dinlemeye özen gösterir.
- Yaşantılardan deneyimlediği duruşmalarda yaşanan iletişim sorunlarının saptar.

HAZIRLIK / ISINMA

1.Etkinlik :Çember olmaları istenir. Lider katılımcılara o gün nasıl bir gün geçirdiklerini, kendilerini nasıl hissettiklerini, duruşmaları olup olmadığını sorar. Lider katılımcıların mekandan serbestçe dolaşmalarını ve yönergelelerini sessiz ve dikkatle dinlemelerini söyler.Katılımcılar yürürken, liderin “sabit kalalım” yönergesiyle dururlar ve liderin söylemiş olduğu bir duygu haliyle (utangaç, enerjik, öfkeli, hüzünlü, yılışık, otoriter, ürkek, kederli, aceleci, ağlamaklı, neşeli, kendinden emin, korkak, pişman) birbirlerinin yüzüne bakarlar.

2.Etkinlik*: Gruba mekanda serbestçe yürümeleri, liderin yönergesiyle bulundukları yerde hareketsiz kalmaları ve kim olduklarını söylemeyecekleri

iki kişi seçmeleri söylenir. Grup tekrar yürümeye başladığında, herkes seçtiği iki kişinin ortasında, ikisine de eşit mesafede bulunmaya çalışarak yürür. Gruba bulundukları yerde hareketsiz kalmaları ve yeni iki kişi seçmeleri söylenir bu kez hızlı bir tempoda yürünür.

*(Nadia Rasewski 'nin atölyesinden alınmıştır).

3.Etkinlik: Gruptan ikili eş olması ve kendilerini A-B olarak belirlemeleri istenir. B'ler gözlerini kapatır, A lar Bleri mekanda dolaştırır. Rol değiştirmeleri istenir. Farklı ikili eş olmaları ve kendilerini A-B olarak belirlemeleri istenir. A lar avukat, B ler müvekkil. B ler gözlerini kapatır, A lara müvekkillerini adliye koridorlarından geçerek, duruşma salonuna götürmeleri ve gördüklerini anlatmaları söylenir. Rol değiştirmeleri istenir. Gruptan farklı kişilerle eş olmaları kendilerini A-B olarak belirlemeleri istenir. A lar avukat, B ler müvekkildir. A lardan müvekkillerini boş duruşma salonunun her yerini anlatarak gezdirmeleri istenir. Rol değiştirmeleri söylenir.

4.Etkinlik: Mekanın ortasına içinde “duruşmalarda iletişim” yazılı ve içice dairelerin olduğu büyük bir kağıt ve keçeli kalem bırakılır. Gruptan müziğin tartımına göre “duruşma”, “iletişim”, “duruşmalarda iletişim” kavramlarını düşünerek mekanda yürümeleri, müzik durdurulduğunda, akıllarına ilk gelen sözcüğü kağıttaki içice geçmiş çember aralarındaki boşluğa yazmaları istenir. Çalışma 4-5 kez tekrarlanır. Kağıt kelimelerin üzerinden çizilerek dörde bölünür. Gruptan minderleri alıp çember şeklinde oturması istenir. Birer kağıt verilir. Çizgilere değmeyen kelimeler tek tek söylenerek, sırayla bir diyalog cümleleri yazmaları istenir. Gruptan bir kişi çizgiye değmeyen sözcüklerden birini söyler, katılımcılar kağıtlarına bu kelime ile ilgili bir diyalog cümlesi yazar. Sonra herkes kağıdı bir yanındakine geçirir. Kağıdı alan, birinci cümleye uygun ikinci bir cümle yazar. Bu yöntemle dört sözcük seçilir (Tahammül etmek, eşitlik, alay etmek, önyargı). Grup üyeleri kağıtlarının arkasına da ortadaki kağıtta “duruşmalarda iletişim” ile ilgili yazılı olanlardan beş tane seçerek yazarlar. Çalışma bitiminde her katılımcı elindeki kağıtta yazan diyalogları ve seçtiği sözcükleri okur.

TAHAMMÜL ETMEK

-Hakim Bey lütfen konuşmama izin verin.

-Sen ne demek istiyorsun?

-Avukat Bey tahammül sınırlarını aştınız, konuşmanıza son veriniz.

-Rica ederim, bana müdahale etmeyin.

-Biraz tahammüllü ol.

-Meslektaşım lütfen saygılı olun, ben sizi dinlerken müdahale etmedim.

-Konuşmamı dinlemeye biraz tahammül etseydin, boşuna kızdığını anlardın.

-Sen kim oluyorsun? Ben hakimim, sen beni dinleyeceksin, akşama kadar yüzlerce insanla uğraşıyorum.

-Siz kendinizden başkasının neden dinlemiyorsunuz?

-Aksine, oldukça iyi dinliyorum.

-Bu mübahşire nasıl tahammül edeceğimi bilemiyorum.

-Şu yoğunlukta işimizi zora sokuyor.

-Sana tahammül edemiyorum.

-Neden? Niçin böyle hissediyorsun?

-Sabahtan beri duruşmaya gireceğim diye bekliyorum, artık tahammülüm kalmadı.

-Haklısın ama bu duruma alışsan iyi olur çünkü her duruşmada aynı şeyler oluyor, beklemeye alışmak zorundasın.

* * * * *

-Artık daha fazla tahammülüm kalmadı canım.

-Niye canım ne oldu?

* * * * *

-Hakim Bey 10 dakika duruşmaya gecikeceğim.

-Eee ne yapayım avukat hanım, bana mı söylüyorsunuz, orada mübaşir var.

* * * * *

-Hakimlerin duruşma saatlerini dikkate almamasına tahammül edemiyorum.

-Kesinlikle haklısın, nedense bekleyen hep biz oluyoruz.

-Artık beklemeye tahammülüm kalmadı.

-Burası mahkeme, bekleyeceksin.

* * * * *

-Yeter kardeşim, on dakikadır tahammül ediyorum sadede gel artık.

-Dinlemeyi öğren önce.

* * * * *

-Rica etsem duruşma sıranı bana verir misin diye soracaktım ama, çok tahammülsüzmüşün gibi geldi.

* * * * *

EŞİTLİK

-Hakim Bey diğer tarafın haklarını gözetirken, bizim haklarımızı yok sayıyorsunuz?

-Lütfen, taraflara eşit davranır mısınız.

* * * * *

-Hakim Bey lütfen eşitsizlik yapmayalım biraz karşınızdakine saygı.

-Siz bunca saygınlık yaparken benden mi saygı bekliyorsunuz?

* * * * *

-Lütfen taraflara eşit süre tanıyınız.

-Ne yapalım duruşma bu, duruma göre hareket ediyoruz.

* * * * *

-Farkında mısınız bilmem ama aramızdaki eşitsizlik gün geçtikçe artıyor ne olacak bu böyle?

-Abartıyorsun canım, biz bir yerde eşitleniriz.

* * * * *

-Eşit konumdaysan eğer adil bir platform oluşturabilirsin.

-Bunun açılımı avukatlar ve hakimler eşit demek istiyorsunuz, geçin bunları Hakim Bey.

* * * * *

-Yargının üç sac ayağından biriyiz, Hakim Bey bizi dinlemek zorundasınız.

-Benim yukarıdan baktığımı görmüyorsunuz galiba.

* * * * *

-Daha önce de ikaz ettim sizi, ben eşitsizlik yapmıyorum, bununla beni itham edemezsiniz.

-Peki neden benim sözümü kesiyorsunuz?

* * * * *

-Bizim sıramız onlardan daha önce ama bizden önce duruşmaya girdiler. Bu düpedüz eşitsizlik.

-Avukat Bey Ankara dışından geliyormuş, hakim izin verdi.

* * * * *

-Tarafların eşitsiz olduğunu hissetmesi ne kadar kötü.

-İşte bu durum kişilerin adalet duygusunu zedeliyor.

* * * * *

-Bak bir saat geçti, hakim ortalarda yok, biz beş dakika geciksek hemen dosyayı düşürüyorlar, bu büyük eşitsizlik değil mi?

-Evet bu konuya bir çözüm bulunsa ne iyi olur.

* * * * *

-Eşitsizlik değil mi hakim bey bu durum? Ben bu nafakayı nasıl ödeyim?

-Eşitsizlik konumuna nereden baktığına bağlı. Bana göre değil avukat Bey.

* * * * *

-Sen benim eşitim olamazsın. Bu nedenle konuşmuyorum seninle.

-Tüm insanlar eşittir, bu tavrın çok kibirli.

* * * * *

-Ama bu çok büyük bir eşitsizlik.

-Davalı tarafa aynı bilirkişi ücretini ödemeyi yüklediğimde aynı tepkiyi vermemiştiniz.

* * * * *

-Bir de hakimlerle eşitiz derler. Oysa oturdukları kürsü bile eşitsizliğimizin en güzel örneği değil mi?

-Eşitlik duygusunu içimizde hissederek eşitsizliğe karşı daha güçlü mücadele edebiliriz.

* * * * *

ALAY ETMEK

-Mübaşirin saçları Zeki Müren'e benziyor.

-Sen de duruşmaya konsantre olmayıp dalga geç, sonra görürsün han-yayı konyayı.

* * * * *

-Hakime bak,alay eder gibi davranıyor değil mi?

-Tanık da onunla kafa buluyor baksana.

* * * * *

-Ciddi olur musunuz lütfen, burada hayatınız söz konusu, siz mahkeme ile alay ediyorsunuz.

-Nerden çıkarıyorsunuz alay ettiğimi canım, şurda uslu uslu oturuyoruz işte.

* * * * *

-Dikkat ettin mi hakim sanıkla nasıl alay edici konuşuyor.

-Adam ne yapsın? Hergün bunun gibi kaç kişi çıkıyor karşısına..

* * * * *

-Ha ha hakim nasıl fırça kayd sana !

-Konuş, konuş, birazdan sıra sana da gelecek.

* * * * *

-Hakim Bey alay etmeyin, işinizi yapın beğenmiyorsanız talebimi reddedin.

-Siz de hemen sinirleniyorsunuz avukat hanım, alay etmiyorum ben sadece olanı söylüyorum, dikkkatli konuşun benimle lütfen.

* * * * *

-Hakim bey lütfen alay eder gibi tavırlarınızdan vazgeçin.

-Siz benimle, yüksek hakimlik makamı ile nasıl konuşmaktasınız?

* * * * *

-Tepeden bakar bir eda ile konuşmayınız avukat hanım.

-Bu yargıya nereden vardınız anlamıyorum.

* * * * *

-Bu ne biçim dilekçe avukat hanım?

-Siz biçime bakmayın, dilekçe usul hukukuna uygun.

* * * * *

-Hakime bak ya, alay eder gibi konuşuyor.

-Devletin hakimi konuşur netekim, şikayet et de gör.

* * * * *

-Benimle alay etmen iletişimimizi engelliyor.

-Herşeyi alay etmek olarak yorumluyorsun seninle de konuşulmuyor.

* * * * *

-Duruşmanın düzenini bozamazsınız, alay etmeyin.

-Alay ettiğimi nereden çıkardınız.

* * * * *

-Benimle alay edemezsiniz !

-Özür dilerim sanırım beni yanlış anladınız, asla öyle bir kastım olmadı.

* * * * *

-Kaç yıllık avukatsınız avukat hanım?

-Ben size kaç yıllık olduğunuzu soruyor muyum?

* * * * *

ÖNYARGI

-Artık şu önyargılardan kurtulup da gel.

-Asıl önyargılı sensin.

* * * * *

-Hakimlerin avukatlara karşı önyargılı olduğuna inanıyorum.

-Evet canım ne de olsa biz daha çok kazanıyoruz.

* * * * *

-Adam kesin tedbirimizi reddedecek.

-Ne kadar eminsin böyle, umarım öyle olmaz.

* * * * *

-Avukat işte ne olacak, doğru mu söyleyecekti?

-Evet doğru söylüyorum, çünkü doğru bir yanlışlık anıdır.

* * * * *

-Hakim bu dosyamızda bu kadar çok önyargılı olursa tarafsız olmadığı ortada değil mi?

-Haklısın.

-Savcı Bey, olaya lütfen önyargılı yaklaşmayın. Kişinin önce masum olduğunu varsayın.

-Ne demek avukat bey, bize görevimizi mi öğretiyorsunuz?

-Dosyayı incelemeden karar vermiş, tamamen önyargılı davranıyorsunuz.

-Bu önyargı değil, olması gerekeni yapmış.

-Ah şu önyargılarınız yok mu?

-Rica ederim kendinize bakınız.

-Zaten tüm yargıçalar avukatları dinlemez.

-Genelleme yaparsan yanlış sonuca gidersin.

-Sen hep böyle boş ve uzun konuşuyorsun zaten.

-Sadece derdimi anlatmaya çalışıyorum.

-Bu ilk duruşmadaki tutumunuzdan önyargılı olduğunuz ortaya çıkıyor.

-Neden bu kaniya ulaştınız?

* * * * *

-İnsanlar mesleklerini icra ederken önyargılarını bir kenara bırakmalıdır.

-Evet ama insanlar toplumun parçası olarak birçok önyargı taşırlar. Bunları bir kenara bırakmaları çok zor.

* * * * *

-Bütün avukatlara karşı olan bu önyargılı tutumunuz hiç hoş değil.

-Hepiniz aynı meslektesiniz. Tabii ki böyle düşüneneğim.

* * * * *

-Lütfen önyargılı davranmayın, siz hakimsiniz.

-Ben hayatımda önyargılı olmadım avukat bey, ne münasebet !

“DURUŞMALARDA İLETİŞİM” KAVRAMINDAN KATILIMCILARDA KALAN 5’ER SÖZCÜK

-Dinlememe; Önyargı; Sabırsızlık; Önemsememe; Saygısızlık.

* * * * *

- Saygısızlık;Stres; Eşitsizlik; Dinlememe; Dikkate Almama.

* * * * *

-Tahammülsüzlük;Bilgisizlik; İş Yoğunluğu; Önyargı; Duyarsızlık.

* * * * *

-Azar; Anlayışsızlık; Beklemek; Saygı; Bıkkınlık.

* * * * *

-Dinlememe; Önyargı; Tahammülsüzlük; Saygısızlık; Hazırlıksızlık.

* * * * *

-Beklemek; Dinlememe; Önyargı; Aksi Hakim; Saygısızlık.

-Beklemek; Aksi Hakim; İş Yoğunluğu; Hazırlıksız Çıkma; Çalışmama.

-Stres; Otorite Kaygısı; Tavsiye; Eşitsizlik; Bildiğini Okuma.

-Dinlememe; Ego Tatmini; Önyargı; Duruşmalara Hazırlıksız çıkma; Bık-kınlık.

-Dinlememe; İkna; Küçümseme; İktidar; Anlayış.

-Dinlememe; Empati eksikliği; Bilgisizlik; Özgüven eksikliği; Kendini geliştirmede isteksizlik.

-Saygısızlık; Bıkkınlık; Kavga; Dikkate Almama; Stres.

-Bekleme; Stres; Anlayışsızlık; Dinlememe; Ego Tatmini.

5.Etkinlik*: Katılımcılar beş gruba ayrılır. Dört grup bir karenin köşelerinde, bir grup da ortada durur. Gruplar elele tutuşur. Köşedeki gruplar birbirleriyle yer değiştirmeye çalışırken, ortada ebe olan grup da kendisine köşede bir yer kapmaya çalışarak, köşe kapmaca oynarlar. (*Grup dinamiğinin sağlanmasına ihtiyaç hissedildiğinden bu etkinliğe program dışı yer verilmiştir.*)

* (H.Ömer Adıgüzel'in atölyesinden alınmıştır).

CANLANDIRMA:

6.Etkinlik: Gruptan ikili eş olmaları, kendilerini A-B olarak belirlemeleri istenir. Her iki kişinin de karşılıklı taraf avukatlarıymış gibi yaparak sayılarla ikili canlandırma yapmaları istenir. Bu çalışma ses efektleri ve hayvan sesleriyle de tekrarlanır.

7.Etkinlik: Lider mekana dergi ve gazetelerden alınmış insan fotoğrafları bırakır. Gruptan fotoğraflar arasında dolaşmalarını ve fotoğraflardaki insanların yüz ve beden duruşlarını incelemelerini, bu kişilerin kimler olduklarını düşünmelerini ister. Gruptan kendilerine en itici gelen bir fotoğrafı almaları istenir. Grup dörde ayrılır. Her grubun elinde fotoğraflar vardır. Her gruptan bu kişilerin kimler olduğu, isimlerinin ve işlerinin ne olduğunu bulmaları, fotoğrafları kişiselleştirmeleri istenir. Gruplara hazırlık süresi verilerek, bu kişilerin içerisinde bir şekilde yer alacağı bir duruşmayı canlandırmaları söylenir. I.gruptan sadece sayılarla; II. gruptan hiç hareket etmeden, jest ve mimik yapmadan sadece konuşarak, III.gruptan konuşmadan, ses kullanarak jest ve mimikleriyle, IV.gruptan gözleri kapalı, birbirlerini göremeyecek şekilde ve sadece konuşarak, bir duruşma canlandırmaları istenir.

8.Etkinlik: Gruptan ikili gönüllü ebe seçilir. İki ebe kolkola girer ve diğerlerini yakalamaya çalışır. Yakalananlar kenardaki kişilerin koluna girerek oyun en son kişi yakalanıncaya kadar devam eder. (*Değerlendirme öncesinde, grubun rahatlaması ve dikkatinin toplanması amacıyla program dışı olarak yer verilmiştir.*)

DEĞERLENDİRME:

Katılımcıların oturum sonunda, oturum süresince hissettikleri, düşünceleri ve farkındalıkları hakkında sözlü değerlendirmelerinden alınan notlar aşağıda yer almıştır.

Katılımcı: *Bugün yaşadığım bir olayı paylaşmak istiyorum. Bugün duruşmaya beş dakika geç kaldım ve Hakim yokluğumda duruşmayı yapıp, dosyayı müracaata bırakmış. Karşı tarafın avukatını tanıyorum ve onun böyle bir şey yapacağını sanmıyorum. Bunun üzerine duruşmalar bittiğinde hakim*

odasına gittim, rahatsızlığımı dile getirmek istedim, hakim elinde telefon ahizesi “buyurun ne diyorsunuz?” diye sordu. Ben de telefonla konuştuğumu söyledığım şeylerin karşındaki kişinin duymasından rahatsız olabileceğimi ifade ettim. Telefonu kapattı. Ben rahatsızlığımı dile getirdim, yargının üç sac ayağından bahsettim. Hakim “biz bunları aştık avukat hanım” diyerek yanıtladı. Duruşma sırası gelen avukat o anda orada değilse en son duruşma olarak alacağını söylediğini, bunun üzerine karşı tarafın beklemediğini söyledi. Demem o ki biz burada iletişim konusunda ne kadar çalışırsak çalışalım, iletişim karşılıklı oluyor ve diğerlerini olduğu gibi kabul etmek zorunda kalıyoruz, bu çalışmalar işe yaramıyor.

Katılımcı: Evet evet o Hakim aynen öyle, tam zamanında alıyor. Ancak davalı beklerse de bekliyor, bana sizin duruşmanızı en son alırım dememişti.

Katılımcı: Sayılarla konuşmaya çalışmak beni çok rahatsız etti. Kendimi ifade edemediğimi hissettim, çok sınırlandım, en rahatı konuşabilmek. Bir de canlandırmada tanık rolündeydim, tanık olmak da zormuş, bunu fark ettim.

Katılımcı: En kötüsü konuşamamaktı.

Katılımcı: Sayılarla konuşmak çok zor ve bana anlamsız geldi. Bunun yerine “evet” “hayır” “belki” gibi sözcüklerle konuşsaydık. Ben gözlerin kapalı olduğu canlandırmayı da anlamlı bulmadım.

Katılımcı: Ben insanların gözlerinin içine bakarak konuşurum, gözleri kapalı duruşmada konuşurken konuştuğum kişilerin gözlerine bakamamak beni rahatsız etti. Ancak gözlerim kapalı olduğu için dış dünyadan bağımsızlaştığı hissettim, bu açıdan da çok olumluydu.

Katılımcı: Sayılarla konuşmak beni de çok rahatsız etti. Çünkü ben söylediklerimin karşındaki kişi tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını anlamak isterim. Sayılarla konuşken ben karşımdakinin beni anlamayacağını düşünerek canlandırmada zorlandım.

Katılımcı: Ben Ali Hikmet’in sayılarla konuşurken demek istediklerinin hepsini anladım, belki onu tanıdığım içindir.

Katılımcı: Aslında bugünkü çalışma amacına ulaştı bana göre. Canlandırmalarda her grubun sınırlamaları vardı. Bu durumda tek bir şeyin yetmediğini gördüm. İletişimde ses, jest ve mimikler, görmek, konuşmak hepsi bir bütün olarak önemli.

Katılımcı: Bence ikili diyaloglarda sözcükleri kullanmak sınırlayıcıydı, sözcüklerle ilgili durumlara ilişkin diyaloglar olabilirdi. Bir de diyaloglar devam etmeliydi. Sadece iki cümle ile sınırlı olmamalıydı, bu durumda daha yaratıcı olunabilirdi.

Katılımcı: Ben hergün duruşmalara girdiğimiz için mi bilmiyorum ama bu duruşma canlandırmalarından sıkılıyorum. Hep aynı ortam, eğlenceli de gelmiyor, sıkıldığım için de rahat canlandırma yapamıyorum.

Katılımcı: Farkında mısınız bilmiyorum ancak daha önceki temel drama aşamasında Ömer Hoca ile çalışırken o bizi canlandırma konularında serbest bıraktığında biz hiç duruşma canlandırmadık, galiba buraya geldiğimizde o ortamdaki uzaklaşmak istiyoruz, rahatlamak istiyoruz.

Katılımcı: Ben duruşmalarda başkalarının ne dediğine ve hangi sırayla konuştuklarına çok dikkat ederim. Buradaki canlandırmalardan farkettim ki duruşmalardaki konuşmalara çok dikkat etmiyoruz gibi geldi, çünkü canlandırmalarda duruşmalardaki sırada konuşmuyordu hakim, katip.

Katılımcı: Ben de duruşma izlemeyi çok severim ve dikkatle izlerim benden önceki duruşmaları ancak sıra bana geldiğinde ya mübaşire bakarım, ya karşı tarafın avukatına bakarım ve hakimi dinleyemiyorum. Sonra birden bana bir şey sorulduğunu farkediyorum.

Katılımcı: Ben duruşmaları izlemeyi sevmem. Sıram gelmeden de duruşma salonuna girmem, zaten ne olacağını biliyoruz, duruşma günü alıp çıkıyoruz hiç konuşmaya gerek kalmadan.

Katılımcı: Eğer bir mahkemede ilk defa duruşmaya giriyorsam, hakimin nasıl olduğunu görmek için benden önceki duruşmaları izler, hakimin tavrını anlamaya, ortamı gözlemeye çalışırım.

Katılımcı: *Ben Ticaret Mahkemelerinde heyet mi yoksa tek hakim mi olduğuna dikkat ederim, neden bilmiyorum ama heyet fobisi var.*

Katılımcı: *Bence bu çalışmaları sözlü metinler ve hazır verilen durumlarla ilgili yazarak ve bunu canlandırarak yapsanız daha etkili ve yaratıcı olur. Bir de şunu farkettim. Burada herkes oyunlar sırasında çok eğleniyordu. En iyi zamanı oynarken yaşıyordu.*

III.OTURUM

Tarih : 21.02.2007

Süre : 3 saat

Araç-gereç : CD Çalar, Müzik (312 The Music, 1.parça) CD'si,
fotoğraf makinesi , kağıt, kalem, kitap, fermuar, fular,
pusula, şemsiye, bir kutu ataç, terlik, bir paket pamuk.

Kazanımlar:

- İletişimde sosyal roller, rol bulaşması ve rol katılığı kavramları hakkında farkındalığı gelişir.
- Duruşma mekanının iletişim üzerindeki etkisi konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişimde saldırgan, çekingen ve atılgan tutum konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişimde kendi rolü konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişim sorunlarının etkin çözümünde kendi rolünü belirler.

HAZIRLIK / ISINMA:

1.Etkinlik: Gruptan çember olmaları istenir. Lider katılımcılara o gün nasıl bir gün geçirdiklerini, kendilerini nasıl hissettiklerini, duruşmaları olup olmadığını sorar. Katılımcılara kağıt ve kalem verilererek, o günkü çalışmadan ne beklediklerini yazmalarını ister.

Bugünkü çalışmadan ne bekliyorsunuz?

- *Eğlenceli olmasını*
- *Stres atmak istiyorum*

- *Çalışma sonunda kendimi duruşma ortamına daha hazır bulmayı, duruşmalarda farkında olmadığım bazı şeylerin farkına varmayı bekliyorum.*
- *Stres atmak*
- *Mesleğimi yaparken karşılaştığım değişik kişilerin davranış bozukluklarının (benim bilmediklerimin) farkına varmak*
- *Kendimi ifade etmek, iletişimde rahatlatma*
- *Merih çağırdığı için geldim. Ne gelirse başım üstüne.*
- *Mesleğin yol açtığı robopatiye dikkat çekmek ve bu konuda farkındalık kazanmak*
- *Farklı rollere girerek, rollerine girdiğimiz bu karakterleri anlamaya çalışmak*
- *Empati yapmayı öğrenmek*
- *Avukatlarla hakimler arasındaki iletişim kopukluğunu azaltmak*
- *Duruşmalarda avukatların özgüvenini sağlamak*
- *“Durmadan konuşan, söz hakkı bırakmayan süper avukattan sözünü kesmeden , konuşma hakkını nasıl alabiliriz?” bunun alıştırmasını yapalım*
- *Duruşmalarda nasıl davranılması gerektiği, kimin ne işle uğraştığı konusunda gözlemler*

2.Etkinlik: Katılımcılardan, müziğin tartımına uyarak duruşma salonundaymış dans etmeleri istenir. Lider katılımcılardan yargıç kürsüsüne, avukatların masasına, sanık kürsüsüne çıkıp, geçip dans etmelerini söyler. Duruşma salonu dışına, adliye koridorunda , adliyenin çatısında dans etmelerini, daha sonra bahçeye zıplayıp bahçede dans etmelerini söyler.

3.Etkinlik

a) Lider katılımcıların mekandan serbestçe dolaşmalarını ve yönergelerini sessiz ve dikkatle dinlemelerini söyler. Lider katılımcılara (herhangi bir mekan söylemeden) avukat, hakim, savcı, katip, mübaşir, odacı, Yargıtay üyesi, Anayasa Mahkemesi başkanı, bilirkişi, ağır ceza hakimi, stajyer avukat, Yargıtay Başkanı, stajyer hakim, Adalet Bakanıymış gibi yürümelerini söyler.

b) Lider, katılımcıların **adliyede** olduklarını düşünerek avukat, hakim, savcı, katip, mübaşir, odacı, Yargıtay üyesi, Anayasa Mahkemesi başkanı, bilirkişi, ağır ceza hakimi, stajyer avukat, Yargıtay Başkanı, stajyer hakim, Adalet Bakanıymış gibi yürümelerini söyler.

c) Lider katılımcıların **piknikte** olduklarını düşünerek avukat, hakim, savcı, katip, mübaşir, odacı, Yargıtay üyesi, Anayasa Mahkemesi başkanı, bilirkişi, ağır ceza hakimi, stajyer avukat, Yargıtay Başkanı, stajyer hakim, Adalet Bakanıymış gibi yürümelerini söyler.

4.Etkinlik: Gruptan çember oluşturmaları istenir. Gönüllü bir kişinin ortaya gelmesi, kendisine yargıya ilişkin rollerden birini seçmesi ve günlük yaşamdan herhangi bir eylemi yapması istenir. Gruptakilerden biri gelerek ortadaki kişiye “Kimsin? Ne yapıyorsun?” diye sorması istenir. Ortadaki kişi de kendi kim olduğu ve ne yaptığını değil başka bir rol ve eylem söyler. Oyun gruptaki katılımcıların aynı soruyu sormalarıyla devam eder.

CANLANDIRMA:

5.Etkinlik: Gruptan çember oluşturmaları istenir. Lider, grup üyelerinden sırasıyla çeşitli rollerin (Anayasa Mahkemesi Başkanı, Danıştay Başkanı; Yargıtay Başkanı; Yargıtay Daire Başkanı; Danıştay Daire Başkanı; Yargıtay Üyesi, Danıştay Üyesi, Sulh Hukuk Hakimi, Sulh Ceza Hakimi, Asliye Hukuk Hakimi, Asliye Ceza Hakimi, Ağır Ceza Başkanı, Avukatlar, Katipler, Mübaşirler, Odacılar, Baro Başkanı, Barolar Birliği Başkanı, Savcı, Başsavcı, Garsonlar) yazılı olduğu kapalı kağıtlardan birer tane seçmelerini ister ve gruba Adli yıl açılış kokteylinde olduklarını hiç konuşmadan seçtikleri role

göre davranmalarını ve birbirlerinin rolünü, statüsünü gözlemelerini ister. Bir süre sonra konuşarak role devam etmeleri istenir.

6.Etkinlik: Gruptan ikili eş olmaları ve A ve B olarak karar vermeleri istenir. A' lar uzun süredir bir kuyrukta beklemektedir ve B' ler A' ların önünüze izinsiz olarak geçer. Tarafların bu durumdaki iletişimi canlandırmaları ve rol değiştirmeleri istenir. Canlandırmalar sonunda Üstün Dökmen'in kitabından yapılan alıntı paylaşılır. "Kuyrukta sıra beklerken önünüze izinsiz olarak birisi geçtiğinde eğer kızdığınız halde sesinizi çıkarmazsanız çekingen, eğer bu kişiyle kavga etmeye başlarsanız saldırgan, eğer bu kişiye uygun bir dille kuyruğun sonuna geçmesini söylerseniz atılgan davranmış olursunuz" (Dökmen,2000).

7.Etkinlik: Lider katılımcıların üçer kişilik gruplar oluşturmalarını ve A,B,C olarak karar vermelerini ister. Tüm üç kişilik gruplardan aşağıdaki durumları canlandırmaları istenir.

-A' ların öfkeli bir yargıç, B' lerin kendine güvenli bir avukat, C' leri dalgın bir avukatı canlandırmalarını,

-A' ların öfkeli bir avukat, B' lerin mutlu bir yargıç, C' lerin de öfkeli bir avukatı canlandırmalarını,

-A' ların etkin dinlemeyen bir yargıç, B' lerin sesini ve bedenini etkin kullanan bir avukat, C' lerin ses ve beden duruşlarına dikkat etmeyen bir avukatı canlandırmalarını,

-A' ların etkin dinlemeyen bir mübaşir, B' lerin sakin ve deneyimli bir yargıç, C' lerin deneyimsiz , ilk duruşmasına giren bir avukatı canlandırmalarını söyler.

8.Etkinlik: Katılımcılar dört gruba ayrılır. Grupların kendilerine rahat çalışabileceği bir yer bulup oturabilecekleri söylenir. Lider her grubun yanına giderek yönergelerini bildirir. Lider,

1.gruba Taşların Dünyası isimli bir kitap ile bir fermuar vererek kış mevsiminin yargılandığı bir duruşma canlandırmalarını,

2.gruba bir fular ve pusula vererek ilkbahar mevsiminin yargılandığı bir duruşma canlandırmalarını,

3.gruba bir şemsiye ve bir kutu ataç vererek yaz mevsiminin yargılandığı bir duruşma canlandırmalarını,

4.gruba tek bir terlik ve bir paket pamuk vererek sonbahar mevsiminin yargılandığı bir duruşma canlandırmalarını söyler. Her gruptan kendi mevsimlerinin özelliklerini de dikkate alarak, duruşmalarının tarih, zaman, mekan, gezegen ve hayal sınırı olmaksızın tamamen özgürce belirleyerek canlandırmalarını söyler.

DEĞERLENDİRME:

Lider, İletişim Çatışmaları ve Empati (Dökmen, 2000) isimli kitaptan Roller, -Rol Uyumu, -Rol Uyumsuzluğu, -Rol Bulaşması, -Rol Katılığı kavramları hakkındaki bilgileri paylaşır. Kağıt ve kalem vererek aşağıdaki soruların yanıtlarını kağıda yazmalarını ister. Katılımcılara o günkü çalışmalarda neler yaşadıklarını, neler hissettiklerini, rollerin iletişimdeki etkisi hakkında ne düşündüklerini sorar.

Bugünkü çalışmadan size ne kaldı?

- *Yaza duyduğum özlem*
- *Mevsimlerin yargılanması çok hoştu*
- *Mevsimlere bu kadar farklı bakabilmek*
- *Herşeyin yargılama konusu yapılabileceğini farkettim*
- *Soyut yargı mümkün*
- *Eğlendim, mutluyum*
- *Hukuk pratiğine farklı bir bakış açısı kazandım*
- *Gülmek*

- *Sevinç, coşku*
- *Hoşluk*
- *Kavga ve çatışma*
- *Küresel ısınma*
- *Grup çalışmasında oryante olmadan katılınmaması gerektiği öğrenildi*
- *Rol paylaşımı, olmadığına role bürünmeyi öğrenmek*
- *Gülümseme*

Bugünkü çalışmada en çok neden rahatsız oldunuz?

- *Yürümek*
- *İlk çalışmadaki sürekli değişkenlik*
- *İnsanların mesleklerinin etkisi ile insanlıklarını kaybetmelerini yürüme çalışmasında bir kez daha görmek*
- *İsim çalışmasını şekillerle yapmayı sevmiyorum*
- *Rahatsız eden birşey olmadı*
- *Adliye personelinin taklidini yapmak*
- *Hakim, savcıyla piknik yapmak*
- *Son doğaçlamada kullanılmamız gereken birbiriyle alakasız iki nesne*
- *Tanımıyor ve tanınmıyor olmaktan rahatsız oldum*
- *Dava konusu olamayacak soyut şeyin yargılanması*
- *Adliyedeki tiplerin canlandırılması*

Bugünkü çalışmada sizi en mutlu eden neydi?

- *Dans etmek*
- *Doğaçlamalar sırasında çok keyif aldım*
- *Avukat olmak (duruşma dramasında) gerçekte yaşamda olduğu gibi*
- *Genel olarak memnunum*
- *Adliye içinde dans etmek (hep istemişimdir) ve son doğaçlama*
- *Son doğaçlama, adli dans*
- *Adliyede dans etmek*
- *Doğaçlamalardaki espriler*
- *Köşe kapmaca vs. oyunlar*
- *Adliyenin çatısındaki dans ve bahçeye atlayış*
- *Oyun oynamak*
- *Dans etmekten mutluluk duydum*
- *Mahkemede zıplamak adliyenin çatısından topluca atlamak*
- *Adliyedeki tiplerin canlandırılmsından sonra, bunlara sinirlenmeden tebessümle geçebileceğim*

Bugünkü çalışmada ilk kez fark ettiğiniz şey?

- *Drama olmadan 2 hafta geçirince dramayı özlüyor olmam.*
- *İnsanlarla iletişimde daha sıcak davranabildiğimi*
- *Sıra bekleyen ve sırası alınan kişilerin psikolojisini art arda farkedebildim*
- *Yargı ürkütücü*

- *Adliyede odacı olmanın aslında zor olduğunu, diğer rollerin onu çok da önemsemediğini*
- *Yeni katılanlar yönünden dramanın nasıl hızla etkili olabildiğini gördüm*
- *Hakim olmak çok zor. Ben aşık olmak istiyorum*
- *Hakim gibi düşünme, davranma*
- *Burası çok güzel*
- *Fahrettin Bey'in gecelik giyebilmesi*
- *Katiplerin oldukça lakayt olduğunu düşünmeye başladım*
- *Mahkemede şaka yapılabileceği*
- *Mesleğimde gerçekten acemiyim*

Katılımcıların oturum sonundaki sözlü değerlendirmelerinden alınan notlar aşağıda yer almıştır.

Katılımcı : *Ben duruşma salonunda dans ettiğimiz çalışmada biraz tuhaf hissettim kendimi, yargıç kürsüsüne çıkıp zıplamak, dans etmek beni biraz düşündürdü. Hergün adliyedeyiz ve ekmeğimizi oradan kazanıyoruz, herkes sanki kürsüye çıkıp zıplayıp dans ettiğinde çok mutluydu, bu beni düşündürdü ve bu konuda düşüneneğim.*

Katılımcı : *Ben çıkmadım kürsüye dans ederken, ben yerde dans ettim.*

Katılımcı : *Ben duruşma salonunda dans ederken oradaki insanların donduğunu ve benim de aralarında dans ettiğimi hayal ettim, hep böyle bir şey yapmak istemişimdir, o yüzden çok eğlendim.*

Katılımcı : *Ben de bugünkü çalışmada şunu farkettim ki, doğaçlamalar yapılırken hemen kavgaya geçiliyor, hiç uzlaşan görmedim. Sırada öne geçme doğaçlamasında biz Makbule ile uzlaştık mesela, o benim deli olduğumu kabul etti, sırasını bana verdi.*

Katılımcı : Sırada öne geçme doğaçlaması ile ilgili çekingen, saldırgan, atılğan davranışlardan söz ettik. Ben aslında sakin ve uzlaşmacı bir yapıdayım ama doğaçlamada burada rol olduğu için mi agresif davrandım yoksa içimde öyle olma hali mi var, bu bana ilginç geldi. Bu konuda kendimi biraz daha gözden geçireceğim.

Katılımcı : Yürüyüş çalışmasında rol , kişilik değiştirirken ben zorlandım. O kişiliklere bürünemedim. Koridorda saygılı ve ciddi yürürken birden tam tersine geçtik ve duruşma salonunda dans etmeye başladık. Ben hoşnut olmadım. Nasıl birden o kişiler bu hale geldi, bu nasıl oldu?

Katılımcı : Ben adli mekan konusu ile ilgileniyorum. Geçen baro kurultayında adli mekan konusunda bir tebliği sunmuştum. Burada ise mekanın kişiler üzerinde yarattığı etkiyi çok net olarak tekrar gördüm. Ben mekanın kişiler üzerinde çok önemli olduğunu düşünüyorum. Merih'in mekan seçimleri çok iyiydi ve benim çalışmalarımındaki farkındalığı geliştirdi.

Katılımcı : Ben kokteyl çalışmasında odacı rolündeydim. Odacı olmanın çok zor olduğunu hissettim, diğerleriyle nasıl iletişim kuracağımı bilemedim, hep kenarda kaldım. Konuşmaya geçildiğinde odacı olduğumu söylediğimde başlarını çevirip gittiler kendimi çok kötü hissettim. Bundan sonra odacılara da daha dikkatli davranacağım. Aslında bu çalışmada birçok şeyin farkına vardım. Avukat, hakim, mübaşir vb. yürüme çalışmasında avukat olarak yürürken kendimi iyi hissettim, ben bu mesleği çok sevdiğimi farkettim.

Katılımcı : Ben hakim olmanın çok zor olduğunu farkettim. Duruşmayı, tarafları yönetmenin zor olduğunu farkettim. Ben günlük yaşantımda "hayır" diyemem, kimseyle anne babam veya sekreterimiz kavga etmem, tartışmam, bana ters bir şey söylenirse sesimi çıkarmam. Ama burada böyle değilim. Kavga da ediyorum. Ve bu drama çalışmalarından sonra hakimlerle bile kavga etmeye başladım, sanki rol yapıyormuşuz gibi düşünüyorum o tür durumlarda.

Katılımcı : Bugün benim için verimli geçti. Doğaçlamalardan çok keyif alıyorum. Ben de mübaşir kimliğindeydim. Kiminle nasıl iletişim kuracağımı

bilemedim, hakimler, adalet bakanı vardı, kime nasıl davranacağım, yanlış bir şey yaparsam sürerler diye düşündüm.

Katılımcı : *Ben garsondum. Statülerle ilgili çalışmada garson olarak ne diyeceğimi şaşırdım, sadece servis yaptım, bir şey diyemedim.*

Katılımcı : *Sırada öne geçme çalışmasında ben rol gereği saldırgan davrandım, kendi yaşamımda böyle saldırgan değilim. Aslında atılganlıkla saldırganlık arasındaki ince bir çizgi var. Ve karşınızdaki diretiyorsa atılganlıktan saldırganlığa geçebilirsiniz.*

Katılımcı : *Ben de hakimlere çıkardığımız zorlukları ve hakim olmanın zorluğunu farkettim. İngiltere’de bir duruşmayı izlemiştım. Orada duruşma saonundan çıkarken arkanızı dönüp çıkamıyorsunuz, mübaşir gelip kolunuzdan tutuyor, uyarıyor, yüzünüzü duruşma salonuna dönük olarak geri geri çıkıyorsunuz. Hakimler ve avukatlar peruk takıyor. Peruklarının buklelerinin sayısının anlamı var. Ben duruşma salonundaki dans çalışmasında o duruşma salonunda dans ettim ve sonunda da hepsinin peruklarını çekip çıkardım, kelleri göründü.*

Katılımcı : *Ben birşeyi farkettim, grup drama çalışmasının başlarında bu kadar içten değildi. Ya grup güveni çok gelişti, birbirimize güveniyoruz, rahat hissediyoruz ya da drama bizi de değiştirdi, böyle içten konuşabiliyoruz. Tabii bilmiyorum sadece burada mı böyle, dışarıda ki yaşamda da aynı içtenlik var mı?*

Katılımcı : *Grup sıcak olunca ben kendimi rahat hissediyorum, bence bununla ilgili.*

Katılımcı : *Ben öğrenciyken bir hocamız “stajyer olduğunuzda listelere bakarken biliyormuş gibi davranacaksınız, bir arkadaşınızla karşılaştığınızda çok işiniz varmış gibi fazla konuşmadan yürüyüp gideceksiniz, ” demişti. Ben stajyer olduğumda onun dediklerini o zaman farkettim. Bana öyle geliyor ki bugün kü çalışmada yapılanları da adliyede hatırlayacağım.*

Katılımcı : Bence sizin grup dinamiğiniz çok iyi oturmuş, grup çalışması-
nın nasıl yapılacağını farkındasınız. Güven olgunlaşmış, oluşmuş, verimli-
lik aşamasında geçmişsiniz. Lider de iyiydi, konsantrasyonu kaybettirmeden
devam ettirdi. Ben de tam olgunlaşmış ortamın ortasına düştüm, bu neden-
le gerilmiştim.

Lider: Arkadaşlar roller ile ilgili birşeyler söylemek istiyorum. Bugünkü
çalışmada rollerin iletişimdeki yeri üzerine çalıştık. Eğer örn.öğretmenlik ve
annelik rolünü birbirine karıştırıyorsanız , okulda annelik, evde öğretmenlik
yapıyorsanız buna rol bulaşması diyor Üstün Dökmen. Eğer bir rolünüzü her
yere taşıyorsanız, örn. Hakim, piknikte, arkadaşları arasında da, her ortam-
da bu rolü sürdürüyorsa buna da rol katılığı deniyor. Sizce rollerimiz iletişimde
ne kadar etkili? Etkili mi?

Katılımcı : Bence mesaisi bitmeyen meslekler var, avukatlık, hakimlik de
böyle bir şey. Akşam oldu, mesai bitti diyemiyorsunuz, müvekkiliniz gece de
arayabiliyor bir nedenle ve avukat kimliğimizden çıkamıyoruz.

Katılımcı : Ben sıfatları kullanmayı sevmiyorum. Bu nedenle de avukat
ünvanını gerekmedikçe kullanmamaya çalışıyorum. Av.Fahrettin Kayhan'dan
avukat kısmını silince geriye ne kalıyor, önemli olan bu bence. Eğer bir şey
kalmıyorsa bu kötü, girdiğimiz rollerden çıkamayınca o sıfatla bütünleşyo-
ruz.

Katılımcı : Bence bazı meslekler insana yapışıyor, ondan sıyrılmak zor.
Bir hakim öyle dilediği gibi davranamaz toplum içinde, bir yere gidip çılgınlık
yapamaz, davranışlarına dikkat etmesi gerekir. Avukatlar da öyle.

Katılımcı: Ben çevrenin etkili olduğunu düşünüyorum. Ben geçenlerde
bir arkadaşımın hazırlık sınıfına gitmiştim, önce kim olduğumu söylemedim,
sonra arkadaşım söyledi, birden tavırlar ve espriler bile değişti. "Ben şimdi
bu adamı öldürsem ne kadar ceza alırım avukat bey" gibi. Annem babam
bile avukat kimliğimi ön plana çıkarıyor.

Katılımcı : Bence bunlar kişiliklerimizle ilgili diye düşünüyorum. Örneğin
bazı meslekdaşlarımız müvekkilleriyle özdeşleşiyor, hatta diğer meslekdaş-

larına da bu nedenle uygunsuz davranabiliyor. Ya da bazı meslekdaşlarımız müvekkillerinin sorunlarını yükleniyor, bunları evine, özel yaşantısına taşıyabiliyor. Tüm bunların kişilikle ilgili olduğunu düşünüyorum.

Katılımcı : *Bence de çevre böyle yapıyor. Tatilde falan, alış veriş yaparken avukat olduğumu söylememeye çalışıyorum, söyleyince hemen çevredekilerin tutumları değişiyor. Tatil zehir oluyor ya...*

IV.OTURUM

Tarih : 28.02.2007

Süre : 3 saat

Araç-gereç : A 4 kağıt, kalem

Kazanımlar :

- İletişimde kendi rolü konusunda farkındalığı gelişir.
- İletişim sorunlarının etkin çözümünde kendi rolünü belirler.
- Öğrendiklerini uygulama becerisi gelişir

HAZIRLIK / ISINMA:

1.Etkinlik: Çember olmaları istenir. Lider katılımcılara o gün nasıl bir gün geçirdiklerini, kendilerini nasıl hissettiklerini, duruşmaları olup olmadığını sorar. Lider katılımcıların mekandan serbestçe dolaşmalarını ve yönergelelerini sessiz ve dikkatle dinlemelerini söyler. Lider katılımcıların bir duruşma salonunda olduğunu, hep birlikte duruşma salonunu temizlemelerini, önce içindeki tüm eşyaları dışarı çıkarmalarını söyler. Eşyaların tek tek çıkarılmasından sonra , duruşma salonunu o salonda alınan kararların etkilerinden, izlerinden temizlemelerini ister. Salon temizlendikten sonra, katılımcıların salonu yeniden boyamaları ve yeni eşyalar yerleştirmeleri istenir.

2.Etkinlik: Lider grubun çember oluşturmasını, gönüllü bir kişinin ebe olarak dışarı çıkmasını ister. Grup içinden bir kişi lider olarak seçilir. Lider bir hareket başlatır ve hareketleri değiştirir, gruptakiler liderin hareketlerini yapar. Ebe içeri davet edilir ve liderin kim olduğunu bulması istenir.

4.Etkinlik: Lider mekanı üçe ayırır. Herkese bir gemideymiş gibi yaparak, iskele dediğinde sol tarafa, sancak dediğinde sağ tarafa, güverte dediğinde ortada kalmalarını ister. Oynarken şaşırırlar oyun dışında kalır. Tempo git-tikçe hızlandırılır. *(Grup dinamiğinin sağlanması amacıyla program dışı olarak yer verilmiştir.)*

5.Etkinlik*: Lider grubun çember şeklinde oturmasını ister. Lider katılımcılara birer beyaz kağıt dağıtır. Herkes kağıtlarını eline alır ve inceler.Sonra kağıtlar karıştırılır ve herkesten biraz önce elinde tuttuğu kağıdı bulmaları istenir. Katılımcılar ellerindeki kağıda herhangi bir iz bırakırlar. Kağıtlar çemberde elden ele dolaştırılır.Lider katılımcılara kendi kağıtlarını bulmalarını ister. Kağıtlar mekanın ortasına bırakılır. Katılımcılardan kendilerine yakın hissetleri bir kağıt alarak, kağıttaki izin kendilerine çağrıştırdığı bir sözcük yazmaları istenir. Kağıtlar liderin duralım uyarısına kadar elden ele geçirilir. Lider duralım dediğinde herkes elindeki kağıda, kağıtta yazılı sözcük ve “iletişim” arasında bağ kuran bir sözcük yazar. İkili gruplar oluşturulmaları istenir. İkili gruplardan ellerindeki dört sözcüğün içinde kullanıldığı bir dörtlük yazmaları istenir.

* Belma Atik Tuğrul Atölyesi'nden alınmıştır.

Yelkenli gibi özgürüz ikimiz de,

Ayrı şehirlerde,

Yine de beklerim mektubunu.

Gözüm yolda özlemle

* * * * *

Ah bir yelkenliyle !

Uzay yolculuğuna çıktık takım halinde

Özgün galaksi karşımızda

Güneş yanımızda.

* * * * *

Davetiye ile çıktık yola

Aradık yüksek ses mutluluğu

Sonunda bulduk kendimizi

Bir karmaşanın ortasında

* * * * *

Hostesin anonsu

Zarif bir davetiyedir

Uçakla bulutların

Gökyüzündeki görkemli nikahına.

* * * * *

Bir yar dağa küsmüş

Sevgide tavır aramış

Aradığını bulamıyınca mektup yazmış

Sevgisini sunmaya çalışmış

* * * * *

Nasıl değişmiyorsa üçgenin iç açılarının toplamı

Mesafeler de değiştirmiyor

Sana duyduğum özlemi

Yakın ve uzak diyalog

* * * * *

Samimiyetsiz birvedayla

Ayrıldı evden.

Samimiyetini evde bırakıp, yanına dikkatsizliğini aldı.

Üstüne trafik kazası örtüldü.

* * * * *

Hayalet uçakla uçuyordum ki,

Düzgün dağların ardındaki

Diksiyonu bozuk kuşlardı ardımdaki

Medyumluğa az kalmıştı sanki

* * * * *

Anlamsız bir yolun sonunda

Büyük bir ev vardı

Kapısının önündeki kağıtta

Mutluluk sözlükleri yazan

CANLANDIRMA:

6.Etkinlik: Lider gruptan mekan dolaşmalarını ister ve sabit kaldıklarını söylediğinde en uzaklarındaki bir kişi ile eş olmalarını, A ve B olarak karar vermelerini söyler. A ların gazeteci, B lerin duruşma iletişimi uzmanı olduğunu ve duruşmalarda iletişim hakkında bir görüşme canlandırmalarını, daha sonra rol değiştirmelerini ister.

Lider gruptan mekanda dolaşmalarını ister ve sabit kaldıklarını söylediğinde en uzaklarındaki bir kişi ile eş olmalarını, A ve B olarak karar vermelerini söyler. A' ların gazeteci, B' lerin duruşmada zaman yönetimi uzmanı olduğunu ve duruşmalarda iletişim hakkında bir görüşme canlandırmalarını, daha sonra rol değiştirmelerini ister.

7.Etkinlik: Lider gruptan çember olarak yere oturmasını ister. Gruba kağıt ve kalem verir. Katılımcılardan, 9 saatlik atölye çalışmalarındaki davranışlarından hareketle, liderin davalı ya da şüpheli olduğu bir dava ya da

şikayet dilekçesi yazmaları istenir. Dilekçeler (Ek 2) toplanır, karıştırılır ve katılımcılara tekrar dağıtılır. Bu kez herkesten atölye liderinin avukatıymış gibi ellerindeki dilekçeler cevap ya da savunma yazmaları istenir.

8.Etkinlik: Katılımcılar dört gruba ayrılır. Her grup elindeki kağıtları bir üst numaralı gruba verir. Lider katılımcılardan, ellerinde bulunan dava ve şikayet dilekçeleri ile cevap ve savunma dilekçelerinden birini seçerek, bir duruşma canlandırmalarını ve duruşmadaki hakimin kararı ile canlandırmanın sona ermesini ister.

DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bütününe ilişkin sözlü değerlendirme yapılır. “Geri Bildirim Paylaşımı” soruları ve birer adet boş A4 kağıt katılımcılara dağıtılır. Ve yazılan kağıtlar toplanır. (EK 3)

SONUÇ ve ÖNERİLER:

SONUÇ:

12 saatlik “Yaratıcı Drama Yöntemiyle Avukatların Duruşmalarda İletişim Becerisi ve İletişim Engelleri Konusundaki Farkındalıklarının Geliştirilmesi” projesi ile ilgili olarak katılımcıların gerek yazılı ön paylaşım (EK 1) ve geri bildirim paylaşımları (EK 2), gerek sözlü değerlendirmeleri doğrultusunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiş ve

- duruşma aktörlerinden olan avukatların duruşmalardaki iletişimde etkin dinleme, ses, yüz ve beden hareketlerini bilinçli kullanma, iletişim sorunlarının çözümünde kendi rollerini belirleme konularında farkındalıklarının geliştiği,
- yargılama kültürümüzde, yargılama aktörleri tarafından sorgulanmadan bir ön kabul ile benimsenen uygulamaların iletişim becerisi ve iletişim engelleri konusunda algıda zayıflama neden olduğu;
- yaratıcı drama yönteminin bizzat yaşayan, canlandıran, oynayan katılımcıların farkındalığını geliştirerek algılarını genişlettiği;
- sorunlardan yakınmak yerine sorunların çözümüne atılğan bir tutumla yaklaşmanın etkili bir yöntem olacağı konusunda farkındalığın geliştiği;
- yaratıcı dramanın hukuk eğitiminde de etkili bir yöntem olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER:

- Yaşayan, kuramsal bilgiyi kitaplardan çıkarıp yaşama uygulayabilen, yaşamla ve yaşamın gerçekleriyle barışık ve adil karar alma süreçlerinde etkin yargıç, savcı ve avukatların eğitiminde, en kısa zamanda hukuk fakültelerinde temel yaratıcı drama eğitimlerinin başlatılması;

- Hukukçuların staj ve meslek içi eğitimlerinde de “kendini tanıma”, “iletişim becerisi”, “yaratıcı problem çözme”, “öfke kontrolü”, “duygu farkındalıkları”, “bireysel farklılıklar”, “hoşgörü”, “kendine güven”, “empati”, “etkili zaman yönetimi”, “bilinçli sanat tüketiciliği” vb. temalı yaratıcı drama atölyeleri ile farkındalık gelişimine devam edilmesi,
- Hukuk fakülteleri, barolar, staj merkezleri ve Adalet Akademisi’nin eğitim programlarının yaratıcı drama atölyeleri ile zenginleştirilmesi,
- Alternatif uyuşmazlık çözümlerinden uzlaşma ve arabulucuk eğitimlerinde yaratıcı drama yönteminden yararlanılması ve eğitim programı geliştirilmesi,
- Ülkemizde gönüllü kadrosu ile 1990 yılından beri etkin bir sivil toplum kuruluşu olan Çağdaş Drama Derneği ‘nin yaratıcı drama eğitimi konusundaki zengin ve yaygın deneyimlerinden yararlanılarak, hukukçuların eğitimine uygun ve etkili eğitim programları geliştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA:

- Acar,A.M. (2003) *Bilirkişinin Sorumluluğu*,Yayınlanmamış Makale.
- Adıgüzel,H.Ö. (1993)*Yaratıcı Drama Nedir? Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi
- Adıgüzel,H.Ö. (Yaz 2006) *Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları. Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Dergisi.c.1;s.1*
- Barutçugil,İ. (2002) *Bilgi Yönetimi*, İstanbul, Kariyer Yayıncılık.
- Bilir, M. (2004),*Çağdaş Yetişkin Eğitimi Liderlerinden Eduard C.Lindeman Yaşamı, Eğitim Görüşü ve Hizmetleri*, AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 37, Sayı 2.
- Bozkurt,H.A. (2006) *İlk Mahkeme (Aeropage)*, Hukukun Öyküsü, Ankara Barosu'nun katkılarıyla yayınlanmıştır.
- Can,C. (2002) *Hukuk Sosyolojisinin Antropolojik Temelleri ve Genel Gelişim Çizgisi*, Ankara:Seçkin Yayıncılık
- Can,G. (2005) *Eğitim Yöntemleri Sunumu*. [http://www.saglik.gov.tr/extras/birimler/ksdb/kkmme/Eğitim%20Yöntemleri%20-1.ppt](http://www.saglik.gov.tr/extras/birimler/ksdb/kkmme/Egitim%20Yontemleri%20-1.ppt)
- CMK Ceza Muhakemeleri Kanunu
- Çakır,Ö. (2004) *Profesyonel Yaşamda Kişisel İmaj ve Sosyal Yaşam Etiketi*,İstanbul:Yapı Kredi Yayınları,5.baskı
- Demirel,Ö. (2006) *Öğretme Sanatı*, Ankara, Pegem Yayıncılık,10.baskı
- Dökmen;Ü. (2000) *İletişim Çatışmaları ve Empati*, İstanbul:Sistem Yayıncılık, 14.baskı
- HUMK Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
- İzgören,A.Ş. (2004) *Dikkat Vücudunuz Konuşuyor*, Ankara: Elma Yayınevi,28.baskı

Karip,E. (2003) Çatışma Yönetimi, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 3.baskı

Kışmir,T. (2006) Eğitimin Psikolojisi ve Yetişkin Öğrenmesi:"Androgoji", Kaynak Dergisi, Nisan-Haziran; sayı:26

Nutku,Ö. (1998) Oyun,Çocuk, Tiyatro,İstanbul:Özgür Yayınları

Okvuran,A., (1995) *Çağdaş İnsanı Yaratmada Yaratıcı Drama Eğitiminin Önemi ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi*, A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt:27 (Sayı1), Ankara

Oskay,Ü. (1993) XIX.Yüzyıldan Günümüze Kitle İletişimin Kültürel İşlevleri-Kuramsal Bir Yaklaşım, İstanbul: Der Yayınları

San,İ. (1985) "*Yaratıcılık Açısından Sanat Eğitimi*" Sanat Üzerine,Ankara:H.Ü.GSF.Yay.

Saydam,A. (2005) Algılama Yönetimi,İstanbul:Rota Yayınları

Üstündağ,T. (1994) *Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri*, Yaşadıkça Eğitim, Sayı:37

1)<http://www.tdk.gov.tr/TR/SozBul.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF05A79F75456518CA>

2)http://www.adli-sicil.gov.tr/istatistikler/ist_tab.htm - 2005 Arşivi

3)http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=13085&P5=B&page1=48&page2=48

EKLER:**EK I****1. ÖN PAYLAŞIM****1) Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarınıza dikkat ediyor musunuz?**

- *Her zaman edemiyorum. Çünkü bazı zamanlar söylemek istediklerimi kafamda toparlıyorum, bazen de hakimin rahatsız edici tavırları kendi hareketlerime dikkatimi azaltıyor.*
- *Dikkat etmeme zaman ve fırsat kalmıyor. Çoğunlukla alelacele diğer duruşmalara yetişme kaygısıyla duruşmalara girip, biraz an avvel bitse de diğerlerine de yetişsem diye düşünüyorum. Bu nedenle de çoğu zaman sadece duruşmalarda bulunmuş olmak için salonda oluyorum.*
- *Bazen.*
- *Duruşmalarda iletişim davranışlarıma mutlaka dikkat ederim. Avukatlık Kanunu, Meslek Kuralları ve genel görgü kuralları çerçevesinde davranışlarıma yön vermeye çalışırım.*
- *Evet, daha duruşmalara girmiyorum ama duruşma bekletmek konusunda üstüme yoktur.*
- *Genellikle dikkat ediyorum. Nerede durmam gerektiğine, nasıl hitap etmem gerektiğine, neyi söyleyip neyi söylemeyeceğime.*
- *Evet dikkat ediyorum.*
- *Kesinlikle evet. Sürekli otokontrol halindeyim.*
- *Evet.*
- *Evet. Ancak olumsuz ön kabul gereği çok çaba sarfetmiyorum, dikkat ediyorum.*
- *Zaman zaman iş yoğunluğuma bağlı olarak.*

- *Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarıma dikkat etmeye çalışıyorum. Ama bazen konuya kendimi çok kaptırırsam dikkat etmeyebiliyorum.*
- *Evet.*

2) Duruşmalarda sizin dışınızdaki duruşma aktörlerinin iletişim davranışlarına dikkat ediyor musunuz?

- *Kendim ve hakim haricindekilere pek dikkat etmiyorum.*
- *Daha çok hakime odaklanıyorum. Onun da davranışlarından çok verdiği kararları dinliyorum.*
- *Evet, öncelikle mübaşirlerin.*
- *Duruşmalarda sıram gelene kadar genellikle salonda oturmayı tercih ederim. Bu süreçte genellikle benim dışımdaki kişilerin davranışlarını gözlemlerim. Özellikle avukatların birbirine olan tavırlarını önemserim.*
- *Evet, daha çok hakim ve avukat ilişkilerini gözlemlerken, tavırları çok dikkat çekici. Tabii her hakim için geçerli değil bu.*
- *Yapım itibarıyla gözlem yapmayı seviyorum. Bu nedenle genellikle, kim ne yapıyor, neden yapıyor ve nasıl yapıyor takip ederim. Bir de duruşma beklerken salonda oturup, diğer duruşmaları seyretmek çok hoşuma gider.*
- *Evet.*
- *Kesinlikle evet.*
- *Evet.*
- *Evet, özellikle avukat arkadaşlara.*
- *O zaman ki psikolojim ve yoğunluğuma bağlı olmakla birlikte genellikle dikkat ediyorum.*

- *Evet.*
- *Evet.*
- *Evet genelde gözlem yapıyorum.*

3) Duruşmalarda sesi etkin kullanmak sizce ne kadar önemlidir?

- *Ses tonu ve vurgulamanın, anlatılana çekilen dikkati arttıracığına inanıyorum.*
- *Avukat olarak ne söylediğiniz çoğu zaman dinlenilmediği için pratikte çok da önemli olduğunu düşünmüyorum.*
- *Ses tonu önemli. Çünkü bazen söylenen şeyin içeriğinden çok söyleniş şekli de karşı tarafın veya hakimın dikkatini çekebiliyor.*
- *Oldukça önemli. Kimi zaman sakın ve tane tane konuşmak ve yeri geldiğinde dinlemek, çoğu zaman daha girişken gerekirse kendi kendine söz hakkı yaratan ses daha etkili olabiliyor.*
- *Duruşmalar, avukatlar için önemli bir savunma aracı, bu durumda sözlü olarak savunmanın yapılması için sesin etkin bir biçimde kullanılması çok önemli.*
- *Hakimler genellikle dinlemedikleri için kendinden emin ve gür bir ses daha etkili, aksi halde kendimizi dinletemeyiz.*
- *Çok önemli bence. İnandırıcılığı, ikna edebilmeyi ve belirleyici unsurlardan biri olabilmeyi sağlar.*
- *Çok çok önemli. Bunun için diksiyon ve hitabet dersi almayı bile düşünüyorum.*
- *Çok önemli.*
- *Elbette önemli ancak duruşma usulü bu etkiyi zayıflatıyor.*
- *Bence çok önemli, sizin dinlenmeniz ve dikkate alınmanızı etkiliyor (belli ölçüde de olsa).*

- *Duruşmalarda sesi etkin kullanmak çok önemli.*
- *Çok önemli.*
- *Derdini anlatabilmek için, iddianın dikkate alınmasını sağlamak için önemlidir.*

4) Duruşmalarda yüz ve beden hareketlerini etkin kullanmak sizce ne kadar önemlidir?

- *Çok önemli. Çünkü iddianı savunma biçimin ve duruşun inandırıcılığını artırır, özellikle de kişinin kendine güvenli görünmesi, karşı tarafca (hakim veya avukat) daha saygı ile davranmasına neden olur*
- *Sağlıklı adalet mekanizmasının işleyebilmesi tabii ki etkin ve sağlıklı yargılama ve bunun bir ayağı olan duruşmalardan geçmesi gerekli. Vakit kısıtlaması ve dosya sayısı fazlalığı olmadan yargının üç sac ayağının kendilerini ve fikirlerini dile getirmesi, taatişma ortamının olması gerekiyor. Böyle bir ortamda burada sorulan soruların çok daha fazla önemi olacaktır. İletişim kurulabilecek ortam, günlük hayattaki gibi duruşma salonlarında da olmalıdır. Ama günümüz koşullarında maalesef dile getirilen konular çok da fazla bir anlam taşımamaktadır.*
- *Çok fazla etkisi olmuyor. Çünkü çoğunlukla kimse ilgilenmiyor. Hakimler tarafların ne dediğini çok fazla dinlemiyor.*
- *Yüz ve beden hareketleri, dinlenmeyen tekdüze konuşmayı dinlenir, dikkate alınır kılabilir. Ayrıca sizin samimiyetini, davaya sizin ne kadar inandığınızı da gösterir.*
- *Bazı durumlarda yalnızca duruşma zaptı almak için girilen duruşmalar da var. Bunlar dışında sözün etkili kullanılması için yüz ve beden hareketleri, mimikler de önemli, yalnızca sözlü olarak anlatım etkili bir iletişim aracı olmayabilir.*
- *Yüz ve beden hareketleri insanı ifade eder, başka faktörler tek başına ses ya da konuşma yeterli değil. Hakimle kurulacak olan bir göz teması dahi önemlidir.*

- *İnandırıcılık ve ikna edebilme açısından çok önemli ve gerekli.*
- *Bu mesleğin hazzının yaşandığı tek yer bence duruşma salonu. Amacım hakim olmak değildi elbette ki avukat oldum. Ancak en az hakim kadar kendi davam üzerinde söz sahibi olmak ve duruşmayı yönlendirmek istiyorum. Bunun için de önce bilgi, ardından konuşma, ses tonu ve beden dilinin çok çok önemli olduğunun farkındayım. Hepsinden önemlisi asıl amacıma ulaşmak için kendimi olabildiğince yetiştirme gayretindeyim.*
- *Çok önemli.*
- *Oldukça önemli.*
- *Sese göre daha az önemli bence çünkü genellikle beden hareketlerine bakılmıyor, sistem gelen cevabın içeriğine önem verdiği için genellikle kişiye bakılmıyor bile.*
- *Duruşmalarda ses ve beden hareketleri ses kadar önemli iletişim araçlarıdır. İletişimde tümü bir bütündür.*
- *Çok önemli.*
- *Beden kullanımı konuşulanların pekiştirilmesini ve ifadenin sağlamlaşmasını sağlar.*

5) Sizce etkin dinleme nedir?

- *Dinlediğini anlamaktır.*
- *Karşısındakinin dediklerini sonuna kadar dinlemek ve ne demek istediğini anlamaya çalışmak. Çünkü bazen insanlar konuşmaya doğru ne yerinden başlamadığı için ne demek istediklerini anlama zor oluyor. Bu nedenle karşıdakini doğru anlayıp anlamadığımızdan emin olmaya çalışmak gerekir.*
- *Bence etkin dinleme, söz hakkı kimde ise ona kaliteli zaman ayırmak, gerçekten anlayarak dinlemek, karşıdakine saygılı*

davranmak, ancak sırası gelince konuşmak, söz kesmemek gibi anlatımlarla ifade edilebilir.

- *Dinleme yalnızca anlatılanları duymak değildir. Bir önceki söz ile bir sonrakinin arasındaki bağı kurabilmek ve söylenenlerin sizin için ve konuşmacı için önemli noktalarını unutmamak çok önemli.*
- *Karşıdakinin sözünü kesmeden sonuna kadar dinlemektir. Tabii bunu yapabilmek için kafanızın boş olması ve zamanınızın, ortamın müsait olması gerekir.*
- *Söyleneni anlama, beden diliyle ve ses tonuyla birlikte değerlendirerek dinleme.*
- *Önyargısız, samimi bir şekilde dinlemedir.*
- *Söyleneni, tüm önyargılardan arınmış olarak ilk defa duyuyormuşçasına ve içtenlikle dinlemek.*
- *Geri bildirimi olan ve dinlediğini hissettirmek.*
- *Etkin dinleme, dinlenen sese dikkatimizi toplama ve yoğunlaşma, onu her yönü ile anlamaya çalışmadır.*
- *Etkin dinleme karşımızdakine jest ve mimikler yardımıyla onu dinlediğimizi farkettilmek, hissettirmek.*
- *Karşımızdakini yargılamadan ,önyargısız dinlemek.*
- *Bütün dikkat ve yoğunlaşma ile konuşana konsantre olmaktır.*

6) Etkin bir yargılama için duruşmalarda sizce iletişim becerisinin etkisi nedir?

- *Avukat olarak iddiamızı veya meramımızı karşı tarafa (avukat veya hakim) anlaşılır ve kabul edilebilir olarak aktarabilmek önemlidir. Örneğin acaba hakim konuşmama ne der diye düşünerek, düşüncelerimizi söylemememiz, müvekkilimiz aleyhine olabilir.*

- *Taraflar birbirlerini doğru anladığında herşey daha kolay ve faydalı olacaktır. Bu nedenle iletişim becerisi önemlidir.*
- *Etkin yargılama, karşılıklı olarak tarafların yargılama sürecine uygun ve sonuca ulaşmaya yönelik iletişim çalışmalarının tamamıdır. Yani davayı uzatmaya matuf olarak yapılan her nevi konuşma, yazışma, dilekçe ve benzeri davranışlar etkin yargılamayı olumsuz etkiler. Etkin yargılama tek taraflı değil, adil yargılamaya da hizmet eder. İletişim karşılıklıdır. Yargılamanın tüm sujeleri görevlerine uygun, yasaya uygun hareket eder.*
- *Bence ülkemizde duruşmalar, dilekçenin tekrar edilmesinden başka bir konuma getirilmeli. Yalnızca zorunlu ve savunma için gerekli durumlarda duruşma yapılmalı. Yoksa şu andaki durumu ile duruşmalar hem avukat hem de hakimler için bir yük oluşturmakta.*
- *Valla bunu pek bilemedim. Siz ne dersiniz deyin hakim yine kendi bildiğinden şaşmıyor. Ancak belki odasına özel olarak gidip konuşmak daha etkili olabilir.*
- *İletişim becerisi sayesinde yargılama sürecinin gereksiz olarak uzaması engellenebilir, daha doğru bir yargılama yapılmasına yardımcı olan bir unsurdur.*
- *Çok çok önemlidir.*
- *Sözlü yargılamanın etkin olmadığı hukuk sisteminde adaletin mümkün olmadığı kanısındayım. Şu anki yargılama kültürü içinde iletişim becerisinin etkisi sınırlı kalmaktadır. Yargılama sistemine "iletişimsizlik" egemen.*
- *Hukukumuzda yazılı yargılama usulü uygulandığından ceza davaları hariç pek etkili olacağını sanmıyorum, ancak belirleyici derecede olmasa da iletişim kalitesi artarsa gelişme sağlanabilir.*

- *Etkin bir yargılamada duruşmalarda iletişim becerisi çok önemlidir.*
- *Önemli ama diğer aktörlerin de iletişime açılmaması gerekir.*

7) İletişim becerisi eğitim ile geliştirilebilir mi? Yanıtınız evetse bu konuda eğitim almak ister misiniz?

- *Geliştirilebilir. Kesinlikle evet .*
- *Evet, eğitim her alanda olduğu gibi bu konuda da çok önemli
Bu konuda eğitim almayı isterim.*
- *Çoğu zaman davranışlarımızı bilinçsiz yapıyoruz ve karşımızdakilerin yanlış anlayıp anlamadığı konusunda dikkat etmiyoruz. Onun için eğitimle geliştirebileceğini düşünüyorum. Eğitim almak isterim.*
- *Geliştirilebilir. Evet isterim.*
- *Evet, almak isterim.*
- *Bu insanın yapısı, yaşam tarzı, bilgi birikimi, yetiştiği çevre ile doğrudan etkilidir. İnsanın içinde olmadıkça ve insan kendisi istemedikçe ne kadar eğiterseniz eğitin değişen bir şey olmayacaktır. Önemli olan eğitimi almak değil, bunu kullanabilmektir. Kullanılmadığı sürece hiçbir şey ifade etmez.*
- *Yanıtım evet, eğitim almak isterim.*
- *Kesinlikle geliştirilebilir. Bu konuda da eğitim almayı çok çok isterim.*
- *İletişim becerisi eğitimle geliştirilebilir. Ve gelişmenin sınırı yoktur. Eğitim almak isterim.*
- *Evet, evet.*
- *Bence geliştirilebilir, bu konuda eğitim almak isterim.*

- *İletişim becerisi eğitimle geliştirilebilir, bunun için eğitim almak isterim.*
- *Evet almak isterim.*

8) İletişim sizce nedir?

- *Karşımdaki kişiye duygumu, düşüncemi, isteklerimi anlayabileceği şekilde aktarabilmek, ondan da karşılık görmek.*
- *İletişim bence insanın karşısındakine veya karşısındakilere kendisini ifade edebilmesi ve onları anlayabilmesidir.*
- *Kişilerin birbirlerini doğru bir şekilde anlayıp doğru şekilde karşılık vermeleridir.*
- *Karşılıklı dinleme, konuşma, anlama, paylaşma, ortakları bulma, farklılıkları ayırma gibi daha çok sıralanabilecek karşılıklı olan, tek taraflı olmayan etkinlikleri ifade eder.*
- *İletişim, yalnızca söz ile değil, yüz, mimik, beden hareketleri sosyal çevrede yer edinmek.*
- *Karşılıklı olarak birbirini anlama, dinleme. Olabildiğince değer verme, saygı duyma.*
- *İnsanların karşılıklı birbirini anlayabilmeleri için kullandıkları yöntemlerin hepsi.*
- *İletişim, tarafların birbirine önce saygılı sonra samimi yaklaşımıdır.*
- *İletişim, kişiler arası, kişi ile gruplar arasındaki sözlü ve sözsüz etkileşimdir.*
- *Anlamak, anlaşılma.*
- *Bildik olma, paylaşım, karşıdakini anlamaya çalışma ve anlama.*

- İnsanların karşılıklı olarak duygu, düşüncelerini duyu organları yardımıyla paylaşmalarıdır.
- Karşılıklı duygu ve düşünce alışverişi.

9) Duruşmalarda iletişim sorunu yaşıyorsanız, nasıl çözüyorsunuz?

- Tekrar söz alıp, daha anlaşılır şekilde anlatmaya çalışıyorum, fakat çoğunlukla yazılı olarak beyanda bulunmam isteniyor.
- Çok fazla böyle bir sorun yaşamıyorum. Hakime ve mübaşire göre davranıyorum. Ortamı çok zorlamadan, gülümlerle derdimi anlatmaya çalışıyorum.
- Yumuşak ve güler yüzlü davranarak çözmeye çalışıyorum. Ancak her zaman çözüm olmuyor.
- İletişim sorunu yaşadığım kişiye göre çözüm yolum değişiyor. Ancak bunlardan en üzücü olanı, meslektaşlarımla olanı. Genellikle meslek etiğine uygun davranmamaları durumunda ortaya çıkıyor.
- Çözemiyoruz. Ne yaparsan yap dinlemiyorlar. Çok hırs yaparsan git daha sonra odasında konuş.
- İletişim sorununu pek fazla yaşamadım. Yaşadığı durumlarda bu sorunu çözmede ısrarcı davranıyorum. Daha açık ve ayrıntılı bir konuşma ile sorun çözülebiliyor.
- Duruşma dışında da iletişim kurarak çözmeye çalışıyorum.
- Muhatabın tavrına göre ve aşamalı olarak uyguladığım kimi stratejiler var. Ama temel prensibim sabır, kişisel almama, tartışmayı aşamalı olarak yapılandırma.
- Çözemiyoruz ve yazıyoruz.
- Çözemedğimiz zamanlar oluyor, genellikle sesimi yükselterek ya da mimiklerle çözmeye çalışıyorum.

- *İletişim sorununu karşımdaki insanı gözlemleyip ona ulaşmaya çalışarak çözmek için çabalarım.*
- *Aktif müdahale ile, ancak bazen katlanmak zorunda kalıyorum.*

10) Katıldığınız bu atölye çalışmasından beklentileriniz nedir?

- *Duruşmalardaki çatışmalarda iletişim becerilerimi geliştirmek.*
- *İsteklerimi/ taleplerimi anlaşılır ve karşı tarafca kabul edilebilir şekilde iletebilmek.*
- *Hakimlere yargının bir ayağının da bizler olduğunu hissettirebilmek.*
- *Bugüne kadar yapmayı isteyip de yapamadığım bir faaliyete katılmak. Biraz da kendimi denemek. Böyle bir etkinliğe ne kadar adapte olabileceğimi görmek istemem.*
- *Eğlenmek, kendime ve çevremdekilere faydalı olmak.*
- *Bu çalışma benim için 1.aşamanın devamı, Merih'in projesi, yeniden Çarşamba gecesi gelsin, stres atmaya devam, iletişim engellerini kaldıran yeni gün gibi anlamlar ifade ediyor.*
- *Duruşmalarda, yüz, beden hareketleri ile anlaşabilmek, çoğu durumda duruşmalarda konuşma yapılmadığı için (en azından avukatlar açısından) yüz, beden hareketleri ile de bir şeyler anlatabilmek için bu atölye çalışması gerekli diye düşünüyorum.*
- *İletişim konusunda farklı yolların farkına varmak.*
- *İletişim ve insan ilişkileri açısından kendimi geliştirebileceğim bir çalışma olmasını bekliyorum.*
- *Bana bir sihirli değneğin dokunmasını beklemiyorum 'elbette. Ancak, hem duruşmalarda duruşumu yenileyecek hem de beni*

hakimin karşısında rahatlatacak, hepsinden önemlisi hakimle üst perdeden konuşacak kadar rahatlatmasını isterim tabi. Ancak bu kısa bir sürede de olmaz. Bunun için iyi bir bilgi birikimine (özellikle usul hukukunun çok iyi bilinmesi) ihtiyaç olduğunun farkındayım.

- *Dramanın hukuk eğitimine etkin olarak girmesinde önemli bir aşamayı oluşturması.*
- *Duruşmalardaki iletişim problemlerini doğru olarak teşhis etmek.*
- *İletişim problemlerinin çözümü için etkin araçlar geliştirebilmek.*
- *Kendimi tanımak.*
- *Duruşmalarda daha etkili bir iletişim sağlayabilme, duruşmalarda ve genellikle hayatta verimin artması, daha bilinçli davranma, çeşitli iletişim sorunları ile başa çıkabilmeyi öğrenme.*
- *Duruşmalardaki iletişim becerimi arttırabilme yollarını öğrenmek, iletişimde hangi noktalarda eksik olduğumu tespit edip bu eksiklerimi gidermeye çalışmak. Kendimi bu konuda gözlemlemiş olmak.*
- *Kendimi daha rahat ifade etmek, tepkisel olmak yerine proaktif olmak.*
- *İletişim becerilerimin gelişmesi, kolay iletişim kurabilmek, duruşmalara v.s dışarıdan bakabilmek.*

EK II**2. DİLEKÇELER VE SAVUNMALAR****1.****CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA**

Ankara,

Müşteki : Faruk Çayır

Sanık : Merih Acar

Açıklamalar:

1. Sanık Merih Acar Çağdaş Drama Derneği'nde lider olarak görev yapan Ankara Barosu avukatlarından. Sanık drama eğitimlerinde çalışmalara gelen avukatlara çalışmaların başlangıcında serbest yürüme hareketleri ve yürürken de sürekli adliyedeki kişilerin yerine geçmemizi isteyerek bizi kişilik çatışmasına sokmuştur. "Sizde rol katılması var, ben sizleri bu rollerden kurtaracağım vb.." bahanelerle bizleri kişilik çatışmasına itmiş ve bizleri tamamen kişiliksiz bireyler haline getirmiştir. Bu durum doktor raporlarıyla da sabittir.
2. Sanık ayrıca, elimize iki nesne vererek bizlere mevsimleri yargılamamızı istemiştir. Bu çalışmada her gruptan 4 mevsimi ortadan kaldırmamızı isteyerek bizleri tamamen mevsimsiz bırakmıştır. En önemlisi de bahar aylarının kaldırılmasına kendisi de çok neşeli olarak iştirak etmiştir.

Hukuki Mevzuat: B.K.M.K,T.C.K

İstem ve Sonuç :

Sanık Merih Acar'ın doğa kanunlarına muhalefet etmesi sebebiyle cezalandırılmasını talep ederim.

SAVUNMA

Sanık : Merih Acar

Müdafii : Av.İşıl Turşucu

1. Müştekinin doğa kanunlarını, evrenin genişlemesi ilkesi ve varoluşun sorgulanması tezleriyle birlikte değerlendirme yetisindeki yetersizlik sebebiyle yönelttiği haksız ithamları kabul etmiyoruz.
2. Atölye çalışması kapsamında uygulanan serbest yürüyüş egzersizinde , müşteki şahıs empati yeteneğini geliştirememiş ve bencil ruhunu öne çıkarmış ve kendisini başkalarının yerine koyamamıştır. Müştekinin bencil baskın bir karakteri olduğu dikkate alınacak olursa kişilik çatışması yaşamasının imkansız olduğu muhakkaktır. Psikologlardan alınan raporlar kabul edilemez.
3. 4 mevsimi ortadan kaldırmak isteği bir çıkarımın sonucu olup, müşteki kendisine kış mevsimini seçip, o mevsimde çiğ altında kalmıştır. Öngörüler ve hayal gücünün sığılığı müştekinin psiyatrik sorunudur.

Müvekkilimin beraatini talep ediyorum.

2.

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

Müşteki : İsmail Yeşilova

Şüpheli : Ayşen Merih Acar

Konusu : Şikayetimin sunulmasıdır.

Suç : Hakaret

Şüpheli 28.02.2007 tarihli Yaratıcı Drama seminerinde bana ve iki arkadaşına hitaben” yeni gelen, tecrübesiz ve drama eğitimi almamış arkadaşlar” diyerek TCK ilgili hükmü uyarınca hakaret etmiş, bunu toplum önünde, alenen yaparak ağırlaştırılmış hakaret suçu işlemiştir. Bu noktada kendisinin drama lideri olması, beni ve arkadaşlarımı güç durumda bırakmış, savunma yapmamızı ve saldırılan ve zedelenen kişilik haklarımızı tamir imkanı da vermemiştir.

Yargıtay 36.Ceza Dairesi Başkanlığı'nın 1936/ 1511 sayılı kararında benzer bir durumda drama lideri suçlu bulunmuş olup, emsal karar ektedir.

Eylemin gerçekleştiği noktada tanık olarak tüm kursiyerleri gösteriyorum

Deliller : Tanık, bilirkişi vs. tüm yasal deliller

Hukuki Sebepler :TCK ve ilgili mevzuat

Sonuç ve Talep:

Şüphelinin eylemine uyan TCK.125/1 ve 125/4 hükümleri uyarınca tecziyesini saygıyla arz ederim.

Müşteki

İsmail Yeşilova

SAVUNMA

Müşteki eski deyimle maddei mahsusa isnadı yapıldığından bahisle her ne kadar suç duyurusunda bulunsa da suçun unsurları oluşmamıştır. Şöyleki;

- 1. Müvekkilimin söylediği yeni gelen, tecrübesiz, drama eğitimsiz öğrencinin ifadesinde müştekiyi aşağılamak kastı yoktur. Bilindiği üzere suçun asli unsuru kasttır.*
- 2. Maddei mahsusa isnadının gerçekten olması halinde bilindiği gibi bunu ispatlamak için şüphelinin yasal hakkı bulunmaktadır. Söylenenler gerçektir ve bu tüm kursiyerlerin beyanıyla doğrulanabilir.*

3.

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA,**Şikayetçi** : Ben Bilirim**Şüpheli** : Ayşen Merih**Konu** : Kişisel hırs ve keyfi için bir grup insanı alıkoyma ve
suçu övme ve teşvik**Olaylar:**

1. Şüpheli 4 haftadır benim de içinde bulunduğum bir grup insanı alıkoymak ve kandırarak Uğur Mumcu caddesindeki bir evde Çarşamba günleri 19:00-22:00 saatleri arasında alıkoymuştur.
2. Alıkoyma zamanı içerisinde hakimlerle avukatların eşit olduğu.....

SAVUNMA**Sanık** : Ayşen Merih**Vekili** :**Savunmalarımız:**

Müşteki şikayet dilekçesinde kendisinin de içinde bulunduğu bir grubun sanık tarafından kişisel nedenlerle alıkonulduğunu iddia etmektedir. Fakat olayda alıkoymayı ortaya koyan bir kasıt yoktur. Müşteki kendi tercihleri doğrultusunda derslere katılmaktadır. Ancak derslerdeki başarısızlığı nedeniyle sanığı suçlamakta ve yersiz iddialarla onu karalamaktadır. Olay tamamen kişisel başarısızlık ve tatminsizlik nedenlerine dayanmaktadır. Müştekinin kişisel sorunlarını sanığa yansıtmak ve onu suçlamak hukuk ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Sonuç:

Yukarıda açıklanan nedenlerle sanığın beraatine karar verilmesini saygılarımla talep ederim.

4.

Sanık : Ayşen Acar

Suç : Emniyeti suistimal

Suç Tarihi : 28.02.2007

Davacı : K.H

Müşteki : Sinan Özkaya

28.02.2007 tarihinde drama eğitimi verileceğinden bahisle Koroğlu
Cad.87/12 adresine beni davet etti.

Ancak yarım saat beklettikten sonra eğitimin bir sonraki hafta verileceğini, istersek ileri bir grupta derse gireceğimizi söyledi.

O ara biz de kendisine zamanımızdan verdik. Fakat ders bittiğinde zamanımızın sanık tarafından harcandığını öğrendik.

Sanıktan şikayetçiyim.Güvenerek verdiğim zamanı boşa harcamıştır. TCK'ya göre hakkında kamu davası açılarak cezalandırılmasını talep ediyorum.

Sinan Özkaya

SAVUNMA:

Müvekkilim üzerine atılı suçu işlememiştir emniyeti suistimal suçunu işlemek için kendisine emanet edilen bir şeyi kendisine bırakılma amacı dışında kendisine ya da 3.kişilere yarar sağlayacak şekilde kullanmış olmak gerek.

Oysaki şikayetçinin zamanını müvekkil kullanmamış, kendi yararına harcamamıştır. Aksine müvekkil şikayetçinin harcanacak olan zamanını değerlendirmesine yönelik çalışmalar yapmıştır.

Müvekkil kendi sosyal çevresinde son derece güvenilir ve saygın bir kişi olarak tanınmaktadır. Üzerine atılı suçu işlemesi mümkün değildir. Bu nedenle beraatine karar verilmedi.

5.

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA**Müşteki** : Nur Camgöz**Sanık** : Merih Acar**Suç Tarihi** : 28.02.2007**Suç** : İftira, hakaret ve sarkıntılık**Deliller** : Yaratıcı drama kursu öğrencileri beyanları ve sair her türlü yasal delil**Olaylar:**

Sanık Merih Acar katılmış olduğum yaratıcı drama liderliği programına devam ederek son aşama gelmiş ve son aşamada bireysel çalışmasını bizlerle birlikte gerçekleştirmiştir. Çalışmalar boyunca bizlerle olan iletişimini son derece kuvvetlendirmiştir. Ancak geçen zaman zarfında samimiyetimizin artmasının etkisiyle bana bazı ahlaksız tekliflerde bulunmuş fakat bu teklifler tarafımdan espi kabul edilerek reddedilmiştir. Ancak son dersimizde bu teklifler tahammül edilemeyecek boyutlara ulaşmış ve yer yer sarkıntılık boyutuna varmıştır. Tekliflerinin reddedilmesi üzerine bana ahlaka mugayir bazı kelimeler yönelmiş ve ahlaksız bir kadın olmakla suçlamıştır.

Sonuç

Yukarıda açıklanan sebeplerle sanığın cezalandırılmasını talep ederim.

SAVUNMA

Şikayetçi müvekkilimi kıskanmaktadır. Şikayet dilekçesinin 1. cümlesinde ifade ettiği üzere müvekkile son aşamada başarılı bir lider adaydır. Şikayetçi müvekkilenin başarısını kıskanmaktadır. Diğer taraftan müvekkilemin bu suçu işlemesi fiziken mümkün değildir.

6.

CUMHURİYET SAVCILILIĞI'NA

Şikayetçi : Fahrettin Kayhan

Şüpheli : Ayşen Merih Acar

Suç : Farkındalık yaratmak suretiyle TCK.301. maddeye
muhalafet

Açıklamalar

1. Şüpheli Ayşen Merih Acar; duruşmada iletişim gücünü arttıracak iddiasıyla beni kandırarak 4 haftalık tuhaf bir uygulamaya tabi tutmuştur.
2. Şüpheli; "yaratıcı drama" adını verdiği bir yöntemle dünyaya, eşyalara, mekana ve yaptığım işe özetle kendime dair katlanılması güç bir farkındalık yaratmış, çok dolaylı yöntemler kullanarak TCK.301.maddeyi de ihlal etmiştir.
3. Bu programa katıldıktan sonra dünyayı artık bir başka algılamaya başladım.

Deliller : Tanık, email yazışmaları, psikolojik rapor

Sonuç:

Şüphelinin cezalandırılmasını saygırımla dilerim.

Fahrettin Kayhan

SAVUNMA

Savunmasını Sunan Şüpheli : Merih Acar

Vekili : Av.Birden Gür

SAVUNMALARIMIZ:

Şikayetçi savcılığınıza sunmuş olduğu şikayet dilekçesinde, müvekkilimin kendisini kandırarak 4 haftalık tuhaf bir uygulamaya tabi tuttuğunu ve bu süre zarfında kendine diyor farkındalık yaratarak TCK.301. maddeyi ihlal ettiğini iddia etmiştir.

Öncelikle şikayetçinin yapmış olduğu bu suçlamalar mesnetsiz ve hukuki dayanaktan yoksun olup, müvekkilime zarar vermekten başka bir amacı olmayan kötüniyetli bir eylemdir. Şikayetçi çelişkilerle dolu olan dilekçesinde kendisinin kandırılara bir çalışmaya katıldığından bahsetmektedir. Oysa ki müvekkilimin lider olarak yaptığı bu çalışmalar tamamen isteğe bağlı....

7.

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA,**Müşteki :****Sanık :** Merih Acar**Suç :** Müessir fiil**Suç Tarihi :** 01-28/02/2007**Konu :** Sanığın müsnet suçtan cezalandırılması talebidir.**Olaylar**

Sanık beni ve 17 arkadaşımı ders vereceğini söyleyerek Çağdaş Drama Derneği'ne çağırmıştır. Ellerimizde not kağıtları ve kalemle duruşmalarda-ki iletişimimizi geliştirmek amacıyla belirtilen çalışma salonuna geldik ve sessizce yerlerimizi aldık. Ancak sanık, salona girer girmez hepimizi ayağa

kaldırıp, vereceği yönergelere itaat etmemiz konusunda bize talimat verdi. Eğer yönergelere uymazsak, bir ay boyunca mutfakta bulaştırılacak bütün bardakları yıkatacağını söyledi. Mecburen yönergelere uyduk. Bizi deli gibi koşturdu, yürüttü, koşuşturma esnasında birbirimize çarpmamızı sağladı. Hepimizin sakatlanmasına yol açtı, dramayı sevmemize katkıda bulundu.

Şikayetçiyim cezalandırılmasını istiyorum.

SAVUNMA

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA,

Savunmasını Sunan Şikayetçi : A.Merih Acar

Vekili : Av. İsmail Yeşilova

Konusu : Savunmalarımızın sunulmasıdır.

Açıklamalar

1. Müvekkilim söz konusu çalışma için kimseyi zorlamamış; tüm kursiyerler çalışma şartlarını bilerek iştirak etmişlerdir. Sözleşme örnekleri ve tahsilat belgeleri ektedir.
2. Çalışmalarda herhangi bir yönerge veya talimat söz konusu olmadığı gibi dosyada bu yönde herhangi bir sübut delil bulunmamaktadır.
3. Müessir fiilin maddi ve hukuki unsurları olayda oluşmadığı gibi müştekinin dikkatsizlik sonucu kendini yaralaması müvekkili suçlu kılmaya yetmez.

Sonuç ve Talep

Müvekkilin herhangi bir suç sayılan fiili bulunmadığından takipsizlik kararı verilmesi....

8.

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA,**Şikayetçi** : Tuba Kayalı**Şüpheli** : Merih Acar**Konu** : Sürekli gülmek ve iyiniyetli tavırlar sergilemek**Suç Tarihi** : 3 haftadır devamlılık arz etmektedir**Açıklamalar:**

Ben aklı başında sürekli iş düşünen hiç tebessüm etmeyen ve herşeyi ciddiye alan bir insanım.Karşımdakine gösterdiğim saygıyı karşı taraftan da beklerim.

Yaklaşık 1 ay önce Çağdaş Drama Derneğinin temel aşamasını birincilikle bitirmiş olup, üstün başarılarım nedeniyle şerefime bir yemek dahi düzenlenmiştir. Yemeğe Baro Başkanı bizzat kendisi katılarak beni tebrik etmiş ve başarılarımın karşılığı olarak teşekkür belgesini tarafıma takdim etmiştir. Bu yemekte şüpheli, yanıma gelmek suretiyle kendi programını şereflelendirmemi istemiştir. Ben de teklifi kırmayarak 3 haftalık programa katıldım. Ancak ne var ki, şüpheli bu program zarfında herkese özellikle bana karşı iyiniyetli tavırlar sergilemiş ve herkese gülyüz göstermiştir. Göstermiş olduğu aşırı niyetin haddi hesabı yoktur, bunun hukuk kuralları ile bağdaşır bir yanı yoktur. Şüphelinin göstermiş olduğu iyiniyet ve gülyüz nedeniyle şahsıma yani şeref konuğuna olan ilgi azalmasına, bu da manevi duygularımın incinmesine neden olmuştur. Bu şahsıma hakaret niteliği taşımaktadır.

Delil:Ahlak kuralları, meslek kuralları, örf ve adet kuralları,üstün başarı belgelerim, temel aşama tamamlama belgem, ikamesi mümkün her türlü delil

Sonuç:

Şüphelinin cezalandırılmasını talep ederim.

Tuba Kayalı

SAVUNMA

C.SAVCILILIĞI'NA

Şüpheli : Ayşen Merih Acar

Vekili : Av.Fahrettin Kayhan

Konu : Savunmalar

Açıklamalar

Hemen belirtmek gerekir ki sürekli gülmek ve iyiniyet göstermekten ibaret olan bu fiil; ortalama gündelik hayatta şüphelinin akli melekelerinin yerinde olduğu konusunda kuşku yaratsa bile başlı başına bir suç değildir. TCK'nın hiçbir maddesinde böyle bir suç tanımlanmamıştır.

Bu nedenle müvekkilin hakkında kovuşturma açılmasına yer olmadığına karar verilmesini dilerim.

Av.Fahrettin Kayhan

9.

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI'NA,**Konu : Av. Ayşen Merih Acar**

Bildiğim kadarı ile Av.Ayşen Merih Acar fiili olarak baronuz bünyesinde avukatlık faaliyetinde bulunmaktadır. Kendisi Yaratıcı Drama Topluluğunun kurucusu olup, baronun adını kullanarak Çağdaş Drama Topluluğu ile birlikte "Avukatlara yönelik Yaratıcı Drama" çalışmaları ve organizasyonlar yapmaktadır.

Bilindiği üzere Avukatlık Yasası'na göre bir kısım işkler avukatlık ile bağdaşmaz. Haricen edindiğim bilgilere göre kendisi, baroya bağlı katılımcılar için ilgili dernekten komisyon almaktadır. Şu an için derneğe katılımcılar aylık 50 YTL ödeyerek drama eğitimi almaktadırlar.

Ayrıca Sn.Ayşen Merih Acar , ilgili dernekte lider olarak atölye yönetmektedir. Bunun karşılığında da Dernek'ten aylık belli bir maaş almaktadır.

Yukarıda anlatılan hususlar ayrıca dernek kayıtları ve tanıklar aracılığıla ispat edilebilecektir.

İlgili avukat hakkında gerekli soruşturmanın yapılmasını talep ederim.

Not. Yukarıdaki olaylar tamamen hayal ürünüdür☺)

SAVUNMA**ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI'NA,****Konu : Av.Merih Acar**

Avukat Merih Acar'ın Yaratıcı Drama Dersleri verdiği tarafımızca kabul edilmektedir. Ancak,, avukat Merih Acar Ankara Barosu kayıtlı avukatlardan değildir. Müvekkil İzmir Barosuna kayıtlıdır. Bu yüzden yetki itirazımızı belirtmek isteriz.

Ayrıca yapılan drama eğitimlerinde müvekkilin çok başarılı ve yetenekli olduğu da ortadadır. Birçok ödül almış, başarılı eğitmenlerden biridir. Ve bu

eğitmenliği gönüllü olarak, ücret almaksızın yapmaktadır. Söylenildiği gibi ücret almamaktadır. Bu durum dernek defter ve kayıtlarında da ispatlanabilmektedir. Ayrıca tanıklar aracılığıyla da yaptığı işin önemi ispatlanabilir.

10.

ANKARA 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

Davacı : E.Behiye İşken

Davalı : Ayşen Merih Acar

Konu : Çarşamba günleri drama dersi yapmak suretile Avrupa Yakası adlı televizyon dizisinin yeni bölümlerini izlememe engel olmak suretiyle manevi olarak acı ve keder içinde kalmama sebebiyet vermesi

Açıklamalar

1. Yaklaşık 3 yıldır büyük bir zevk ile atv kanalında yer alan Avrupa Yakası adlı diziyi izlemekteyim. Bu dizinin yayınlandığı günde büyük bir heyecan ile dizinin başlamasını beklemekteydim.
2. Bu kadar tutkunu olduğum diziyi izlemek isterken 10.01.2007 tarihinde A.Merih Acar tarafından mail adresime yüzlerce mail gönderilerek sözde tezini bitirmek amacıyla drama derslerine katılmamı yoksa başıma geleceklerden sorumlu olmayacağını bildirdi.
3. Gönderilen üstü kapalı tehdit mailleri nedeniyle mecburen derslere katılmak zorunda kaldım. Bu yüzden diziyi izleyememekteyim. Bu nedenle her akşam eve gidince dizi özetleriyle yetinmek zorunda kaldığım için manevi ızdırap çekmekteyim. Kendisinden 10 milyar tazminat talep etmekteyim.

CEVAP**ANKARA 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE,****Cevap Veren Davalı** : Merih Acar**Vekili** : Av.Tuba Kayalı**Davacı** : Behiye İşken**Konu** : Cevaplarımızın sunulmasından ibarettir.**Açıklamalar**

Davacı Avrupa Yakası adli diziyi seyredememekten şikayetçi olup manevi tazminat talebinde bulunmaktadır. Bu istem yerinde değildir. Şöyleki;

- 1. Avrupa Yakası adli dizide rol alan gaffur, burhan vs. tipler toplumun ahlak ve yasasına aykırı davranışlar sergilemekte olup, örf ve adet kurallarını hiçe saymaktadır. Seyredenlerin etkisi altında kalarak sokağa, çarşıya, bara, spora çizgili pijama ve üzerinde atlet ile gezmesi ahlaka uygun düşmeyecektir. Davacı hukuka uygun olmayan ahlak kurallarına aykırılık teşkil eden bir duruma dayanarak tazminat bulunması BK ya aykırıdır.*
- 2. Kaldı ki Avr.Yakası dizinin tekrarları sürekli yayınlanmaktadır. Davacı orda burda gezmek yerine Pazar günleri oturup dizininin tekrarını seyredebilir. Yani davacının bir zararı dolayısıyla bir kaybı söz konusu değildir.*

11.

ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

Davacı :

Vekili :

Davalı : Ayşen Merih Acar

Konu : Haksız fiil nedeniyle tazminat

H.Esas Değer : 100 Milyar (hukukçular için)

Olaylar:

1. Müvekkil yaratıcı drama liderlik ve 1. aşama kursu için davalının liderliğinde 1.2.2007 tarihinde derslere başlamıştır.
2. Davalı derslerin başlamasından bu yana özensiz ve disiplinsiz davranışları ile basiretli bir liderden beklenecek ölçüde davranmamış, bu nedenle müvekkil zarara uğramıştır.
3. Derslere zamanında başlanmamış, her kursiyere eşit ölçüde davranılmamış, müvekkilim adalet duygusu incinmiştir.
4. Davalı, içeriği hukuksal drama olması gereken ders programında kendince değişiklikler yaparak, sadece oyun oynatmış, meslekle ilgili öğrettikleri yetersiz kalmıştır..
5. Müvekkil ciddi ve mesleğinde saygın bir avukattır. Bu nitelikleri gözardı edilerek, oyunlarda kılıktan kılığa sokulmuş, bu durum kendisini son derece rencide etmiştir. Müvekkilin kişilik hakkı derinden zarar görmüştür.
6. Ayrıca hukukçular arasında ayırım yapılmış, hakim ve savcılar kötü gösterilmek sureti ile alay edilmiştir

Deliller : Tanık beyanı, keşif, bilirkişi incelemesi, yemin, vs. her türlü delile karşı delil.

Sonuç :

Yukarıda belirtilen nedenlerle davanın kabulü ile yargılama giderleri.....

Lale Tabel

CEVAP

Dava cevaplarımızın sunulmasıdır.

Açıklama:

- 1. Müvekkil öncelikle halen lider değildir. Liderlik 6. aşamasındadır, projesini hazırlamaktadır. Davacı sadece müvekkil projesinde gönüllü olarak yer almıştır.*
- 2. Müvekkil henüz bir lider olmamasına rağmen bir liderden beklenenin üzerinde özenli ve basiretli davranmıştır. İddialar tümüyle asılsızdır.*
- 3. Müvekkil her zaman proje çalışmasına zamanında başlamış, tüm kursiyerlere azami ölçüde eşit yaklaşmıştır.*
- 4. Müvekkil projenin tüm ayrıntılarını gerçekleştirmiş, bunlar yükümlülüğü olmamasına rağmen fazlası ile yararlı olacak bilgi ve deneyimler vermiş,bunlarla davacı sebepsiz zenginleşmiştir. Bu konuda talep hakkımızı saklı tutuyoruz.*
- 5. Davacı, her türlü kılık ve role girmek konusunda projeye katılmadan önce taahhüt ve ibraname vermiştir.*

Sonuç:

Davanın reddini talep ediyorum.

12.

**YARATICI DRAMA TOPLULUĞU ÖĞRENCİLERİ MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞI'NA,**

Ankara

Davacı : K.H

Müşteki : Çocukluğum

Sanık : Merih

Suç : Gizli kalması gereken duyguları uyandırıp, kişilik
bütünlüğünü ihlal etmek

Suç Tarihi : Şubat 2007

1. Sanık tarafından 2007 yılı Şubat Ayı içerisinde Drama Derneği tarafından olay mahalli olan GOP Uğur Mumcu Cad.87 numaralı apartmanın 12 no'lu dairesinde yapılan çalışmalar esnasında sanık tarafından kişilerin ruh dünyalarına müdahale edilmiştir.
2. Tek amaçları drama konusunda bilgi alma olan masum kişilerin katıldığı bu çalışmalar sanık tarafından kendi amaçları doğrultusunda kullanılmış ve çalışma sonunda bu kişilerin ruh bütünlükleri bozulmuş ve onarılmaz yaralar açılmıştır.

SAVUNMA

1. Öncelikle "çocukluğumun" kişiliği meçhul olması nedeniyle bu şikayeti kabul etmemekteyiz. Bu nedenle reddi gerekir.
2. Bu itirazımız kabul edilmediği takdirde, müşteki kendini saklamıştır ancak yine de diyebiliriz ki , müşteki kendi rıza ve isteği ile bu çalışmalara katılırken de Derneğin ve hocanın çalışma şekli ve anlamını bilerek ve kabul ederek buraya gelmiştir. Hiçbir yaratıcı drama çalışması yoktur ki, bir takım ruh analizlerinin yapılmasını sağlasın, bu konuda bir takım yolculuklara çıksın.

Ayrıca bu çalışmalarla çocukluğa dönmekle neden ruh bütünlükleri bozulmuş, onarılmaz yaralar açılmıştır anlaşılamamaktadır. Tamamıyla afaki suçlamalarda bulunulmuştur, kabul edilemez.

13.

ANKARA ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE,

Davacı : Eylem Hakverdi

Vekili : Av. Ayla Öztapak

Davalı : Merih Acar

Konusu : 10.000.000 YTL manevi tazminatın davalıdan alınarak davacıya verilmesi talebidir.

Açıklamalar:

Müvekkilim Ankara Barosu drama kursu öğrencisidir. Davalı da kursun lideridir.

Müvekkilim drama çalışmalarından birine katıldığı bir gün düşerek dizinden yaralanmıştır. Müvekkilin yaralanmasına zincir oluşturarak yakalamaca oynandığı sırada müvekkilin Ali Hikmet adli hayli cüsseli bir öğrenciyi yakalamış olmasına rağmen Ali Hikmet'in durmayışı ve müvekkilin bu nedenle dengesini kaybedip Ali Hikmet'in peşinden sürüklenmesi, dizini parke zeminine çarpması sebep olmuştur. Müvekkil aldığı darbe ve sürüklenme sonucu dizinden yaralanmış, dizinde lezyonlar oluşmuş, tarifi imkansız acılar çekmiştir.

Davalı BK.nun "adam çalıştırmanın sorumluluğu" hükümleri uyarınca müvekkilin uğradığı zarardan sorumludur.

CEVAP

ANKARA 10. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

Davalı : Merih Acar

Vekili :

Davacı : Eylem Hakverdi

Vekili :

Konu : Davacı tarafın dava dilekçesine karşı cevaplarımızın sunulmasıdır.

Cevaplarımız:

1. Davacı müvekkilimin 20 kursiyerinden biridir. Olay davalının iddia ettiği gibi gelişmemiştir. Davalı oyunlar oynanırken hp oturmaya çalışmakta, hareket etmekten kaçınmıştır. Olay günü de tencelik oynanırken gözüne biraz iri yarı kursiyer Ali Hikmet Bey'i kestirmiş ve o koşarken nasıl olsa beni de taşıyabilir diye koluna sıkıca sarılmış, müvekkil kolunu bırakması için yönerge verdiyse de o bu yönergeyi dinlemeyip sürüklenmiş ve dizini de incitmiştir. Davacının yaralanmasında tek kusurlu kendisidir.

14.

ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE**Davacı** : Işıl Turşucu**Davalı** : Merih Acar**D.Konusu** : 1 milyar maddi , 20 milyar manevi tazminat istemidir.

28 Şubat 2007 günü Çağdaş Drama Derneği'nde yapılan atölye çalışması sırasında, zeminin kaygan oluşu ve ayakkabılarımızın ayağımızdan alınması ve amacı belirtilmeden bir salon içinde sağdan sola, soldan sağa enlemesine ve boylamasına koşturulmam sebebiyle dengemi kaybetmeme sebep olması nedeniyle düşüp ayak bileğimi kırdım. Tedavi masraflarımı ödemesini talep ediyorum.

Ayrıca ben düşünce, kahkahalarla gülmekle kalmadı, alay etti. 20 kişinin önünde beni rezil etti. Halbuki düşmeme sebep olan Merih Hanımdı. Bu sebeple ağır keder ve elem içine düştüm. Manevi zararımın karşılanması için 20 milyar para istiyorum.

Deliller: Tedavi giderleri, tanık, yemin, bilirkişi**İstem ve Sonuç:**

1 milyar maddi 20 milyar manevi tazminat

CEVAP**ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE,****Davaya cevap veren** : A.Merih Acar**Vekili** : Lale Tabel**Cevaplarımız:**

1. Öncelikle dava usulsüz ve mesnetsizdir, reddi gerekir. Şöyle ki; olay günü olarak verilen 28.02.2007 tarihinde müvekkil, oyun oynatmamış,

sadece teorik ders yapılmıştır. Bu konudaki gözlemci raporunu ekte sunuyoruz.

- 2. Davacı dramadan sonra eve giderken trafik kazası sonucunda ayak bileğini kırmış, hatta müvekkili telefonla arayarak yardım istemiş, müvekkil de onu hastaneye götürerek başında sabaha kadar bekleyerek insanlık görevini yapmıştır (Hastane refakatçi kayıtları ektedir).*
- 3. Müvekkil bu kadar iyi niyetli iken davacının bu davayı açması ile derinden etkilenmiş ve arkadaşının bu davranışından dolayı maddi ve manevi zarara uğramıştır. Bu nedenle biz de 20.000 YTL manevi , 1.000.00 YTL maddi tazminat (karşılık dava olarak) talep ediyoruz.*

Deliller: *Gözlemci kayıtları, trafik kaza raporu, tanık beyanı, yemin v.s her türlü delil*

Sonuç ve İstem:

Yukarıda belirtilen nedenlerle davanın reddini, karşılık dava olarak açtığımız 20.000 TL ammdi ve 20.000 YTL manevi tazminatın davacıdan tahsiline karar verilmesi arz ve talep olunur.

15.

Davacı :

Vekili :

Sanık : Merih Acar

Konu : Avukatlara yönelik iletişim çalışmalarının devam
edeceği vaadiyle kandırma ve görevi ihmall

Suç Tarihi : 31.01.2007 den itibaren hergün

Açıklamalar

Merih Acar yaratıcı drama çalışmaları içinde biz avukatlara yönelik iletişim çalışmaları vermektedir. Biz mağdurlar bu çalışmalardan pek bi memnun kalmaktayız. Ve bu çalışmalara devam etmesini istemekteyiz ve bunu dile getirmekteyiz. Zanlı Merih Acar da her seferinde “peki olur, devam edebiliriz vs.” şeklinde bize vaatler de bulunmaktadır.

Ancak aradan geçen bunca zamana rağmen bu konuda ne bir hareketi ne de bir çalışma, faaliyet , çaba görmemekteyiz. Bizi bu çalışmaların devam edeceği konusunda vaadde bulunmakta, ancak bir çalışma ve harekette bulunmadığından ve görevini ihmal ettiğinden TCK ilgili maddeleri gereği cezalandırılmasını arz ve talep ederiz.

SAVUNMA

1. Müvekkilim Ayşen Merih Acar çevresinde sevilen, saygın bir avukattır. Öncelikle müvekkilim hakkındaki iddiaların hepsinin asılsız olduğunu belirtmek isterim. Şöyleki müvekkilim kendini yaratıcı dramaya adanmış bir avukattır. Öyle ki kendini bir nezi misyoner gibi görmekte, tüm hukuk camiasına yaratıcı dramayı yaymak istemektedir. Bunun için Yaratıcı Drama Derneği ile aylar boyu süren toplantıları.sonucu avukatlara drama eğitimi verilmesi için kurs açılmasını sağlamıştır. Sadece bu çabaları bile davacı tarafın iddialarının mesnetsiz olduğunu göstermektedir.

2. Davacının, müvekkilimin çalışmaları gerçekleştirmediğine ilişkin iddiaları da gerçek dışıdır. Müvekkilim her Çarşamba bir elinde börekler, çörekler bir elinde drama aksesuarları drama derneğine çalışma saatinden çok önce gelmektedir. Müvekkilim çalışma sırasında acıkan çalışmacıları bile düşünüp börekler getirirken davacının görevi ihmal suçlamaları gerçeğe uygun değildir.

16.

ANKARA ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

Davacı : Eyyüp Yıldırım
Davalı : Ayşen Merih Acar
Konu : Davalının 100.000,00 YTL manevi tazminata mahkum edilmesi istemidir.

Olaylar:

1. Davalının liderliğini yaptığı duruşmalarda iletişim engelleri projesine gönüllü olara 4 hafta katıldım.
2. Bu dört haftanın sonucunda otoparktan arabamı çıkaramamam (yaklaşık 1 saat) sebebiyle çalışmaya sadece 39 dakika geciktim.
3. Kapıyı çalmadan açmayı denememe rağmen bir türlü beceremedim (ama kilitlemiş davalı) . Zili yavaşça çalıp sessizce içeri girip bir geçeceğim sırada, çalışma zaten çok yeni başlamıştı, davalı bi anda bana ağır hakaretlerde bulunmaya başladı, hem de dramaya katılan herbiri tüm meslek hayatım boyunca görüp görüşeceğim meslekdaşlarımın

önünde, davalı bana “aptal herif, kör müsün, saat kaç oldu, defol git, sen aşağılık bir yaratıksın, sen insan olmazsın” diyerek kişiliğime saldırıda bulundu. Manen yıkıldım, küçük düşürüldüm, çaktığım elem ve ızdırabı bir nebze hafifletmesi açısından bu davanın açılması zorunlu oldu.

Hukuki Sebepler : BK,HUMK ve ilgili mevzuat

Deliller : Tanık beyanları ve her türlü delil

Sonuç : Davalının 100.000 YTL manevi tazminata mahkum edilmesi talebidir.

Eyyüp Yıldırım

CEVAP

Davacı : Eyyüp

Davalı : Merih

Davaya Cevaplarımız:

Söz konusu olay müvekkilimin projesi sırasında gerçekleşmiştir. Bu projeye ve daha öncesinde yapılan drama atölyesine davacı Eyyüp sürekli geç gelmekte, dikkat dağınıklığı yaratmaktadır.Sayın davacının agresif hareketlerş sonucu drama ortamının huzuru bozulmaktadır. Aslında müvekkilim bu özelliğini bilmesi yüzünden kendi projesine sayın davacıyı çağırmamış ancak davacı katılmakta ısrar etmiştir. En sonunda dernekçe Eyyüp Bey’in Uğur Mumcu Caddesinden dahi geçişi yasaklanmıştır. Ancak Eyyüp Bey proje esnasında herkesin drama atölyelerinde olmasını fırsat bilerek daha önce çalıp yedeğini yaptırdığı anahtar ile sinsice drama atölyesini basmış ve sayın lider ve müvekkilim olan Merih Hanıma yönelik “Sen misin beni dramadan attıran, sen ölümüne susamışsın, senin drama hayatını bitireceğim” demek suretiyle tehdit etmiştir.

17.

Davacı : Ö.Eren

Davalı : Merih

Dava Konusu : Sayın Merih Acar'ın Baro drama katılımcılarına lider olacağını vaat etmek suretiyle katılımcıları kendi projesine davet etmesi ve katılımcıların düzenli olarak gelmesine rağmen kendisinin kendi projesine her hafta sudan bahaneler bularak gelmemesi ve avukat olan katılımcıların çok değerli zamanını gasbetmesi.

Söz konusu katılımcıları çalınan zamanına karşı ortaya çıkan parasal kaybın hesaplanarak Sayın davalı tarafından karşılanması gerekmektedir. Takdir edeceğiniz gibi söz konusu katılımcılar avukattır ve Merih Acar'ın projesine mesleklerini belli bir zaman diliminde icra etmemeyi göz önüne alarak katılmışlardır. Ancak Merih Hanım bu lütfu dikkate almayıp, ihmali davranışlarla katılımcıların zamanlarını çalmıştır. Aslında buradaki kayıp sadece avukat olan katılımcıların değildir. Burada adalet bekleyen, avukatlardan yardım bekleyen mazlum insanların da kaybı vardır. Takdir yüce adaletimizindir.

CEVAP

Şikayet konusu olaylar tamamen gerçek dışıdır. Şikayetçinin müvekkile husumeti vardır. Şikayetçi esasen kendisi çalışmalara düzenli olarak devam etmemiş ve devamsızlık nedeniyle sertifikasını alamamıştır. Bu nedenle müvekkil tarafından kendisinin başka bir grubun derslerine devam ederek telafisini yapması istenmiş, şikayetçi katıldığı grupta olay çıkartarak, tüm grubun çalışmasını engellemiştir.

Bunun üzerine müvekkile rüşvet teklif etmiş, ancak müvekkil kabul etmemiştir. Şikayetçinin devam çizelgesini ekli olarak sunuyoruz. Ayrıca gerekirse tanıklarımızın dinlenmesini istiyoruz.

Yukarıda açıklandığı üzere, şikayet konusu mesnetsiz olup, şikayetçinin kendini temize çıkarmak ve müvekkili lekelemek adına attığı çirkin bir iftira-dır. Bu nedenle müvekkil hakkında takipsizlik kararı verilmesini vekaleten talep ediyoruz.

Av.Erol Ergin.

EK III

3. GERİ BİLDİRİM PAYLAŞIMI

1) Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarınıza dikkat ediyor musunuz / dikkat etmeyi düşünüyor musunuz?

- *Evet.*
- *Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarıma dikkat etmeye özen gösteriyorum.*
- *Duruşmalarda iletişim davranışlarıma dikkat etmeye çalışıyorum.*
- *Duruşmalar da iletişimin aslın da çok önemli olduğunu ancak uygulama da çok önemsiz bir hale geldiğini düşünüyorum. Bence Avukatlar uygulamaya kendini kaptırmış belirli ezberler üzerinden işini yapanlar ve var olan durumun sınırlarını zorlayarak gerçekten mesleğini hakkını vererek yapanlar olmak üzere ikiye ayrılıyorlar. İkinci kısma dahil olanlar, yani sınırları genişletmeye ve hatta ortadan kaldırmaya çalışanlar, iletişimin bütün imkanlarını duruşmalarda kullanmaya çalışıyorlar. Ben mesleğimde, mesleğimi yerine getirdiğim her alanda ve tabi ki duruşmalarda iletişim davranışlarıma dikkat etmeyi düşünüyorum. Daha da ötesi iletişimin tüm imkanlarını her alanda kullanmaya çalışıyorum.*
- *Senin çalışmandan önce de dikkat etmeye çalışıyordum ancak çoğu zaman telaştan veya dosyayı iyi çalışmadığımdan, kendi söyleyeceklerimi düşünüyordum ve karşı tarafın anlattıklarına tam konsantre olamıyordum. Ancak çalışmadan sonra daha fazla dikkat etmeye ve dinlemeye başladım. Önemini biraz daha anladım.*
- *Dikkat ediyorum.*

- *Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarıma dikkat etmeye çalışıyorum, ancak zaman zaman iş yoğunluğundan bu konuyu atlayıp kendi özümdeki gibi davrandığım oluyor. Dramaya ve özellikle projeye başladıktan, sonra bu konulara daha çok dikkat etmeye başladım.*
- *Evet. Duruşmalarda büyük ölçüde iletişim davranışlarıma dikkat ediyorum.*
- *Daha önce hiç farkına varmadığım şeyleri belli etmeden, kendiliğinden kontrol edip denetlemeye başladım. Bazen paronayakmıyım diye düşünüyorum. Bu çalışmanız bence fazlasıyla işe yaradı.*
- *Duruşmada iletişim davranışlarıma dikkat ediyorum. Bazen kendimi davacı isem dava çabuk bitsin v.s.nedenlerle hakimlere karşı ısrarcı gözlemliyorum. Kendi dediğimi yaptırmak için bazen sınırları zorladığıma inanıyorum. Karşı tarafı bazen hiç dinlemediğimi fark ediyorum. Hem hakimler, hem de avukat meslektaşlarımla doğru iletişim kurarak pek çok sorunu halledebildiğimi gördüm.*
- *Evet özellikle dikkat ediyorum. Bilhassa konuşurken hakimın gözlerinin içine bakıyorum ve ses tonumu ayarlamaya çalışıyorum.*
- *İletişimde karşı tarafın çok önemli olduğuna inanmış ve dolayısıyla diğer aktörlere ilişkin deneyimlerim nedeniyle pes etmiş olduğumu fark ettim. Lakin drama ve özellikle projenle birlikte tek başıma duruşma salonunun havasını değiştirebilmenin mümkün olduğunu fark ettim. Bu vesileyle dikkat etmeye devam.*
- *Biraz dalgın olduğum için duruşmayı dikkatle izlemeye ,tepkillirimde geç kalmamaya çalışıyorum, bazen duruşma sırasında kendime içsel olumlu konuşma yoluyla terapi yaparım.*

- *Duruşmalarda kendi iletişim davranışlarıma dikkat etmeye çalışıyorum. Dramaya başladıktan sonra iletişim konusunda kendimi daha çok sorgular oldum ve her yerde olduğu gibi, duruşmalarda da iletişim davranışlarıma daha çok dikkat etmeye başladım.*

2) Duruşmalarda sizin dışınızdaki duruşma aktörlerinin iletişim davranışlarına dikkat ediyor musunuz / dikkat etmeyi düşünüyor musunuz?

- *Evet.*
- *Eğer beklemek zorunda kaldığım duruşmalar sözkonusu ise benim dışındaki duruşma aktörlerini izlerim.*
- *Evet. Hakimlerin duruşmayı yönetme şekilleri; savcılarla ve duruşma taraflarıyla olan diyalogları ve tavırları ilgimi çekiyor. Özellikle de savcıların çoğu zaman sıkıntıdan yaptıkları ilginç hareketleri ve meslektaşlarımızın mübaşirlerle iletişim kurma çabalarına ilişkin davranışlarına dikkat ediyorum.*
- *İletişimin karşılıklı gelişen bir süreç olduğu kabulünden hareketle tabi ki diğer aktörlerin iletişim davranışlarına dikkat etmeyi düşünüyorum.*
- *Bir üst sorunun cevabı ile de bağdaştırırsak artık daha fazla dikkat etmeye çalışıyorum ve bunun gerekliliğine inanıyorum.*
- *Sanırım daha çok kendi iletişim davranışlarıma dikkat etmeye çalıştığım için diğer aktörlerin davranışlarını bazen takip edemeyebiliyorum. Kendim dışındakilerden en çok hakimin davranışlarına dikkat ediyorum.*
- *Evet onların davranışlarına dikkat ediyorum, özellikle hakimler, karşı taraf yada karşı taraf vekillerinin davranışlarına dikkat ediyorum. Yapım gereği insanları ve insan davranışlarını gözlemeyi sevmişimdir. Onların iletişim davranışlarına ve tarzına göre kendi davranışlarımı değiştirmeye çalışıyorum.*

- *Duruşma salonunda bulunan herkesin iletişim davranışlarına dikkat ederim.*
- *Ben daha önce de söylemiştim sanırım çalışmalarda daha çok hakimler üzerinde durduk. Hakimlerle ilgili de projenizi devam ettirmeniz bu işe bir kat daha fazla yarar katacaktır. Aktörler dışında duruşma salonundaki nesneler dikkatimi çekmeye başladı. Kendimi hakim kürsüsüne çıkan merdiven basamağı gibi düşünüyorum hala.*
- *Duruşmalarda bizim dışımızdaki aktörlerin iletişim davranışlarına da dikkat ediyorum. Hangi hakim konuşturur, hangisi konuşturmaz, hangisi diyaloga açıktır, değildir, hangisinin önyargıları vardır? Bazılarının öyle diyaloga kapalı olduklarını gözlemliyorum ki, hiç konuşmadan yazılı usulle hareket ediyorum. Zorlamıyorum, oldukları gibi kabullenmeye çalışıyorum.*
- *Evet en büyük ilgi alanım; duruşmalarda uyurken kafası düşen savcılar izlemek ve avukatın anlattıklarını dinlemeden monoton bir şekilde katibe aynı cümleyi yazdıran hakimler. Tabii dava dosyasını incelemeyen duruşmaya girip ezberlemiş şekilde aynı cümleleri söyleyen avukatlar da düşündürücü.*
- *Birinci soruya verdiğim cevapta ifade ettiğim gibi iletişim tek başına olamayacağından diğer kişilere dikkat etmeye çalışıyorum ve dikkat edeceğim.*
- *Dikkat ederim. Önceden tanıyorsam daha önceki duruşmalarda edindiğim izlenimlerde bana yardımcı olur. Olumsuz olarak algıladığım sözel veya sözsüz tepkilere duyarlıyım.*
- *Duruşmalarda benim dışımdaki duruşma aktörlerinin iletişim davranışlarına dikkat ediyorum, onları gözlemliyorum. Yaptığım bu gözlem, onlarla iletişim konusunda bana ipuçları veriyor. Ben de bu ipuçlarını göz önünde bulundurarak hareket ediyorum.*

3) Duruşmalarda sesi etkin kullanmak önemli midir?

- *Evet.*
- *Sesi duruşmalarda etkin bir biçimde kullanmak tabii ki önemlidir. Özellikle taleplerimizin açıkça anlaşılabilmesinde sesimizi etkin kullanmak önem kazanır.*
- *Duruşmalarda sesi ve hareketleri etkin kullanmak bence önemli. Tok bir sesle kendine güvenli bir şekilde durup, bu şekilde konuşmak karşımızdakinin bizi daha dikkatli dinlemesine yardımcı olacaktır.*
- *Ses iletişimin etkinleştirilmesinin araçlarından biridir. Anlatılmak istenilenin daha net olarak ortaya konulması ve vurgulanması için iyi kullanılması önemlidir.*
- *Tonlamalara ve vurgulamalara dikkat etmek kesinlikle önemlidir. Çünkü sizin söylediklerinizin etkin olarak dinlenmesi için karşı tarafın dikkatini çekebilecek şekilde konuşmalısınız.*
- *Sesi etkin kullanmak çok önemli, özellikle inandırıcılık ve ikna açısından.*
- *Bence çok önemli, sizin ses tonunuza ya da ses seviyenize göre diğer aktörlerin size karşı tavır ve davranışları değişiyor, iletişim engelleri artıyor ya da azalıyor.*
- *Sesin, ifade ettiği anlamdan daha fazla etkili olduğuna inanırım.*
- *Duruşmalar sözlü savunmanın en önemli aracı olduğu için (hoş bizim sistemimizde böyle olmasa da) sesi etkin kullanmak çok önemli.*
- *Duruşmalarda sesi etkin kullanmak önemlidir. Sesinizin tonu kullandığınız teknikler sizi hemen ele verir. Güvensizliğiniz,*

duygusal durumunuz, ön yargılarınız, formasyon eksikliğiniz, hepsi sesinize yansır, bütün vücudunuza yansıdığı gibi.

- *Hakimin ve duruşma salonunda diğer insanların dikkatlerini toplamak açısından oldukça önemli olduğunu düşünüyorum.*
- *Çok önemli. Etkin kullanım yüksek sesli konuşma değil.*
- *Önemli. Sesini iyi kullanarak hakimi etkileyen yada tepki almadan kendini dinletebilen meslektaşlar gördüm, boş konuşmak koşuluyla tabii.*
- *Duruşmalarda sesi etkin kullanmak çok önemlidir. Duruşmalarda uygun kullanılacak ses tonu ile kendimizi dinletebilir; iddia, savunma ve taleplerimizi sağlıklı bir şekilde ortaya koyabiliriz.*

4) Duruşmalarda hareketlerini etkin kullanmak önemli midir?

- *Evet.*
- *Duruşmalarda kendine güvenli bir duruş sergilemek önemlidir.*
- *Duruşmalarda sesi ve hareketleri etkin kullanmak bence önemli. Tok bir sesle kendine güvenli bir şekilde durup, bu şekilde konuşmak karşımızdakinin bizi daha dikkatli dinlemesine yardımcı olacaktır.*
- *Mimikler ve vucut dilinin etkin kullanımı da ses kadar önemlidir. Sonuçta sesin, mimiklerin ve vucut dilinin bir bütün olarak kullanımı konuşma ile birlikte iletişimi oluşturuyor*
- *Hareketleri etkin kullanmak önemli. Bir doğaçlamamızda bizim grubun mimikleri kullanması yasaktı ve inanılmaz zorlandım kendimi ifade etmekte.*
- *Duruşmalarda hareketleri kullanmak da önemli, ancak bunu doğru şekilde ve yerinde yapmak gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca hareketler yanında vücudumuzun genel duruşu da çok önemli bence.*

- *Hareketler, sözlü ifadeden daha da önemlidir. Hareketlerin, sözle uyumunun iletişimi artıracığına inanıyorum.*
- *Çoğu zaman dilekçenin tekrar edildiği, hiç konuşmadan çıkılan savunma aracı olduğu için en azından hareketlerle, mimikle belli şeylerin anlatılması sesten daha etkili diye düşünüyorum.*
- *Duruşmada hareketleri etkin kullanmak önemlidir. Gerektiği kadar jest ve mimik yapmak, profesyonel olmak son derece önemlidir. Zira, bir söz söylemeseniz bile beden diliniz size yine ele verir ve yanlış anlaşılabilir, itici görünebilirsiniz.*
- *Vücut dili karşıdaki kişiyi etkilemede büyük rol oynuyor. Staj aşamasında verilen vücut dili ve etkili iletişim derslerinin bu konuda oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum.*
- *Önemli. Çünkü iletişimin önemli bir bölümünü hareketler oluşturmakta.*
- *Ses yanısıra jest ve mimikleri etkin kullanmakda önemli, iyice bunalmış diğer duruşma aktörlerinin dikkatini çekmek, kendini dinletebilmek, hey ben burdayım mesajını verebilmek için.*
- *Duruşmalarda hareketlerin etkin kullanılması da çok önemlidir. Uygun ses tonu uygun hareketlerle birleştiğinde iletişim, çok daha rahat sağlanmış olur.*

5) Sizce etkin dinleme nedir?

- *Sonuç olarak karşıdakini anlama.*
- *Konuşulana can kulağıyla dinlediğimiz, konu hakkında çıkarımlar yapılabilen dinlemedir.*
- *Karşınızdaki kişiye konsantre olarak, onun size ne anlatmaya çalıştığını anlamaya çalışmaktır. Sadece çıkardığı seslerden oluşan kelimeleri duymak değil, o kişiyi tam anlamıyla can kula-*

ğı ile dinlemektir. Yani sadece beş duyu organı olan kulağı kullanmak değil akıl ve kalbi de kullanarak karşınızdaki kişiye açık olmanızdır.

- *Etkin dinleme, duyduklarını /söylenenleri anlayabilmektir.*
- *Konuşan kişiyi anlamaya çalışma, kullandığı ifadeleri mimikleri vs. bir bütün olarak değerlendirerek anlamaya çalışmak.*
- *Karşı tarafın anlatmak yada paylaşmak istemine en etkin şekilde karşılık vermek, anlama yada paylaşma çabası göstermektir. Etkin dinleme genel davranış biçiminiz, gerektiği yerde susarak, gerektiği yerde karşı tarafı yönlendirerek olması gereken bir davranışlar ve duygu bütünüdür.*
- *Etkin dinleme, ön yargısız, iletilmek istenen mesajı ilk defa işitiyormuş gibi dinlemektir.*
- *Etkin dinleme yalnızca karşıdakinin söylediklerine kulak verme değil, karşıdakinin konuştuklarına da katılabilmektir.*
- *Bence etkin dinleme, karşıdakini olduğu gibi kabul edip,onu anlamaya çalışmakla başlar.Onu tam bir mevcudiyetle beden diliniz ve ruhunuzla dinlemeye çalışmaktır.Bu sadece beden diliyle yapılırsa, ruhunuzu ve empati yeteneğinizi işin içine koymazsanız etkin dinleme sayılmaz. Ben olsaydım ne hissederdim, nasıl düşünürdüm sorularını sürekli olarak sormak gerekli bence. Fakat bunu yaparken de ben olsaydım böyle hissederdim ama,bu kültürde,bu konumda olan karşıdaki bunu böyle de hissedebilir demeyi bilmektir etkin dinleme. Farklılıkların farkındalıklarıdır, yargılamadan alay etmeden, suçlamadan kendi doğrunu karşısındakinin de doğrusu olmayabileceğini anlayarak dinleyebilmektir.*
- *Konuştüğün kişinin anlattıklarını kesmeden sonuna kadar dinlemek ve gerçekten dinlerken o kişinin dediklerine odaklanmak.*

- *Konuşana dinlediğini fark ettiren dinlemedir kanaatindeyim.*
- *Karşımızdakini yargılamadan, eleştirmeden, kendini ifade etmesini sağlamak, anlaşıldığını hissettirmek*
- *Bence etkin dinleme, karşımızdakini dinlediğimizi, söylediklerini anlayıp kavradığımızı veya anlamadığımızı bakışlarımızla, hareketlerimizle ona hissettirmemizdir.*

6) Etkin bir yargılama için duruşmalarda sizce iletişim becerisinin etkisi nedir?

- *Önemli unsurlardan birisidir.*
- *Etkin bir yargılama için tarafların kendini tamamen anlatabilmiş olması, taleplerini net olarak sürebilmiş olması gereklidir. Bu yüzden iletişim becerileri önem kazanır.*
- *Bir yargılamanın amaçlarından biri de bence yargı faaliyetinin farklı konumda bulunan aktörlerinin karşılıklı fikir ve delillerini ortaya koyarak mevcut hukuki uyumsuzluğu çözmeye çalışmaktır. Bunu yapabilmeleri için de birbirleriyle iletişim kurmaları zorunludur. Sağlıklı bir yargılama yapılabilmesi için de bu tarafların iletişim kurma konusunda istekli olması buna ilişkin çaba göstermesi gerekmektedir.*
- *Bir davayı; hakim, davacı ve davalı avukatları olarak üç kişi çözmekle görevlidir. Bu kişilerin her biri taleplerini diğerlerine anlaşılır biçimde aktarabiliyorsa (tabi karşı taraflar iletişime açıksa), birbirlerini etkin biçimde anlayabiliyorlarsa ortak (en azından doğru ve adil) bir çözüme ulaşabilirler. Aksi takdirde mutlaka eksik kalan hususlar ortaya çıkacaktır.*
- *Anlaşılmayan ya da atlanılan bir noktanın farkındalığını sağlayabilir. Hakimiyeti sağlar.*
- *Etkin bir yargılama tarafların istem yada savunmalarını en sağlıklı şekilde karşı taraf ve yargı meciine aktarmalarına bağlıdır. Bu aktarımın duruşmalarda geçen kısmının sağlıklı olabilmesi*

de iletişim becerisine bağlıdır. Bu yönüyle etkin bir yargılama için önemlidir.

- *İletişim becerisi, sözlü yargılamanın temelidir.*
- *Etkin bir yargılama için, etkin bir yaşam için aslında, iletişim becerilerinin etkisi büyüktür. Ailemizle, arkadaşlarımızla iletişimlerimizde, duruşmadaki ilişkilerimizin temeline iletişim becerilerini oturtursak eğer, bu bizim yaşam tarzımız olursa, ancak başarabiliriz doğru iletişimi. Ben duruşmada iletişim tekniklerini kullanıyorum, ama evde çocuğumu, eşimi dinlemiyorum olmaz, bunu bir bütün olarak düşünmeliyiz. Sadece duruşmada kullanmak için, profesyonel amaçlı olarak öğrenirsek iletişim teknikleri yapmacık ve ruhtan yoksun olur benim kanaatimce. Dinlemek, anlamak, duygularla konuşmak ve ortak çözümler bulabilmeyi başarırırsak bütün hayatımızda budur önemli olan. Dinlemek, boyun eğmek değildir, kendimizi ezdirmek asla. Ne dediğini ne hissettiğini gerçekten anlamaktır.*
- *İletişim becerisi geliştikten sonra yargılama sürecinin bu kadar uzamayacağını ve gerçekten adaletli kararlar verileceğini düşünüyorum.*
- *İletişim sıkıntısı yaşanması nedeniyle, duruşmalarda yazılı usul daha tercih edilir bir durumda. Halbuki, duruşma adaletinin gerçekleşmesinde son derece önemli. Buradan hareketle iletişim eşittir adalet sonucuna varmak mümkün.*
- *Önemli bir faktördür ama tek başına yeterli değildir. Mesleki donanım ve diğer duruşma aktörlerinin durumuda önemli.*
- *Etkin yargılama için iletişim becerisine sahip olmak çok önemlidir. Duruşmalarda iddia, savunma ve taleplerimizi tam ve doğru olarak yargı merciine aktarabilmemiz, yargı merciini etkileyebilmemiz hepimizin en temel isteği olsa gerek. Bunu da ancak iletişim becerisi ile gerçekleştirebiliriz.*

7) İletişim becerisi eğitim ile geliştirilebilir mi? Yanıtınız evetse bu konuda eğitim almak istermisiniz?

- *İletişim becerisi eğitimle gelişebilir. İletişim becerimi geliştirmek için eğitim almayı isterim.*
- *İletişim becerisinin eğitim ile geliştirilebileceğini düşünüyorum. Bu konuda eğitim almayı isterim.*
- *Geliştirilebilir böyle bir eğitimi almak isterim.*
- *Her şey eğitim ile geliştirilebilir bence. Bu konuda eğitim almayı da çok isterdim.*
- *Eğitim ile geliştirilebileceğini düşünüyorum, bu konuda eğitim almak isterim.*
- *İletişim becerisinin sağlıklı gelişiminin en etkili yolu bence eğitimidir. Bu konuda eğitim almak isterim.*
- *Her beceri gibi iletişim becerisi de geliştirilebilir. Elbette bu konuda eğitim almak isterim.*
- *İletişim becerisi eğitimle geliştirilebilir. Tabii ki eğitim almak isterim.*
- *İletişim becerisi eğitimle geliştirilebilir. Ben bu eğitimi aldım, kendimde bu farkı açıkça gözlemliyorum. İnsan gelişiminde çok önemli bir eğitim olduğuna inanıyorum. Bu eğitimi unuttuğum bir takım beceriler için tekrar almayı düşünürüm.*
- *Evet insanların bu konuda eğitim aldıktan sonra bunu günlük hayata geçirmeleri gerekiyor. Bu konuda eğitim almayı isterim.*
- *Elbette geliştirilebilir. Eğitim almak isterim ve sanırım alıyorum.*
- *Geliştirilebilir. Eğitim almak isterim.*

- *Evet, iletişim becerisinin eğitimle geliştirilebileceğini düşünüyorum. Bu konuda da eğitim almak isterim.*

8) İletişim sizce nedir?

- *Varlığın ilk koşulu iletişimdir. İletişimsizlik ise yokoluştur. Varlığını bilmediğiniz kişi sizin için yoktur, aynı biçimde düşüncelerde... İletişimdir varlıkları birbirleri için karşılıklı olarak vareden ve iletişimsizliktir onları karşılıklı olarak birer varlık düzeyinden maddeye indirgeyiveren insana dair ne varsa iletişim ortamımızın dolaşımına özgürce açıktır. Politika, sanat, yazın, medya, felsefe, güncel yaşam, bilim vesaire... Katkıları niteliği oranında insanlar da birbirlerini karşılıklı olarak biçimlendirirler ve yükseltirler. Varlık, yüksek içerikli iletişim ile her an derin biçimde karşındakini ve kendini yeniden tanımlar.*
- *Karşılıklı olarak duygu ve düşüncelerin paylaşımıdır.*
- *İletişim, insanların birbirlerini anlamaya çalışmalarıdır.*
- *Birden çok kişinin duygu, düşünce, fikir alışverişidir.*
- *Etkin dinleme ve anlayabilme, düşüncelerini ise karşındakine anlayabileceği şekilde aktarabilmektir.*
- *İnsanların birbirlerini anlamaları. Bir taraf kendini ifade ederken diğer tarafın onu anlayabilmesi. Ortak bir dil gerekir.*
- *Herhangi bir bilgi, duygu durumu yada düşüncenin iki ya da daha çok taraf arasında karşılıklı paylaşımıdır.*
- *İletişim kişiler arasında veya kişi ile bir grup arasındaki etkileşim türüdür.*
- *İletişim hem kendinizi hem de karşınızdaki insanı anlamaktır.*
- *İletişimin tanımı, insanların birbirleri ile olan her türlü sosyal ilişkileri herhalde. Etkili ve doğru iletişim ise, kişilerin kendi*

değerlerini ve karşısındakinin değerini eşit gördüğünce kendini tanıyıp,hedeflerini zaaflarını bilip,sonra karşısındakini tanımak için , her türlü önyargıdan uzak olarak, ruhunun derinlikleri ile dinlediği, çözümlerin eşitçe ortaya konup, ortak çözümlerin bulunabildiği, sorunların insana yakışır bir şekilde çözümlenebildiği bilincin en yüksek olduğu, bu nedenle de her kesin kendini iyi hissettiği, gerçek bir güçtür bence.

- *İletişim insanların birbirini anlamasıdır.*
- *Anlama ve anlatmanın toplamı*
- *Karşılıklı duygu ve düşünce alışverişi.*
- *İletişim; duygu ve düşüncelerimizi ; sözcükler, hareketler ve duyu organları yoluyla karşımızdakine aktarmamız, onunla paylaşmamızdır.*

9) Duruşmalarda iletişim sorunları yaşıyorsanız nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

- *Sık yaşadığım söylenemez. Olanları da nasıl çözeceğimi ise öğreniyorum. Dramada yaptığımız gibi.*
- *Kişiler ve olaya , olaydaki durumuma ve konumuma göre çeşitli çözümler geliştiririm.*
- *Duruşmalarda iletişim sorunları yaşadığım anlar tabii ki oluyor. Elimden geldiğince sabırlı olmaya çalışarak yeniden iletişim kurmaya çalışıyorum. Ama sonuç alamayacağımı anladığım zaman karşımdaki kişinin de iletişim kurmaya istekli olmadığını anladığımda artık çoğu zaman daha fazla zorlamıyorum.*
- *Duruşmalarda ki iletişim sorunlarını çözmek bence iletişimin karşı tarafını gözlemlemekten ve algılayabileceği tarzda yaklaşmaktan geçiyor. Bu nokta da ses tonunun ve ifade tarzının çok büyük önemi var. Özellikle Adliye içerisinde temas edilen*

insanlarla iletişimin koşulu karşı tarafın davranış tarzının çözülmesinden ve buna göre yaklaşılmasından geçiyor.

- *Duruşmalarda iletişim sorunları senin de bildiğin üzere çokça yaşıyoruz. Sanırım çözümü, öncelikle düşüncelerimizi karşıdakine aktarabilmek, hakimlerin yaptığı gibi dinlemek istemediğinde ise ısrarcı olabilmektir. Bunun yanında anlattıklarımızı dinlenebilir kılmak için özet olarak vermek, ses tonu ve beden dilini etkili kullanabilmek.*
- *Çok fazla yaşamıyorum, yaşadığım durumlarda kendimi anlatmada ya da karşımdakini anlamada ısrarcı oluyorum, ifadelerimi değiştirerek ya da soru sorarak.*
- *Bu konuda kendimi çeşitli şekillerde geliştirerek, diğer aktörlerin farklı yada farklılaşan davranışlarına ve iletişim tarzlarına göre çeşitli davranışlar ve iletişim becerileri kullanarak, çözmeye çalışıyorum ve düşünüyorum.*
- *Bu konuda duruşma aktörlerinin eğitim almasını ümit ediyorum.*
- *Drama eğitimi bu sorunu çözmek için en uygun yol, zaten drama kendinizi ve karşınızdaki insanları anlama çalışması değil midir?*
- *Duruşmalarda iletişim sorunları yaşıyorum. Genelde hakim ve savcıların ve ara sıra da avukat meslektaşlarımın bazı davranışlarından rahatsız oluyorum. Bu rahatsızlığımı söyleyemeyince üzülüyorum, gergin oluyorum, kendime ve mesleğime saygım azalıyor. İletişim usullerini de yeni yeni öğreniyorum. Bir kere her kesin önünde kızgınlığımı ve öfkemi kontrol etmeye çalışıyorum, çünkü kızgınlıkla karşıdakine, sonradan pişman olacağım kırıci sözler söyleyebilirim. Duruşma esnasında doğru olduğundan %100 emin olduğum bir durumda dahi, hakim eğer kendini anlamaya ve iletişime kapatmışsa, hiç ısrar etmiyorum*

artık. O'NU OLDUĞU GİBİ KABUL EDİP, O'NU BENİM İSTEDİĞİMİ YAPMA KONUSUNDA İKNA ETME YÜKÜNÜ ÜZERİMDEN ATIYORUM. Keşif verebilirdi neden vermedi, neden beni dinlemedi, neden sorusunu hiç sormuyorum artık. Ben şu anda ne yapabilirim? Nasıl çözüm bulabilirim düşünce-si ile davranıyorum. Ama karşı tarafın bu davranışı beni ger-çekten rahatsız etmişse veya diğer avukatlara da bunu yapma-sın gibi bir misyon üstlenmeyi seçmişsem, hakimi odasında ziyaret edip, bu rahatsızlığımı iletiyorum. Baktım ki, devam edi-yor beni dinlememeye ve egosu galip geliyor hala, bırakıyorum ve teslim oluyorum. Bana zor gelse de bazen de ben uyuyorum onun kurallarına. Her insanın bir hayata geliş amacı var ve benim de bundan öğrendiğim şey duruşmalara zamanında yetişmekse artık, bunu kazandırdığı için de o hakime teşekkür ediyorum.

- *Bu konuda yapılacak eğitimlere katılmanın ve yaratıcı drama kurslarında edindiğimiz tecrübeleri günlük hayata aktarmanın faydalı olacağını düşünüyorum.*
 - *Tüm aktörlerin eğitim ve farkındalığı önemli. Bu yöndeki girişim ve çalışmaları destekleyerek.*
 - *Ben yaşamımda kişisel gelişime çok önem verdim , veriyorum. Dramanın da bana bu konuda yardımcı olduğunu/ olacağını düşünüyorum*
 - *Duruşmalarda zaman zaman iletişim sorunları yaşıyorum. Yaşadığım iletişim sorunlarını sorgulayıp, iletişimsizliğin neden kaynaklanmış olduğunu tespit ettikten sonra çözüm üretmeye çalışabilirim.*
- 10) Atölye liderine hitaben, atölye çalışmaları süresince hoşlan-dıklarınız, hoşlanmadıklarınız ve beklentilerinizin karşılama düzeyini içeren isimli/isimsiz bir geribildirim mektubunu yazar mısınız?**

- *Şimdi müvekkilim aleyhine bir şeyler söylemeyeyim burda. Ne olur ne olmaz.*
- *4 hafta süren çalışmanın maalesef 2 haftasına katılabildim ilk hatırladığım ilkbahar olarak kışın kaldırılmasını istememdi. Çok eğlenceli idi. Mevsimlerin hayatımızı ne kadar çok etkilediğini fark ettim.buradan yola çıkarak bazı şeylerin hiçbir şekilde yerinin dolmayacağını gördüm. Adli yıl açılış kokteylinde adalet bakanıyım. Kasıla kasıla yürümek herkese tepeden bakmak da zevkliydi ee nasıl olsa bakanım ben her şeyi yaparım. ☺ Adliyede koşup, dans ettiğimiz bölüm çok zevkliydi. Hakimin kürsüsüne çıkıp bir de oradan atlamak müthiş keyifliydi. Isınma çalışmalarında yürümek sağa sola yukarı aşağı savrulmak en sevmediğim bölümdü. Bunları niye yapmaktayız bir türlü anlamamaktayım ☺Projende yer alarak yardımcı olabildiysem çok mutlu olurum. Kimi zaman otoriter kimi zaman yumuşak bir lider olabildiğin, her şeyi bize açıkca anlattığın için bence çok iyi bir lider olacağını düşünüyorum. Gülümseyen sevgiler☺☺*
- *Sizin gözetiminizdeki bu 4 haftalık çalışma benim için oldukça güzeldi. Öncelikle iyi vakit geçirdim ve eğlendim. Benim için güzel bir deneyimdi. Teşekkürler.*
- *Atölye çalışması benim için bir bütün olarak çok keyifliydi. Duruşma dinlemeyi, gözlem yapmayı sevmem dolayısıyla yapılan çalışmaya çok çabuk adapte oldum. Benim için çok faydalı ve derinleştirici bir süreçti.*
- *Ben hep avukat rollerinde oldum ama, diğer yargılama elemanlarını doğaçlayan arkadaşların duygularını paylaşmaları neticesinde, hakim, katip vs.'in yaptığı işin zorluklarını görmek faydalı oldu benim için. Bunun yanında aslında duruşmalarda iletişim sorunlarım olduğunu fark ettim ve çözmek için düşünmeye ve bazı uygulamalara geçtim. Yani bu konuda proje amacı olan "farkındalık" bende sağlandı.*

- *Sevgili Merih(Liderim), öncelikle bizlerin drama ile tanışmamızı sağladığın ve bu konudaki bilgi, birikim ve deneyimini bizimle paylaştığın için sonsuz teşekkürler. Ayrıca içinde bulunduğumuz mesleğin en temel sorunlarından birini proje konusu yapman ve bunu bizimle bize projende yer vererek paylaşmandan dolayı da kendi adıma çok mutlu oldum, Bunun için de ayrıca teşekkürler. Atölye çalışmaları süresince bize yaklaşımın ve yönlendirmelerin konusundaki tutumların çok demokratik, düzeyli, bir o kadar da hassastı. Drama deneyimimiz çok fazla olmamasına rağmen çok yaratıcı ve değişik teknikler kullandığını, konulara çok farklı açılardan baktığını, bizlerin de çok farklı açılardan konu yada konulara bakmamızı ve değişik aktörler yönünden farkındalığımızın oluşmasını ve gelişmesini sağladığını belirtmek isterim. Öncelikle duruşma salonu olgusunu tüm yönleri ile fark etmemiz sağladın, ayrıca adliyede, duruşma salonunda dans etmek, adliyenin çatısından atlamak çok keyifliydi. Mevsimleri sorgulamak, yargılamak alakasız objeleri bir arada kullanmak ta çok değişik ve keyifli idi. Çeşitli aktörleri doğaçlamada yaşamanın, olaylara ve durumlara onlar açışından bakmanın bizlerin empatimizi, farkındalığımızı çok geliştirdiği düşüncesindeyim. Beklentilerim atölye çalışması ile fazlası ile gerçekleşti. İyi ki, varsın ve biz seni tanıdık ve tüm bunları paylaştık. Nice mutlu günlere*
- *Sevgili Merih, atölye çalışması, süresinin kısalığı, dışında gayet güzeldi. Geri bildirim ve paylaşımda mail grubumuzu etkin olarak kullanmamız da çok olumlu oldu. Her şey için teşekkürler,*
- *Atölye çalışmalarını gayet yerinde direktifler ve yönlendirmeleriyle bizlere bir şeyler katma arzusunda olan Merih hanıma çok teşekkür ediyorum. Bir şeycikler demiyorum artık...☺*
- *Atölye çalışmaları süresince, bazı devamsızlıklarım olsa da elimde olmadan,her anımdan büyük zevk aldım. Merih gerçek-*

ten işini sevgiyle yapan bir lider. Bunu da bize çok güzel hissettiriyor. Kendimi çok rahat ve huzurlu hissettiğim bir ortam. Her kesin beklentileri çeşitlidir ve bu anlamda her kesin beklentilerin tamamı karşılanacak diye bir şey bekleyemeyiz. Ama ben kendi adıma söylüyorum ki, bize sunduğun her şeyden maksimum düzeyde fayda sağlıyorum. Bir kelime, bir bakış bile benim farkındalığımı arttırıyor. Bunun için minnettarım. Teşekkürler. Sevgiler.

- *Atölye çalışmaları boyunca gerçekten adliye çatısı altında yaşayan tüm bireylerin birbiriyle iletişim kurmakta zorlandığını daha iyi fark ettim. Değişik kimliklere bürünmenin iletişimi ne derece kolaylaştırdığını veya zorlaştırdığını, özellikle avukatların hakimler karşısında ne kadar iletişim zorlukları yaşadıklarını ve her ne kadar hepimiz hukukçu olsak da avukatlar ve hakimler arasındaki statü farkının insanları farklı kalıplara soktuğunu ve bu kalıpların insanları bazı davranışlarda bulunmaya zorladığını gördüm. Bunları birebir fark edebilmek ve olaylara bir de karşı taraftan bakarak empati kurmak gerçekten çok hoştu. Önüme gelen birbiriyle alakasız nesneleri içeren ve bana oldukça soyut gelen konularda doğaçlama yapmak hoşuma gitmedi ve resmen görev bilinciyle yaptım. Duruşmalarda iletişim zorlukları konulu bu atölyede bu kadar farklı konular yaratılabileceği hiç aklıma gelmiyordu. Olsa olsa hakimi avukatı mübaşiri vs. canlandırırız diye düşünüyordum, fakat olaya cidden farklı boyutlarda yaklaşan ve katılımcıların dikkatini dağıtmadan, hem eğlenceli hem de öğretici saatler geçiren Merih arkadaşımı bu konuda kutluyor ve başarılarının devamını diliyorum.*
- *Sevgili Merih, öncelikle, dramayla tanıştırmam ve atölyede yer almama olanak sağladığın için teşekkür ederim. Üç aylık bir drama ile tanışma, yaşama ve hissetme faaliyetinden sonra günlük iş yaşamımızda drama ile karşılaştırmam son derece*

önemliydi. Atölye çalışması hafta sonu odasını düzelten dağı-
nık çocuk misali iş yaşamıma bir projeksiyon tutup, ameliyat
masasına yatırmama vesile oldu. Fakat ben hala odamı düzel-
temedim ve odasını düzelten çocuk karşısında yenik düştüm.
Bahaneler üretip yenilmediğimi ispatlamaya çalışıyorum. Ama
çocuk çoktan karıştı bahçede top oynayan çocukların arasına.
İşte bu yüzden ve belki de bana daha toleranslı davranacağını
düşündüğümünden sana anlatıyorum kendimi. Ben beklentilerimi
buldum ve hatta çalışma içerisinde yeni hedefler koydum ve
onlar da karşılandı. Başarılarının devamını dilerim. Senin yap-
tığın atölye ile çeşitli engel gruplarından oluşan bir engelli guru-
bu ile drama nasıl olur diye düşünmeye başladım. Sevgiyle
kal.

- Sevgili Merih, Bazı çalışmalar (örneğin hakim ve savcılarla pik-
niğe gitmek) uygulama sırasında beni rahatsız etti ancak ertesi
gün duygularımın değiştiğini hayretle gördüm. Adliyede, duruş-
ma salonunda dans etmek keyifliydi. Bir sahnesinde duruşma
sırasında herkesin birden donup sadece hakimin veya avuka-
tın hareket edip şarkı söylediği müzikal bir film düşünün, bu
sahne o kişi hakkında kişisel/ insani yönü, belki zaafı hak-
kında bilgiler ediniyorsunuz az sonra tüm ciddiyetiyle duruşma
yeniden başlıyor, o kişilere artık bir başka gözle bakmaz mısı-
nız? Merih, atölye çalışması bende farkındalık yarattı, gözlem-
ciliğimi artırdı, hatta geçen gün duruşma sırasında kendimi
hakim mübaşir diyalogunu izler buldum.
- Sevgili Atölye Liderim, öncelikle dramayı sevmemde katkıda
bulunduğun için, mesleğimde dramanın yerini ve önemini
somut olarak görmemi sağladığın için, atölye çalışmamız süre-
since ayırım yapmaksızın hepimize karşı özverili, anlayışlı,
güleryüzlü davrandığın için, bize örnek olduğun için, birikimleri-
ni bizlerle paylaştığın için, emeğin için , SONSUZ TEŞEKKÜR
EDİYORUM.